la humanitat

EL TEMPS. — El cel apareix serè en gairebé tot el país, llevat a les costes de Girona i Riberes del Segre on apareix un xic nuvolós.
Els vents són fluixos per les comarques costeres i Vall d'Aran, i en calma per la resta.
Temperatures extremes: Màxima, 23 graus a Tortosa i Tremp; mínima, 4 graus a Engolaster.

Any IV — Núm. 1.136 — Preu: 15 cèntims | Fundador: LLUIS COMPANYS | Barcelona, dimecres, 16 d'octubre del 1935

CAP A LA SEGONA ETAPA DE LA GUERRA ITALO-ETIOPICA?

Els vells guerrers abissinis acuden a la crida a les armes, per a defensar la pàtria envaïda. El mar huma en blanc i negre, palpita i es remou davant el «Guebbi» del Negus, disposat a acudir als fronts de batalla.
La interessant foto, obtinguda fa pocs dies a la capital etiòpica, ha estat transmesa per avió des de Djibouti, per via París, a Barcelona. (Foto Keystone.)

S'anuncia la contra-ofensiva abissínica a tots els fronts

ES PRODUIRIEN LES PRIMERES GRANS BATALLES DE LA GUERRA

Les tropes italianes del Sud, immobilitzades per la pluja

SOTA LES BANDERES I ELS CARROS D'ASSALT DE L'INVASOR...

Akxum, la ciutat santa i llegendària d'Etiopia

Fou fundada un segle després del diluvi?

Especial per a LA HUMANITAT, amb tots els drets de reproducció reservats

Ham engendrà Kush, Kush engendrà Aethiopis, Aethiopis engendrà Aksumwami, i els sis fills d'Akxumwami fundaren Akxum.

Si no és veritat, és almenys així

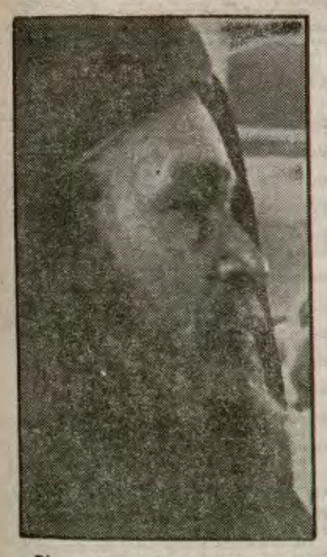

El cap de l'església copta cristiana, Abura Kyrillos, resident a la ciutat santa d'Akxum, que, segons informacions de procedència italiana, acaba de rendir-se a les tropes del feixisme invasor.
(Foto Keystone, especial, tramesa per avió des de Djibuti.)

com una llegenda abissínia explica l'origen de la Ciutat Santa.

Es una de les moltes llegendes. Una d'aquelles que menciona la reina de Saba que visità Salomó.

Heu-vos ací com pasaren les coses:

Alguns anys després que els fills d'Aksumwami hagueren fundat Akxum, aquesta ciutat fou la residència d'Angabo, que exterminà un famós drac.

La reina de Saba baixava d'aquest Angabo. Quan Menelik, fill d'ella per Salomón, tingué vint anys, sentí el desig de visitar aquest pare, que mai no havia vist. La reina li donà l'anell que li havia ofrenat Salomó, i marxà cap a Jerusalem.

Salomón féu a Menelik una rebuda reial, intentà convèncer-lo que es quedés a Jerusalem, i quan hagué refusat, li facilità una escorta de joves nobles israelites, per a acompanyar-lo a Akxum.

Els joves nobles restaren desolats en pensar d'abandonar la ciutat on hi havia l'Arca d'Aliança, i feren un complot amb Menelik per endur-se'n l'Arca.

El complot reeixí, però Salomón el descobrí abans que Menelik marxés de Palestina i envià el seu exèrcit a perseguir-lo. En el mateix moment en què Menelik en arribar a les riberes del Mar Roig, estava a punt d'esser atrapat, la terra va obrir-se davant d'ell i va descobrir un pas subterrani que conduïa a Akxum.

Quan l'Arca va arribar a Akxum, fou collocada en un lloc inaccessible, anomenat Dabra Makeda, i mil tres-cents homes foren encarregats de vetllar per la seva seguretat.

Segons la tradició, l'Arca encara hi és avui.

Per altra banda, aquesta tradició no va d'acord amb les observacions dels savis i dels arqueòlegs. Aquests diuen que Akxum fou fundada un segle després del diluvi, tal com hauria succeït si els fills d'Aksumwami haguessin estat veritablement els fundadors; i diuen també que tampoc no existia en l'època en què la reina de Saba regnava en una part indeterminada d'Etiopia.

Sigui com sigui, Akxum és pels cristians d'Abissínia — s'oblida massa sovint que hi ha a Etiopia un nombre considerable de pagans i de musulmans — un lloc sagrat.

Els monuments sagrats d'Akxum...

Avui dia és una petita ciutat d'uns dos mil habitants; però els seus monolits i altres monuments revelen la seva esplendor passada.

D'entre aquests monuments, el més remarcable és l'antiga església d'Akxum, que fou, segons les velles cròniques abissínies, construïda per la reina de Saba, per a rebre l'Arca d'Aliança; destruïda a l'any 1535 per Mohamed Gran, soldà d'Harrar, fou reconstruïda amb l'ajuda d'obrers portuguesos pel rei Fasilade al segle XVII.

Tots els europeus que han viatjat per Abissínia han quedat impressionats encara que no sempre favorablement, per aquesta església. Bruce, l'explorador anglès, en parla com d'una petita construcció mesquina, molt mal conservada, i tota plena d'excrements de coloms.

Un la prendria per una fortalesa, amb els seus baluards i el seu sostre pla; està construïda sobre una plataforma elevada sobre el nivell del terreny, llarga de cent peus i ampla de cinquanta. Està construïda amb grosses pedres, sense que es fes ús de morter, i està dividida en quatre parts, cada una de les quals està tapisadsa. Durant bastants anys, va guardar un retrat de Crist coronat d'espines, atribuït generalment a Sant Lluc, el qual, segons es deia, assegurava als abissinis la victòria en les guerres que emprenien. La creença general vol que aquest retaule es trobi avui en una de les esglésies construïdes a les illes del llac Tana.

L'església d'Akxum és el lloc més sant d'aquesta ciutat santa, i per aquesta raó ha servit a través dels segles de dipòsit pels tresors, així com de santuari pels criminals i delinqüents polítics.

Hi hagué un temps en què els criminals que anaven a amagar-se a l'església, quedaven en lloc segur en unes cabanes construïdes a l'entorn i eren mantinguts amb les despeses a càrrec del clericat.

Es per aquesta raó, i perquè Akxum havia acabat per estar poblada gairebé exclusivament per malfactors i gent descontenta, que va acabar d'esser la residència reial, encara que fins a Menelik, el més gran de tots els sobirans abissinis, tots els emperadors hi estiguessin coronats; però Menelik va trencar amb les tradicions en fer-se coronar a Gondar.

Els monolits d'Axum

Els monolits d'Akxum, el més gran dels quals tenia 20 metres d'alçària per 2 metres i mig d'amplada de base, foren, segons l'opinió de certs arqueòlegs, erigits al mateix temps que el temple de Baulbek a Síria. Els historiadors no estan molt d'acord sobre això. Però historiadors i arqueòlegs estan d'acord a reconéixer que en el primer segle de l'Era Cristiana, Akxum era el centre d'un imperi important que s'estenia des del que constitueix l'Abissínia actual, fins al Mar Roig i més enllà, en el Yemen.

L'antiga civilització grega va arribar fins a Akxum, i es sortint d'aquesta ciutat que Frumentius al segle IV va introduir el cristianisme a Abissínia.

Frumentius era el fill d'un mercader grec que de criatura fou captivat pels aksumites a Adulis, port al servei d'Akxum, i portat captiu va fer-se gran al servei del rei d'Akxum, que féu d'ell el tresorer i més tard el tutor del seu fill Ezana.

Quan Ezana va haver crescut, Frumentius fou enviat a Alexandria; on Atanasi el va consagrar el Primer Ciutadà d'Abissínia i el va tornar, per tal que prosseguís el treball de conversió que ja havia començat.

Ezana fou el primer dels grans reis d'Akxum. A la seva època, la capital era un important centre comercial, i els mercaders de tots els països es llançaven pels carrers els uns contra els altres. Va construir camins va protegir les caravanes i — era un savi — va preocupar-se sempre pel benestar dels seus soldats. Aquests treballs foren consignats per escrit en quatre llengües, pels seus escrivents.

Després de la mort d'Ezana, el reialme d'Akxum va començar a declinar, degut en part al cristianisme, que fou l'enemic natural del floreixement musulmà, l'estrella del qual començava a aixecar-se; i en el segle X, la reina de Samen, Flama de Foc, va envair-lo, va destruir les ciutats, va destrossar tots els prínceps de sang reial i es féu coronar reina d'Abissínia.

(Copyright Opera Mundi.)

EL TRIBUNAL DE CASSACIO DE CATALUNYA

Amb gran solemnitat se celebrà ahir la primera vista del més alt Tribunal català, exponent de la justícia de la nostra terra

Expectació

El Tribunal de Cassació de Catalunya, una de les poques conquistes autonòmiques que el Govern espanyol ha deixat en peu a Catalunya, celebrà ahir la primera vista i amb ella entrava ja, d'una manera definitiva, a l'esfera de les realitats concretes.

Quan començà l'acte feia molta estona que els passadissos i salons de l'alt tribunal eren molt concorreguts i es pot dir que gairebé tots els homes de lletres, tots els homes que amb el seu talent han contribuït al prestigi de la nostra terra s'hi trobaven reunits, per tal de retre acatament i solidaritat al més alt Tribunal de Catalunya. La vista no tenia allicients tan grans com per atreure els més ilustres togats. El fet d'esser la primera vista del Tribunal de Cassació, havia portat allà nodrides representacions de les Corporacions Jurídiques catalanes.

Audiència pública

A dos quarts d'onze, en punt, es donà la veu d'audiència pública i, ultra els representants de les Corporacions Jurídiques, gran nombre de lletrats i particulars emplenaren la Sala de Vistes, construïda amb severa modernitat i bon gust, com s'escau al Tribunal que tan alta missió li està encomanada.

El Tribunal estava compost pels magistrats senyors Comes, Pujol-Germà, Gonzàlez Echàvarri i Martí Miralles. Presidia el seu President electe, senyor Santiago Gubern.

En una estrada situada a la dreta del Tribunal hi havia, ultra el Procurador de Catalunya, senyor Ot Duran d'Ocon, els senyors Maluquer, Roig i Bergadà, Hurtado, Raspall i Dr. Boix, degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. En altres estrades i cadires que havien estat collocades enmig del Saló hi havia installats representants de l'Acadèmia de Jurisprudència, Col·legi d'Advocats, Comissió Jurídica Assessora i Col·legi de Procuradors. Entre els togats i magistrats que allà seien, poguérem veure els senyors Fernàndez Simon, Gay de Montellà, Bastardes, Moles, Duran i Canyameres, Vergés, Moreu, Coll i Rodés, Bernis, Peray, Xirau, Colom, Maynes i altres. A la tribuna pública hi havia també gran nombre de lletrats que vestien toga.

Cal dir, abans de prosseguir, que no s'havien cursat invitacions de cap mena i que la presència de les Corporacions jurídiques catalanes havia estat iniciativa del Col·legi d'Advocats, secundada per les altres Corporacions, a l'objecte de donar la solemnitat que requeria la primera vista del més alt Tribunal català i de retre acatament al Tribunal de Cassació.

La vista d'ahir

La vista d'ahir tenia per objecte l'apel·lació d'un recurs contenciós administratiu que havia presentat el Dr. August Vilarnau contra l'Administració. El Dr. Vilarnau havia pres part en unes oposicions convocades per l'Ajuntament de Mediona per a cobrir la vacant de metge titular, oposicions que guanyà i en data 16 de febrer l'esmentat Ajuntament acordà deixar sense efecte l'esmentat nomenament. El Dr. Vilarnau recorregué contra l'acord en qüestió davant el Tribunal Contencioso-Administratiu i aquest fallà a favor de l'esmentat doctor. Es per això que en la vista intervenia el Procurador de Catalunya en defensa de l'Administració, en representació de la Generalitat de Catalunya.

Impugnà el recurs el lletrat senyor Regàs, en representació del doctor Agustí Vilarnau.

El secretari senyor Barba i Porset,

(Passa a la pàgina 8)

Per primera vegada s'ha reunit en vista pública el Tribunal de Cassació de Catalunya. A dalt, la presidència del Tribunal, reunit a la magnífica sala de vistes. A baix, les millors i més notables togues de Catalunya, al voltant del President del Tribunal, senyor Gubern —el del gran medalló—, abans de començar la vista.
(Fotos Centelles i Sagarra.)

Les teories del Sr. Cambó

El discurs del senyor Cambó a Sitges és molt complex. Per això, en comentar-lo, cal anar per parts. Sembla talment que l'orador hagi volgut fer un resum general del seu pensament polític, i així les seves tesis habituals són exposades ràpidament i prenen una forma esquemàtica. Més que una conferència és un curset abreujat. Tota la política actual del senyor Cambó està continguda en el seu discurs de Sitges. L'enunciat de la conferència era aquest: «La posició de la Lliga enfront els problemes polítics actuals.» *Però també podria enunciar-se d'aquesta altra manera:* «Compendi de la doctrina de la Lliga, segons l'edició de l'any 1935.»

*

Les parts de que es compon el discurs cambonià són les següents: la suspensió de l'Estatut, la col·laboració ministerial de la Lliga a Madrid, la política de les esquerres, el règim transitori de Catalunya, la qüestió del camp, les eleccions pròximes, l'esdevenidor de la democràcia i el liberalisme. I és curiós de remarcar que, en quasi totes aquestes parts, les teories del senyor Cambó, tot essent tendencioses i de vegades arbitràries no tenen altre objecte sinó cercar atenuants per als actes que, amb evident menyspreu de l'autonomisme i del liberalisme, ha realitzat o ha ajudat a realitzar la Lliga en els mesos darrers. Fa l'efecte que l'orador respon a objeccions i acusacions que li surten de la pròpia consciència.

* * *

De la suspensió de l'Estatut, i especialment de la llei del 2 de gener, les esquerres catalanes en tenen tota la culpa, segons el capità de la Lliga. No en tenen gens les dretes catalanes, que van suscitar la intervenció del Tribunal de Garanties Constitucionals. No en tenen gens les dretes espanyoles, que van aprofitar l'avinentesa per a ferir l'autonomia. No en tenen gens tampoc els partits polítics i els homes de Govern espanyols que imposaren la llei del 2 de gener. El senyor Cambó ja ha oblidat, ce dalt a baix, el seu discurs contra aquella llei inconstitucional i injusta.

Amb les seves afirmacions, en efecte justifica, de fet, la teoria dels anticatalans, segons la qual els actes dels governants de la Generalitat cauen, no solament damunt d'ells, ans encara damunt les institucions autonòmiques i damunt el poble de Catalunya. «Ells *(els homes de l'Esquerra)* no han comprès encara —*diu l'orador*— que la llei del 2 de gener no es va forjar a Madrid, que es va forjar el 6 d'octubre a Catalunya.» *Es el mateix sofisme dels unitaris i dels anticatalans. Després d'haver combatut a les Corts d'Espanya la llei del 2 de gener, el senyor Cambó, al cap de deu mesos la defensa i la justifica a Catalunya mateix. I després encara posa al restabliment del règim estatutari tota una llarga sèrie de condicions prèvies i sine qua non, que són la negació del criteri autonomista.*

El conferenciant de Sitges ha posat a mans dels enemics de l'autonomia tot un arsenal d'arguments per a allargar indefinidament el règim transitori, i això no té res d'estrany, perquè ell troba que, al capdavall, els catalans estem millor avui que no pas en temps de la vigència de l'Estatut i del govern de les esquerres.

Abans de la tornada de l'autonomia, diu el senyor Cambó, els catalans ens n'hem de fer merexedors. Hem de demostrar capacitat per a regir-nos; hem de demostrar que posem els interessos de tots damunt els d'una banderia; hem de demostrar que allò que ens uneix s'imposa a allò que ens divideix; hem de demostrar que no cometrem mai més «la mala acció de rebellar-nos contra un règim que ens havia donat l'Autonomia», hem de donar a Espanya la garantia que aplicarem lealment l'Estatut...

* * *

Aquesta part de la conferència del senyor Cambó porta, en el text taquigràfic publicat per La Veu de Catalunya, *un epígraf que diu:* «Com i quan tornarà l'Estatut.» *I bé: amb les condicions del senyor Cambó interpretades per les dretes, l'Estatut no tornaria mai de cap manera.*

Afortunadament, el problema no està plantejat en la forma capciosa que pren en el discurs sitgetà. En veritat, l'Estatut tornarà a Catalunya quan torni al conjunt d'Espanya l'esperit auténticament republicà i autonomista del 14 d'abril, que no serà abans de caure del Poder la coalició amb la qual col·labora la Lliga, ni abans de desaparèixer les Corts del 1933, que el senyor Cambó vol fer durar de totes passades.

A. ROVIRA I VIRGILI

Aquest número ha estat visat per la censura

EL TEATRE

TEATRES

TEATRE BARCELONA
CONTINUA RENOVACIO D'AIRE
Companyia DIAZ - ARTIGAS - COLLADO
Avui, tarda, a les 5'15
CINCO LOBITOS
Nit, a les 10'15: L'obra de Navarro i Torrado
SIETE MUJERES
amb assistència dels autors

GRAN TEATRE ESPANYOL
Companyia de comèdies valencianes dirigida per PEPE ALBA
Avui, tarda, a les 5. Butaques a 1 pta.: GRATITUD i RATOLINS DE CASA RICA
Nit, a les 10'15: GRATITUD i estrena de l'obra de Soler Peris
ELS ESTUDIANTS
L'obra de la màxima comicitat. La de les cent representacions. Si voleu riure, amb aquesta obra ho aconseguireu!!

Principal Palace
Gran Companyia de sarsuela opereta en la qual figuren els eminents cantants TINO FOLGAR i EMILIA ALIAGA
Primer actor: RICARD FUENTES
Avui, tarda, a les 5'15. LA BUTACA MES CARA, 2 PTES: LA DOLOROSA, per Pilar Escanilla i A. Gatón. - LA CANCION DEL OLVIDO, per Pilar Navarro i Enric Zabarte.
Nit, a les 10'15: DEBUT DE TINO FOLGAR amb
LA DUQUESA DEL TABARIN
per Emilia Aliaga i Pilar Navarro. Actuació de la famosa parella de ball SIMONE i CARDONA
Dijous, tarda: Gran vermut popular. Nit: LA DUQUESA DEL TABARIN.
Aviat: Estrena de LA PANTALONERA, lletra d'Amichatis i Oliva, música del mestre Fontana.

TEATRE POLIORAMA
Companyia dramàtica MARIA GUERRERO - FERRAN DIAZ DE MENDOZA
Avui, tarda, a les 5'15:
LA NIÑA BOBA
Nit, a les 10'15: Benefici de Ferran Díaz de Mendoza:
LA DAMA DEL ARMIÑO

ANUNCIEU A LA HUMANITAT

TEATRE NOVETATS
TEATRE CATALA
Companyia NICOLAU - MARTORI
Avui, dimecres, tarda: NO HI HA FUNCIO.
Nit, estrena de la comèdia en tres actes i un epíleg, de Michel Duran, traducció de Domènec de Bellmunt i Josep Bertrans:
Llibertat provisional
Decorat nou de Ramon Batlle. Demà, tarda, a les 5: Inauguració dels espectacles per a infants amb la comèdia en tres actes dividits en 9 quadros, de Josep Maria Folch i Torres:
EL SECRET DE LA CAPSETA D'OR
Nit i totes les nits:
LLIBERTAT PROVISIONAL
Es despatxa a Comptaduría.

TEATRE NOU
GRAN COMPANYIA LIRICA
Divo bariton: PAU HERTOGS
Avui, tarda, a les 4'30. Butaques a 2 ptes.: LA CARA DEL MINISTRO; LUISA FERNANDA, per Petchamé. Nit, a les 10'15: UNA MISS MAS. L'exitàs
La del manojo de rosas
pel divo PAU HERTOGS i altres intérprets.

GRAN PRICE
VODEVIL CATALA
Visita López - Giménez Sales
Avui, tarda, a les 5'15 i nit a les 10'15:
EL SERRELL DE LA COCOT
Preus: Butaques de primera classe, tarda, 1'50. Nit, 2 ptes. De segona classe, tarda, 1 pta. Nit, 1'50. General, tarda, 0'40; nit, 0'50. Divendres: L'HOSTAL DELS TRES COPETS.

TEATRE ROMEA
Telefon, 22026
Companyia Heredia - Asquerino
A les 5'30 i 10'15:
SUEÑO DE PRIMAVERA
Protagonistes: Irene López Heredia i Marian Asquerino. La comèdia de la tendresa que emociona i satisfà. Vegeu-la per a recordar-la. Demà, a les 5'30 i 10'15:
SUEÑO DE PRIMAVERA

TEATRE COMIC
PALAU DE LA REVISTA
Companyia dirigida per J. Santpere
AVUI, tarda, 5. BUTAQUES A 1 PTA.: EL RESBALON DE LA REINA. Nit, a les 10'15: L'exitàs
EL HOMBRE INVISIBLE
triomf de Mary Cortés, Tereseta Moreno, Roseta Hernaez, Isabel Estorch, Santpere, León, Alares, Cortés, 30 bellíssimes GIRLS. - Gran presentació

MARGARIDA XIRGU
La gran actriu catalana, que amb el seu art honora el teatre espanyol, a la qual el proper dia 23, a l'Olimpia, el poble de Catalunya homenatjarà. Homenatge merescudíssim
(Foto Manetes.)

El teatre Universitari de València celebrarà un homenatge a Lope de Vega

«El Buho», teatre universitari de la F. U. E., celebrarà el pròxim dia 25, una funció homenatge a Lope de Vega a profit de la Universitat Popular de l'esmentada Federació.

Es representarà «Fuenteovejuna», segons l'adaptació escènica del dinyor Lluís Llana. Tindrà lloc aquest homenatge al teatre Principal, de la nostra ciutat.

Hom veu amb molt de goig l'actuació meritíssima que desenrotlla «El Buho». Darrerament ha donat diverses representacions a l'aire lliure en diversos llocs de València, en les quals ha assolit l'atenció popular.

Esperem amb veritable interès aquest esdeveniment, el qual serà segurament, un just record al Fènix de los Ingenios.

*

Principal Palace
AVUI, NIT: DEBUT
TINO FOLGAR
LA DUQUESA DEL TABARIN
EMILIA ALIAGA
PILAR NAVARRO

*

«L'honra dels fills», de López Pinillos

Sota aquest títol fou estrenada, dissabte passat, al teatre de l'Ateneu Familiar de Sant Boi de Llobregat, una adaptació catalana del famós drama del malaurat escriptor López Pinillos «El caudal de los hijos», pel bon escriptor català senyor J. Vila i Pagès.

L'adaptació que a la nostra escena ens dóna l'esmentat autor, no desmereix en el més mínim l'obra original; més encara, sap conservar i fins augmentar força bé les escenes dramàtiques fent sentir a l'espectador tota la humanitat, tot el dramatisme que inclou el fons d'aquell drama familiar.

La protagonista de «L'honra dels fills», fou encarregada per Vila Pagès a l'eminent primera actriu Enriqueta Torres, la qual estigué meravellosa en el dificilíssim paper de «Carme», la muller i mare amantíssima que no dubta de fer cap sacrifici per la felicitat i sobretot per a mantenir l'honra del fill, que és el millor cabdal i herència que poden deixar els pares als seus fills.

Els altres intèrprets es comportaren molt dignament, i són dignes d'elogi les senyores Izquierdo i Torres (Clara), i els senyors Pagès (alcalde de Sant Boi), Puig, Castells, Torres, Rallo i Alentorn.

En finalitzar l'acte segon i en acabar l'obra, el senyor Vila Pagès hagué de sortir en escena a recollir els aplaudiments unànimes, i dirigí unes sentides paraules d'agraïment fent vots per a la prosperitat de la nostra resplendent escena catalana. En resum: un èxit pel al teatre català!...

S. F.

*

Principal Palace
AVUI, NIT: DEBUT
TINO FOLGAR
LA DUQUESA DEL TABARIN
EMILIA ALIAGA
PILAR NAVARRO

*

PELS ESCENARIS

NOVETATS. — Per a avui, dimecres, a la nit, hi ha anunciat al Teatre Novetats, l'estrena de la comèdia en tres actes i un epíleg de Michel Duran, «Llibertat provisional», traducció de Domènec de Bellmunt i Josep Bertrans, obra que aconseguí un èxit sorollós a París.

En aquesta comèdia, la primera estrena en aquesta temporada catalana iniciada per la Companyia Nicolau - Martori hi prenen part, a més dels titulars, les principals parts d'aquesta notable formació.

Ramon Batlle, ha pintat per a «Llibertat provisional», uns magnífics decorats.

Espectacles per a Infants. — En dir Espectacles per a Infants, tothom ja sap que aquesta mena d'espectacles han d'ésser forçosament al Teatre Novetats. Es gairebé una tradició del teatre del carrer de Casp. Per això en aquesta nova temporada catalana iniciada per la Companyia Nicolau-Martori, no hi podien mancar aquestes sessions que són una joia per als petits i de distracció per als grans.

I seguint la tradició, aquestes funcions, seran interpretades per una figura coneguda i estimada de tota la quitxalla. Ens referim, naturalment, a Pepeta Fornés, l'indiscutible intèrpret de les obres de Josep Maria Folch i Torres, la qual ha estat sempre l'heroïna de les obres de tan ilustre escriptor. Junt amb Pepeta Fornés. Avelí Galceràn, Neus Ferràndiz, Antoni Martí, Victòria Benedicto, Lluís Teixidó i altres elements de la Companyia Nicolau -Martori, prendran part en l'obra «El secret de la capseta d'or», de Josep Maria Folch i Torres, amb la qual s'inauguraran els espectacles per a infants el proper dijous, a les cinc de la tarda.

Gran Price. — Divendres vinent, definitivament, tindrà lloc al Gran Price l'estrena del nou vodevil en tres actes «L'hostal dels tres copets», original d'un dels més aplaudits autors catalans.

Avui i demà dijous, tarda i nit, es donaran les últimes representacions del grandiosíssim vodevil «El serrell de la cocot», interpretat per Visita López-Giménez Sales i altres elements de la companyia.

Una escena de la graciosíssima comèdia de Soler Peris, que s'estrena avui al Teatre Espanyol, per la companyia valenciana que hi actua

TELONS CURTS

LA DARRERA COMEDIA DEL SENYOR FERNANDEZ

Al Lara de Madrid han estrenat una comèdia de Fernández de Sevilla titulada «¡Vaya Vd. con Dios, amigo!»

Hom diu que es tracta d'un lleu assumpte escènic, amb resseguits personatges, els quals durant els tres actes de l'obra repeteixen —i en fan abús— els mateixos tòpics i conceptes.

El que diria el públic en finalitzar l'obra:

—«¡Vaya Vd. con Dios, amigo Fernández, y no vuelva a escribir obras como esa!»

ELS «TENORIOS» D'ENGUANY

Contra el que s'ha dit, enguany no hi haurà Tenorios» a l'Apolló. En canvi, n'hi haurà al Còmic, Espanyol i sembla que també al Tívoli.

Cas de no fracassar les gestions suara iniciades, el «Don Juan» del Tívoli anirà a càrrec de Jaume Borràs, el feliç intèrpret de «Don Cascabel», de Vidal i Planas.

DOMENEC DE BELLMUNT
que avui estrena al Novetas. No es tracta d'una obra original, sinó d'una traducció.
D'un literat del bon gust i la intel·ligència de Domènec de Bellmunt, cal pensar, però, que quan es decideix a traduir una obra, serà cosa que valdrà la pena.
Esperem-ho així i desitgem un bon èxit al traductor de «Llibertat provisional».

EL TEATRE I LA GUERRA

L'actual conflicte internacional repercuteix, també, al teatre.

A Manchester les autoritats han suspès l'estrena de l'obra «Napoleón», de Benet Mussolini, anunciada per a data propera.

¿RETORNA MARGARIDA CARBAJAL?

Cada dia que passa es referma la creença que a l'Apolló del Paral·lel hi anirà una companyia de re vistes i operetes de gran espectacle a base de les «vedettes» Margarida Carbajal i Perlita Greco.

Cas d'arranjar-se aquest afer, l'esmentada companyia debutaria amb «Peppina», la tan discutida opereta de Stolz.

ELS MOTIUS D'UNA BAIXA

Benet Cibrian ha estat baixa de la companyia de la senyora Ladron de Guevara. Motius? Uns hipotètics plans teatrals a realitzar.

Ningú no creu amb aquests plans i tothom sospita que els motius són altres, d'un caràcter més íntim.

UN GAT NEGRE QUE ES UNA INCOGNITA

Lluís Bellido i el mestre Sama han llegit a Sagi Vela un sainet líric titulat «El gato negro».

Després de la desfeta ocasionada per «Orquestina», creiem que és de mal auguri estrenar una cosa que se'n digui «El gato negro». A menys que aquest gat sigui, potser, el de la sort.

UNA COMEDIA EL TITOL DE LA QUAL ES UN ENCERT

Dos joves escriptors valencians, Albert A. Carbó i Vicenç Vidal Corella, han escrit una comèdia titulada «José María de la O.».

Sembla que es tracta d'una paròdia de les moltes comedietes andaluses que avui s'estilen.

Sabem que la companyia Mora-Espantaleon ha acceptat «José María de la O.».

Un diari que interessarà cada nit

ULTIMA HORA
INFORMACIÓ • CRÍTICA • REPORTATGE

«Un pare», de Francesc Cabanas

Diumenge passat, va tenir lloc al teatre de La Unió Sanfeugatenca la primera representació de la temporada de tardor a càrrec de l'Agrupació Artística Unió. En primer lloc fou representada la divertida comèdia en tres actes i en vers original de Teodor Baró «El joc dels disbarats», la qual obtingué una acurada presentació. Seguidament l'escriptor i dramaturg Lluís Capdevila, donà una interessant conferència sobre teatre. La deferència de l'escriptor català i conseqüent republicà vers la nostra Entitat fou calorosament aplaudida i agraïda com es mereix, pels nombrosos amics amb què compta a la nostra vila.

Per últim, fou estrenada com a prova d'estudi, la nova modalitat teatral en un pròleg, dues visions, i un epíleg «Un pare», original del nostre bon amic i estimat vilatà Francesc Cabanas. Aquest autor que ja reeixí amb una altra obra també estrenada a La Unió, obtingué diumenge passat, un nou i sorollós èxit. Llàstima que l'amic Cabanas no es decideixi a escriure obres més sovint, ja que no li manquen facultats per a fer-se un nom, dintre l'escena catalana.

La interpretació a càrrec de l'Agrupació Artística, excellent. El nombrós públic que omplenava l'espaiosa sala del teatre, va cloure amb sorollosos aplaudiments el final de la representació i obligà a sortir a l'escenari el jove autor de l'obra.

*

Telèfons de LA HUMANITAT
Redacció: 22122
Impremta: 14446

SALA BARCINO
Ajorna la inauguració del seu nou establiment d'art al Passeig de Gràcia, 19, per al pròxim dissabte - Gran exposició collectiva de pintura i escultura catalanes

FRONTO NOVETATS
Avui, dimecres, tarda, a les 4: Partit a cistella, AZCUE - LIZARRIBAR contra ROMAN - NAVARRETE II. Nit, a les 10'15: Partit a pala, QUINTANA IV - UNAMUNO contra ZARRAGA - LEJONA. — Detalls per cartells.

ANUNCIEU A LA HUMANITAT

EXCELSIOR
MUSIC-HALL - CABARET
De 6 a 9 i d'11 a 4 matinada
ESPECTACLE A L'AMERICANA
INSUPERABLE CARTELL
CASANOVAS JAZZ
Mlle. Gardy-Bella Cristina
L. Alcalà-P. Rodríguez
GLORIA LIBRAN

POMPEIA
TEATRE MUSIC - HALL
EL MILLOR CARTELL
JULITA SUAREZ
BRAZALEMA
EMMA MARQUES
Hnas. Lop-Zar
i la formidable
DEMON'S JAZZ
màxima atracció

HOLLYWOOD
BAR DANCING
CABARET ARISTOCRATIC
SORTIDA DE TEATRES
VETLLADES SELECTES AMB LA COLOSSAL
DEMON'S JAZZ
A LA PISTA
ATRACCIONS INTERNACIONALS

ESPECTACLES PER A AVUI

TEATRES

Novetats. — Nit: «Llibertat provisional».
Barcelona. — Tarda: «Cinco lobitos». Nit: «Siete mujeres».
Còmic. — Tarda: «El resbalón de la reina». Nit: «El nombre invisible».
Espanyol. — Tarda: «Gratitud» i «Ratolins de casa rica». Nit: «Gratitud» i «Els estudiants».
Romea. — Tarda i nit: «Sueño de Primavera».
Poliorama. — Tarda: «La niña bobas». Nit: «La dama del armiño».
Nou. — Tarda: «La cara del ministro», «Luisa Fernanda», «Una miss más» i «La del manojo de rosas».
Principal Palace. — Tarda: «La Dolorosa» i «La canción del olvido». Nit: «La duquesa del Tabarin».
Gran Price. — Tarda i nit: «El serrell de la cocot».

CINEMES

Amèrica. — «Fiel a una mujer», «Una vida por otra» i «Agua en el suelo».
Arenes. — «Su mayor éxito», «El valor del chino Chan» i «Noches de New Kork».
Actualitats. — Curiositats i documentals d'actualitat.
Arnau. — «Fedora», «El conquistador irascible» i «Déjame soñar».
Astoria. — «La alegre divorciada».
Avinguda. — «Una aventura de Sherlock Holmes» i l'orquestra Clarence Nemir.
Barcelona. — «Pecador a medias», «El correo de Bombay» i «Cautivos del deseo».
Boheme. — «En mala compañía», «Todo corazón» i «Un amor en España».
Bosc. — «El sinvergüenza de Morán» i «Imitación de la vida».
Bohèmia. — «Veinte millones de enamoradas» i «Sola con su amor».
Broadway. — «Fedora», «El conquistador irascible» i «Déjame soñar».
Catalunya. — «Nobleza baturra».
Capitol. — «Conoce a tu hijo» i «La novia de Frankenstein».
Càntric. — «As de ases», «Mi vida entera» i «La cruz y la espada».
Coliseum. — «Basta de miedo» i «Vivamos de nuevo».
Comtal. — «Que hay Nelly?», «Oro en la calle» i «Paganini».
Diana. — «La ley del Harem», «Africa indomable» i «Todo por el amor».
Entença. — «Receta de felicidad» i «Honrarás a tu padre».
Esplai. — «Paganini», «Se necesita un protector» i «Ojos cariñosos».
Excelsior. — «Asegure a su mujer», «Un aventurero audaz» i «Doble secuestro».
Fantasio. — «El caballero del Folies Bergere».
Fèmina. — «Cuando el diablo asoma».
Foc Nou. — «Casados por azar», «Agua en el suelo» i «Es hora de amar».
Goya. — «Cautivo del deseo» i «Oro y plata».
Iris. — «El correo de Bombay» i «Quién mató al Dr. Crosby?».
Kursaal. — «Amor en ruta», «La legión blanca» i «Asegure a su mujer».
Laietana. — «Carolina», «Patricio mira a una estrella» i «La Intrépida».
Marina. — «Mandalay», «Basta de mujeres» i «Polvorilla».
Maryland. — «Una noche de amor».
Metropol. — «Os presento a mi esposa» i «Tres lanceros bengalíes».
Miria. — «Duvallès, estafador», «Justícia femenina» i «El correo de Bombay».
Mistral. — «Loco de verano» «Regina» i «Todo corazón».
Monumental. — «Desfile de candilejas», «Música y mujeres» i «La calle 42».
Mundial. — «Sucedió una noche», «La hermana San Sulpicio».
Núria. — «Alegría estudiantil», «La flecha» i «Hombres de Ibaran».
París. — «El pan nuestro de cada día» i «60 horas en el cielo».
Pathe Palace. — «El agresor invisible», «Un doble secuestro» i «Asegure a su mujer».
Principal. — «El sinvergüenza de Morán» i «Imitación de la vida».
Publi Cinema. — Curiositats mundials, informacions i reportatges.
Rambles. — «Náufragos de la selva», «Las hijas de la portera» i «El pan nuestro de cada día».
Royal. — «El agresor invisible», «Bajo presión» i «La legión blanca».
Select Cinema. — «Vida nocturna» i «Colón traicionado».
Smart. — «La chistera de la suerte» i «Tres lanceros bengalíes».
Splendid. — «Marineros en tierra», «Yo no quiero ir a la cama» i «La herencia».
Talia. — «Dejada en prenda», «Ignominia» i «Fatalidad».
Tívoli. — «Rusia revista 1940».
Triomf. — «Mandalay», «Basta de mujeres» i «Polvorilla».
Tetuan. — «De tren a tren, dos bodas», «Mujeres, alerta» i «El poderoso Barnum».
Urquinaona. — «Julieta compra un hijo».
Victòria. — «El hombre del Hispano», «Una aventura de Sherlock Holmes».
Volga. — «Te quiero y no se quien eres», «Cuando menos se piensa», «Fiesta en palacio».
Walkyria. — «Se necesita un protector», «El rey soldado» i «Cuando un hombre es un hombre».
Xile. — «Navegando por los 7 mares», «El resucitado» i «Hubo que casarlos».

CINEMES

METROPOL
AVUI, tarda, a les 4 i nit, a les 10: DONDE MENOS SE PIENSA, per Buster Crabbe (solament tarda);
Os presento a mi esposa
per Silvia Sidney i
Tres lanceros bengalíes
per Gary Cooper
PREU UNIC: 1'50 ptes.

Llegiu LA HUMANITAT

TIVOLI
Avui, tarda, a les 4 i nit, a les 10:
CURIOSIDADES MUNDIALES LAS EMOCIONES DEL AIRE EN EL FONDO DEL MAR (dibuix en color) i la meravellosa pel·lícula:
RUSIA REVISTA 1940
Opereta BUFA cinematogràfica
EXIT GRANDIOS!!

URQUINAONA
Avui, tarda, a les 4 i nit, a les 10. La magnífica producció espanyola, triomf de l'eximia actriu Catalina Bàrcena i Lluís Alonso:
Julieta compra un hijo
Propera estrena. El film de René Clair:
EL ULTIMO MILLONARIO

COLISEUM
Avui, tarda, a les 4. Nit, a les 10: PARAMOUNT GRAFICO — PARAMOUNT NEWS No. 6 (Revista); BASTA DE RUIDO (Dibuix de Betty Boop) i Frederic March i Ann Sten en
VIVAMOS DE NUEVO
Un film de Rouben Mamoulian (Distribuit per Artistes Associats)

PUBLI - CINEMA
Sessió continua. Select UNA PESSETA: NOTICIARIS, DOCUMENTALS, VIATGES, etc.

FANTASIO
Avui, tarda, a les 4. Nit, a les 10. Gran èxit de Maurice Chevalier en la divertida comèdia musical:
EL CABALLERO DEL FOLIES BERGERE

PATHE PALACE
AVUI, sessió contínua 4 tarda a 12'30 nit:
EL AGRESOR INVISIBLE
per Will Boyd. 4 i 8'20 SICE)
UN SECUESTRO SENSACIONAL
per Mary Carlisle, 5 i 9'50. UNIVERSAL
ASEGURE A SU MUJER
per Raul Roulien i Conxita Montenegro. FOX, en espanyol. 6'30 10'50 nit i DIBUIXOS.

EMPRESA CAPITOL
CAPITOL:
Avui, sessió contínua de 4 a 12'30. LA NOVIA DE FRANKENSTEIN, per Boris Karloff; CONOCE A TU HIJO, per Jack Holt.
EXCELSIOR:
Avui, sessió contínua de 4 a 12'30: ASEGURE A SU MUJER, en espanyol, per Roul Roulien i Conxita Montenegro; UN AVENTURERO AUDAZ, per Ronald Colman; DOBLE SECUESTRO, per Philips Holmes i DIBUIXOS.
COMTAL:
Avui, sessió contínua de 3'45 a 12'30: QUE HAY NELLY?, en espanyol, per Paul Muni; ORO EN LA CALLE, per Albert Prejean; PAGANINI, per Ivan Petrowich i DIBUIXOS.
WALKYRIA:
Avui, sessió contínua de 4 a 12'30: SE NECESITA UN PROTECTOR, en espanyol, per Edmund Lowe i Winne Gibson; EL REY SOLDADO, per Emil Jannings; CUANDO UN HOMBRE ES UN HOMBRE, per George O'Brien i DIBUIXOS.

ANUNCIEU A LA HUMANITAT

CINEMA CATALUNYA
Fogar del cinema nacional
AVUI, sessió contínua, 4 tarda a 12'30 nit. Exit definitiu de la superproducció nacional CIFESA:
NOBLEZA BATURRA
Hores de projecció: 4, 6'20, 8'25 i 11, per Imperio Argentina, Miguel Ligero. — NOTA: Darrera volta del programa, a les 10.

FEMINA
AVUI, GRAN EXIT
Joan Crawford, Clark Gable, Robert Montgomery en
Cuando el diablo asoma
Producció METRO GOLDWYN MAYER

CINEMA PARIS
Tel. 14544. Avda. Pta. Angel, 11-13
TARDA 4'30. NIT, 9'45. El film de King Vidor:
EL PAN NUESTRO DE CADA DIA
DIBUIXOS; Alady - Lepe en la divertida producció nacional:
60 horas en el cielo
amb Conesa i Nella. — DIUMENGE, MATINAL, 10'30.
Despatx de localitats numerades per a la sessió de diumenge, tarda, a les 6.

Llegiu LA HUMANITAT

MARYLAND
Sessió contínua. Tarda, 3'30, 5'30, 7'15. Nit, 10:
EJERCICIOS ESCOLARES (Dibuixos); NOTICIARI FRANCE ACTUALITES; INSTANTANEAS DE HOLLYWOOD;
UNA NOCHE DE AMOR
Verídica superproducció cinematogràfica per Grace Moore, del Metropolitan Opera House, de Nova York. — PREUS: Butaca, 3'30. A les 7'15: 2'50.

Mistral
EL VOSTRE CINEMA
EL VOSTRE PROGRAMA
Avda Mistral - Calabria - T. 32302
Continua, 3'30: LOCO DE VERANO (3'30 i 8'20); PARAMOUNT NEWS . DIBUIXOS (Popeye) (6'20 i 11'10);
REGINA
(5 i 10)
TODO CORAZON
M. G. M. (6'30 i 11'20)
DILLUNS VINENT:
TRES LANCEROS BENGALIES TRENCK - (D. Viek) i MUSICA SOBRE LAS OLAS (Carole Lombard - Bing Crosby).

VARIETATS

OLYMPIA
GRAN TEMPORADA DE
CIRC EQUESTRE

Frontó Principal Palace
Avui, dimecres, tarda: SALSAMENDI II - EGOZCUE contra RICARDO - URRESTARAZU. Nit: JUARISTI I - CAZALIS II contra RECALDE II - UGARTECHEA.

Telèfons de LA HUMANITAT
Redacció: 22122
Impremta: 14446

Obrer català conscient: el teu diari és LA HUMANITAT

la humanitat

EDITORIAL LLIBERTAT S. A.

Redacció i Administració
RONDA UNIVERSITAT, 25
Telèfon 22122

Imprenta
TALLERS NUM. 18
Telèfon 14446

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Barcelona, un mes	5'50 ptes
Fora, un trimestre	10'50 »
América Llatina i Portugal un trimestre	13'— »
Altres països, un trimestre	27'— »

«BOXEO INTERNACIONAL
Se està oliendo el k. o.»
(De «El Liberal».)

«¡LA OPINION ESTA CONMIGO!
AL ACTO DE IZQUIERDAS
A pie desde el confín del mapa y rascándose el bolsillo.
AL ACTO DE DERECHAS
En pullman o coche particular y con bota y merienda.»
(De «La Libertad».)

«NOTICIAS DE LA GUERRA
El parte de Addis Abeba
I el parte de Roma.»
(De «Heraldo de Madrid».)

«L'AMBAIXADOR «HOSTE» D'ETIOPIA
EL NEGUS. — Veni, vingui, vinci.»
(De «La Publicitat».)

¡LO DE SIEMPRE!
EL DE LA DERECHA. — «Una gran victoria sobre los etiopes. Dos mil muertos, treinta mil heridos...»
EL DE LA IZQUIERDA. — «Una gran derrota de los italianos. Dos mil muertos, treinta mil heridos...»
(De «Informaciones».)

«ENTRE MONARQUICOS
—Ya la tenemos en Grecia.
—Y eso que no tenía tantos que la defendiera como nosotros.»
(De «El Sol».)

Un diari polític a la nit

ULTIMA HORA

· LA PREMSA ·

Que no es facin illusions

Heus ací un consell, que El Diluvio *dóna a la Ceda i a la Lliga:*

Nada bueno puede, por tanto, esperarse de los que ahora disponen de las Corporaciones populares catalanas. Por segura damos la completa esterilidad de su actuación. Su fracaso es inevitable.

Los lligueros preparan zancadillas a los cedistas y éstos urden maniobras contra los lligueros. Es afàn de unos y otros el descrédito, el desprestigio del adversario, con vistas principalmente a las futuras elecciones en que haya de dirimirse la suerte de la Ceda y de la Lliga en Cataluña, esto es, cual de esas dos agrupaciones políticas reunirá en su torno a las derechas de nuestra región.

A los republicanos auténticos poco puede importarnos que sean unos u otros, cedistas o lligueros, quienes a la postre se impongan. Lo mismo nos da. No consideramos a unos mejores ni siquiera menos malos que los otros. Todos son peores.

Lo que sí deseamos es que venga cuanto antes la lucha electoral que ponga de resalto la fuerza incontrastable, arrolladora de las izquierdas frente a lligueros, cedistas, radicales, lerrouxistas y cuantos grupos pretendan apoderarse del gobierno local de Cataluña.

No se hagan ilusiones los de la Ceda y sus aliados los lerrouxistas. No sueñen los lligueros con su predominio en Cataluña. Aquí la voluntad que, en definitiva, ha de imponerse es la de las izquierdas republicanas.

I l'autonomia com queda?

La Publicitat, *comentant el lamentable discurs que Cambó ha pronunciat a Sitges diu:*

El senyor Cambó ha fet un discurs per a justificar la col·laboració de la Lliga al Govern actual; aquesta explicació era prevista i diríem que també era previst que el seu argument principal havia de consistir a atacar altra vegada les esquerres i donar-los la culpa de tot, com si la Lliga d'ençà de la caiguda de Primo de Rivera s'hagués mantingut en una inhibició discreta i no hagués reprès la seva actuació fins l'endemà del 6 d'octubre. Les deferències personals no atenuen els atacs, i sobretot no compensen els silencis voluntaris sobre actituds i intervencions funestes que algun dia seran jutjades com es mereixen. En el seu discurs, però, ha anat més lluny: ha arribat a justificar la destrucció de l'autonomia, com si l'autonomia fos una pura concessió d'un Govern. El senyor Cambó, cap d'un partit autonomista, no pot admetre, sense renegar de tota la seva història política, que l'autonomia reconeguda per un Parlament i consignada en la Constitució pugui ésser destruïda per un acte governatiu. L'autonomia està per damunt dels homes i dels partits que la regentin i l'apliquin; si algú s'erra o delinqueix en la seva funció, ell o ells en pagaran la pena, però l'autonomia, mentre la Constitució no serà modificada, és intangible. I el senyor Cambó no solament admet aquesta destrucció, sinó que per unes paraules del seu discurs, prefereix la vigència de la llei del 2 de gener que la possible formació d'un Govern d'esquerra a Catalunya.

El front d'esquerres

De La Libertad *són aquestes paraules, d'un editorial de* La Libertad:

La campaña política que hoy se inicia ya preocupa a las derechas. Sienten, no por conciencia, sino por miedo, perder toda la serie de provechos partidistas e individuales que obtienen del mando, con ese desenfado, cinismo mejor que las caracteriza para invocar el «orden» y la «moralidad» — no està lejos el día en que hablemos de todo eso y les lancemos al rostro la verdad de su «desorden» y de su «inmoralidad»!— y que el ostracismo que les espera se alargue hasta el infinito.

Y tienen miedo a que se hable de todo — de Asturias, del trigo, del paro, de los ferrocarriles—, porqué, ¿cómo han de presentarse nuevamente ante sus electores si los han arruinado, si les han mentido, si les han traicionado? En lo sucesivo no les valdrà «amalgama que los aglutine» ni contubernio que los sostenga.

Saludamos, pues, el acto socialista que se celebra en la mañana de hoy como el principio de una heroica lucha por la salvación de la República. Bien està el frente único. Màs tarde, cada partido afirmarà la personalidad que le corresponda.

Llocs sagrats

Tots recordareu que el primer que feren els fills i el gendre de Mussolini així que arribaren a Etiopia fou bombardejar un hospital.

Comentant aquesta heroïcitat, Antonio Zozaya ha publicat un magnífic article a El Liberal *del qual donem aquest fragment:*

Y aún les diría más: «Tened muy en cuenta — les exhortaría — que toda agresión contra los débiles e inermes es nefanda, porque, si sagrados son el Vaticano, la gran pagoda de Benarés o el templo árabe de la Meca, también lo son los hogares campesinos en que arrulla a los niños el amor maternal. Y no menos pueden serlo las bibliotecas y pinacotecas en que son custodiados los frutos del humano saber y de la inspiración artística. Toda tierra es sagrada cuando es cultivada por la mano del hombre, pensando en las cosas nobles y generosas. Toda región es, o debe ser, intangible, cuando en ella se piensa, se ama, se trabaja y vive. Guardad vuestros explosivos homicidas. No prohibáis en nombre de Dios unas violencias tolerando otras, como si sobre un solo edificio estuviese escrito la palabra «Tabú». La voz evangelizadora debe resonar sobre todos los techos y por encima de todas las montañas. Y esa voz desautoriza la matanza bàrbara y condena, como acaso ha querido hacer el Pontífice, a quienes en nombre de una patria, de una autoridad o de una ambición personal enfermiza, quieren ensangrentar la tierra. Porque todo es sagrado cuando se quiere y se sabe consagrar de veras.

Ningú no hi creu

...però tothom en parla. Potser no va gens errat Diario del Comercio *en fer aquesta afirmació:*

Nadie cree en elecciones, pero el tema de la reforma electoral es el asunto del día y seguramente ocupará la atención del Parlamento desde esta semana que comienza. Por los antecedentes del problema se colige que la discusión en la Càmara serà apasionada, si antes no se llega a confeccionar una fórmula de avenencia, en la que ha trabajado con ahinco el señor Cambó y que debe estudiar el Gobierno en el próximo Consejo. Si no se llega al acuerdo como parece, dada la posición de la Ceda, el debate serà movido y bien pudiera ofrecer sorpresas poco agradables para el Gobierno.

La Història

Heus ací el final d'un magnífic article que Lluís de Zulueta publica a El Sol:

...En una noche lluviosa de septiembre, hace casi un siglo y medio, un grupo de militares alemanes y austríacos del ejército que al mando del duque de Brunswick avanzaba hacia París formó un coro en el campamento, allà en la llanura de Valmy. Todos estaban cabizbajos y despechados, porque la jornada había sido mala. Las fuerzas enemigas, las tropas francesas de la Revolución, les habían cerrado el paso. Sabido es que entre los malhumorados comentarios sobre aquel combate local se alzó en el corro la voz de un paisano, un escritor amigo del duque de «Aquí, en el día de hoy, comienza una nueva época de la Historia Universal»...

No pareció cumplirse en los primeros tiempos el augurio de Goethe. La Revolución francesa acabó en Bonaparte. Napoleón acabó en Santa Elena. Pero, al cabo, el impulso espiritual que triunfó en Valmy dió su sentido al siglo XIX.

Quién sabe ahora qué oscilaciones, qué contrariedades, habrà de sufrir el ideal internacional que hoy empuja al mundo! Nadie deja de ver por otra parte lo que en él se mezcla de impurezas ocasionales o de apetitos colectivos... Mas con todo, cualquiera que tenga alguna sensibilidad espiritual podría repetirse ahora ante la Asamblea de la Sociedad de las Naciones: Aquí, y en el día de hoy, comienza una nueva época de la Historia Universal...

S'ho veuen perdut

I el corresponsal que té a Madrid La Publicitat *ens diu:*

El Consell de ministres d'avui ha tingut, a jutjar per les referències oficioses, un assenyalat caràcter econòmic. Això vol dir que ha revestit, sobretot, importància política. En primer lloc s'ha discutit l'orientació de la llei Electoral, sense que hagi recaigut acord perquè es pugui donar a la publicitat, però fixantse amb caràcter reservat el criteri favorable al règim majoritari, com el que hi ha en l'actualitat, suprimint però, la segona volta i el quòrum i introduint aquella modificació importantíssima: modificar la proporcionalitat entre la majoria i la minoria, en benefici d'aquestes darreres.

L'acord és ben significatiu, i revela més que cap altre la temença que senten els grups polítics davant de les eleccions. Com que estan ja convençuts que perdran les eleccions en la vinent consulta electoral, volen que augmenti el nombre de diputats elegits per minoria en cada circumscripció. Van a salvar el que puguin i per això estableixen una proporcionalitat més justa en el sistema majoritari.

Un prec que cal atendre

El fa Solidaridad Obrera *a favor dels presos governatius —dolorosa arbitrarietat aquesta dels presos governatius!— i cal atendre'l:*

Cuando el gobernador general de Cataluña anunció que serían puestos en libertad los presos gubernativos, abrigábamos la esperanza de que lo serían todos aquellos que no están sujetos a procedimiento judicial alguno.

Esta esperanza se vió en parte confirmada.

Primero salieron algunos de Barcelona que estaban en el Penal de Burgos. Después siguieron los de Valencia, en número de ciento ochenta, también todos ellos de Barcelona, y algunos que sufrían prisión en la cárcel de esta ciudad.

Pero quedan más presos, los cuales confían ser puestos en libertad, ateniéndose a las recientes manifestaciones de la máxima autoridad de Cataluña. Los familiares de muchos detenidos están impacientes al ver que se suceden los días y sus deudos continúan en la cárcel.

Si de algo pueden servir nuestras palabras, que sea para no prolongar más la prisión de los hombres que están encarcelados por orden gubernativa, no sometidos a ningún proceso judicial.

Per al proper dia 20

El discurs de Manuel Azaña a Madrid

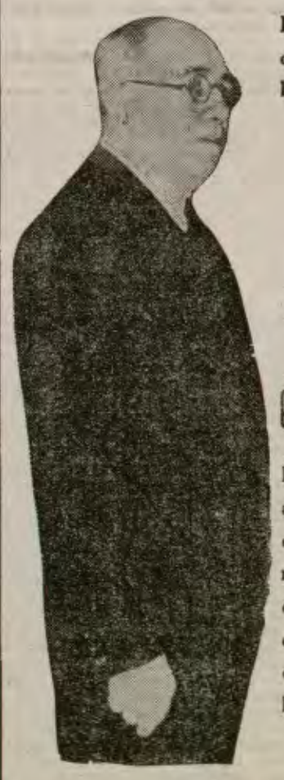

Davant l'interès i transcendència política de l'acte que celebrarà el proper dia 20 a Madrid el

Partit de "IZQUIERDA REPUBLICANA"

en el qual pronunciarà el seu anunciat discurs

el senyor Manuel Azaña

LA HUMANITAT, d'acord amb el Partit Republicà d'Esquerra, ha pres al seu càrrec l'organització a Catalunya d'un viatge collectiu per tal d'acudir a Madrid, l'anunciat dia, a escoltar la paraula de l'illustre ex-President del Consell de ministres

Autocars Pullmann

Sortida: Dia 19, a la tarda.
Sortida de Madrid: Dia 20, a la tarda.

	Ptes.
Butaca	61
Seient supletori.	46

La inscripció serà tancada el proper divendres, per ésser les places limitades.

Les inscripcions s'admeten a LA HUMANITAT, Ronda de la Universitat, de 1 a 2 i de 7 a 9.

L'acte serà per invitació, que serà facilitada mitjançant el donatiu corresponent.

L'hora de sortida s'anunciarà oportunament.

Campalans Club

Avui, dimecres, dia 16, a les deu de la vetlla, inauguració oficial amb una Conferència, a càrrec del catedràtic de dret, doctor Josep Xirau, sobre el tema: «Campalans, exemple i guiatge».

Primer Cicle de Conferències. — dia 23 del corrent, sobre el tema: «Evolució de la propietat», per Rafael Folch i Capdevila.

Dia 30 del corrent, sobre el tema: «Com es fa un diari», per Emili Granier Barrera.

Dia 6 del vinent novembre, sobre el tema: «La lluita de classes al camp de Catalunya», per Lluís Ardiaca.

Dia 13 del vinent novembre, sobre el tema: «La dona i el treball», per Maria Pi de Folch.

Dia 20 del vinent novembre, sobre el tema: «El pensament social dels obrers», per Ramon Jové Brufau.

Dia 27 del vinent novembre, sobre el tema: «La jornada de treball», per Estanislau Ruiz Ponsetí.

Dia 4 del vinent desembre, sobre el tema: «Els idiomes en el socialisme», per Salvador Roca i Roca.

Dia 11 del vinent desembre, sobre el tema: «La dona i la guerra», per Angela Graupera.

Dia 18 del vinent desembre, sobre el tema: «Henri Barbusse», per Josep Roure i Torrent.

·EL TREBALL·

L'anullació del Laude del Comerç al detall -- Protesta de la F. E. T.

La Federació d'Empleats de Comerç i Tècnics de la Indústria de Catalunya (F. E. T.) estima necessari fer pública la seva protesta contra el Decret que acaba de signar el Governador General interí de Catalunya en el qual es declara la nullitat del laude dictat amb data 31 de desembre del 1933 per l'hon. senyor Martí Barrera, regulant les relacions entre els patrons i els empleats mercantils compresos dintre la jurisdicció del Jurat Mixt del Comerç al Detall de Barcelona.

Tenint en compte que aquest Decret ha estat publicat «a proposta del conseller de Treball i d'acord amb el Consell Executiu», la seva responsabilitat no queda limitada únicament al senyor Joan Pic i Pon i al conseller gestor de Treball, si no que recau també sobre tots els altres membres de la Comissió Gestora de la Generalitat.

Posteriorment a la publicació del Decret, el senyor conseller gestor de Treball ha anunciat que ha dictat una ordre en la qual es disposa que «mentre no estiguin discutides i aprovades les noves Bases de Treball per al Comerç Detallista, ultra considerar-se vigents les que regien abans del 31 de desembre del 1933, no es podran variar en perjudici de l'obrer els sous que cobressin el 30 de setembre d'enguany, i no es podrà acomiadar personal, si no és en el cas d'existir causa greu, per la qual cosa els acomiadaments fets sense existir causa imputable a l'empleat es considerarán com a represàlia i estarien subjectes al que disposen els articles 60, 61 i 62 de la Llei de Jurats Mixtos Professionals (text refós).

Per a orientació dels nostres companys i per tal que l'opinió pública pugui jutjar amb coneixement de causa sobre l'«esperit de conciliació i convivència» del senyor conseller gestor de Treball, cal registrar els fets següents:

Deixant de banda que el laude suara anullat conté un escalat de sous superior al que regia abans del 31 de desembre del 1933; deixant a part que l'indicat laude atorga als dependents, en cas de malaltia, uns drets que no existien abans del 31 de desembre del 1933; prescindint d'altres drets que reconeix el laude i que no regien abans de la data indicada i limitant-nos només al capítol del laude relatiu als acomiadaments, tenim que l'art. 33 del laude disposa: «L'empleat acomiadat haurà d'ésser indemnitzat amb una mensualitat de sou si ho és durant el primer any de servei, i amb mitja mensualitat més per cada un dels següents anys de serveis a la mateixa casa fins el màxim de deu mensualitats. Si l'acomiadament fos declarat injustificat, l'acomiadat tindrà dret a una indemnització suplementària de 2 a 6 mensualitats, la qual es fixarà en el veredicte.»

En canvi, els articles 60 i 62 de la Llei de Jurats Mixtos Professionals (text refós) disposen:

«Art. 60. — Si en la resolució es declarés que no existeix causa que justifiqui l'acomiadament de l'obrer, s'atorgarà opció al patró perquè el readmeti o perquè li aboni la indemnització que hagi fixat el President.

Art. 62. — La indemnització que haurà d'abonar-se a l'obrer pels perjudicis que l'acomiadament li ocasioni fins trobar una nova col·locació, **podrà variar entre l'import de quinze dies i sis mesos de jornal.** La quantia d'aquesta indemnització es fixarà en la pròpia resolució en què es posi terme a l'assumpte, per al cas que el patró prefereixi l'abonament a la readmissió i es tindrà en compte per a assenyalar-la, la naturalesa de l'empleu, el temps que l'obrer estigués prestant el seu servei, les càrregues familiars del treballador, la major o menor possibilitat que existeixi en l'ofici o professió per col·locar-se novament i totes les altres circumstàncies del perjudici ocasionat.»

Després dels textos transcrits, ben pocs comentaris ens cal fer. La Federació d'Empleats de Comerç i Tècnics de la Indústria de Catalunya reitera la seva més enèrgica protesta contra el Decret esmentat, publicat en el «Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya» el dia 11 d'aquest mes, la responsabilitat del qual recau no solament sobre les dues autoritats interines que l'han signat, si no també sobre el partit polític — Lliga Catalana — que l'ha avalat (car representants de la «Lliga» formen part de la Comissió Gestora de la Generalitat) i la qual pot ésser nomenada des d'ara de **«Lliga contra els dependents».**

La «Federació d'Empleats de Comerç i Tècnics de la Indústria de Catalunya», fa una crida a totes les entitats i organitzacions de dependents del comerç de Barcelona i de tot Catalunya, sigui quina sigui llur modalitat professional, per tal d'establir una sòlida i vigorosa unió de totes elles amb el fi de defensar, emparats per la legalitat d'avui i, sobretot, per la legalitat de demà, uns drets mínims i imprescindibles ben legitimament guanyats.

L'atur obrer i les dretes

La «Junta Nacional contra el Paro», creada per la Llei del 25 de juny del 1935, té classificada Catalunya, pel que fa referència a la distribució de quantitats per a combatre l'atur involuntari dels treballadors, en el vintè lloc. Fins ara, no s'ha fet pública la setena distribució de fons destinats a aquell fi, i han estat afavorits diversos pobles i poblets de la Península. Nosaltres, en parlar-ne, no volem pas dir que aquells pobles i poblets no tinguin dret a veure ateses les necessitats llurs, però és el cas que la CEDA ens diu i ens vol fer creure que els seus homes es preocupen tant de Catalunya que, la veritat sigui dita, ens estranya de no veure confirmades les bones impressions que hom diu que varen portar de Madrid el senyor Cirera i Voltà i alguns elements de l'Institut contra l'atur forçós de la Generalitat de Catalunya, els quals han realitzat més d'un viatge per tal de recabar d'aquella «Junta» el reconeixement per a l'organisme català de totes les atribucions tota la importància que, per Llei del Parlament Català del 26 de maig del 1933, li són conferides.

El més sensible no és pas, però, que aquells optimismes dels cedistes catalans es quedin per confirmar. El més lamentable és que, volent donar aparatositat política a una qüestió tan greu i delicada com és aquesta de l'atur obrer, es quedi Catalunya ressagada esperant que li toqui el torn. Es clar que ja deurà arribar-li l'hora; ara com ara, de totes maneres, cal que es vagi esperant i cal, també, que s'esperin tots els obrers que es trobin mancats de treball.

El senyor Salmon, actual ministre de Treball i Justícia de la República, prou s'esforça a voler fer veure que el preocupa —i així ho volem creure— el paorós problema de la manca de feina per als obrers. I tant és el que el preocupa, que ha arribat a dir que àdhuc està disposat a implantar, per bé que amb caràcter transitori, el subsidi per als obrers parats d'aquells indrets on més crítica sigui la situació derivada de la manca de treball. Però ens fa l'efecte que entre les localitats que seran afavorides amb repartiments de quantitats, no hi abundaran pas les ciutats o viles catalanes, pèix que, fins ara almenys, no s'ha vist gaire que la sort, en aquest cas, volgués fixar-se en Catalunya, ja que si de la setena relació de repartiment de fons per a remediar l'atur forçós en separem el nom de Tarragona, la qual hi consta amb una partida de 40.000 pessetes que li ha estat destinada, podrem constatar que la nostra terra no és, d'entre les espanyoles, la que faci creure que se sent una massa profunda inclinació a escriure, complavent-la, sovintment, el seu nom a la «Gaceta».

De totes maneres a Catalunya, com ja es fa constar més amunt, tenim un organisme, la Llei del qual va ésser elaborada pel Parlament Català, que hauria de tenir al seu càrrec l'enfrontament d'aquest problema, procurant vetllar pels interessos dels ciutadans que no tenen feina i resideixen, de temps, a Catalunya. Això, encara no s'ha vist i a desgrat de les gestions fetes i dels viatges empresos a Madrid pels elements que componen l'Institut contra l'atur forçós, sabem per boca del Director de l'ICAF, senyor Maristany, que la «Junta Nacional contra el Paro» no es significa pas per donar facilitats per tal que l'organisme de la Generalitat que hauria de tenir cura d'aquesta qüestió, pugui desenvolupar folgadament la tasca que li és pròpia. I encara serien més poques les facilitats aconseguides, amb tot i ésser nulles, sembre segons manifestacions del repetit senyor Maristany, si hagués de prevaler, en absolut, el criteri que el senyor Pérez de Rozas sostè i defensa en les reunions que celebra, tot sovint aquella «Junta» contra l'atur involuntari dels obrers.

Avui, la CEDA, té a les seves mans, tant a Madrid com a Barcelona, tot l'engranatge del mecanisme que poldria posar en moviment, aminorant-lo, el problema de l'excés de treballadors sense ocupació. Però, és clar, tant el senyor Salmon a la capital de la República com el senyor Torrents Dalmau conseller-gestor de Treball, a la Generalitat de Catalunya, són homes que, encara que actuen de governants, no poden emprar altres modalitats d'actuació que les que no siguin estrictament de dreta, i es troben, per força, amb un fort handicap que els impedeix fer ús de cap ni una de les resolucions que podrien ajudar a trobar el remei que pogués semblar més adequat i eficient per a fer minvar, ja que no desaparèixer totalment, aquesta malura dels obrers sense treball, la qual ha quedat arrapada, a conseqüència de la desorganització de la societat capitalista, a la vida de tots els pobles del món.

Totes les solucions que relacionades amb aquest problema puguin intentar-se, han d'ésser solucions d'esquerra i per tant, no poden trobar-les ni molt menys implantar-les, els homes afectes i lligats als interessos que, per imperatius de formació ideològica i àdhuc de conveniència particular, tots els elements que formen part de les organitzacions polítiques de sentit dretista vénen obligats a defensar i emparar. Per tal de suplir, doncs, les obligades i interessades falles de les dretes, cal que no oblidem, en cap moment, les vastes possibilitats d'actuació que, en amplíssimes perspectives, es presenten als homes representatius de les forces organitzades d'esquerra.

J. I. M.

Llegiu LA HUMANITAT

ELS OBRERS DE L'ESTAT DE YUCATAN (MEXIC) HAN OBLIGAT EL GOVERN A DIMITIR I ORGANITZEN L'ADMINISTRACIO PUBLICA

A Yutacan (Mèxic), s'ha produït aquests dies un estat de latent agitació que ha tingut greus conseqüències. Els treballadors han provocat la dimissió de tot el Govern constitucional i han implantat una Administració d'obrers i camperols.

El Sindicat Patronal ha telegrafiat al President Càrdenas, comunicant-li que 20.000 obrers i camperols organitzats han ocupat la Casa del Poble, i han obligat el Govern a dimitir, argumentant que ja estaven tips de les contínues persecucions que contra ells es feien. En canvi, les oficines governamentals diuen que les autoritats locals continuen en el seu funcionament normal.

El President Càrdenas ha dit que resoldrà el conflicte amb els mitjans que li confereix la Constitució. Diuen que la classe obrera de l'Estat de Yutacan, de tendències socialistes, és partidària de Càrdenas.

Els treballadors i camperols de Yutacan s'han adreçat a Càrdenas demanant que sigui destituït el governador Ferran López Càrdenas, i que el substitueixi el líder obrer Alfred Pérez.

ELS PATRONS BELGUES AUGMENTEN D'UN 5 PER 100 EL SALARI ALS TREBALLADORS DE LA INDUSTRIA TEXTIL

Després de l'augment acordat pels establiments dependents de l'Estat, la indústria privada de Bèlgica ha augmentat el salari als treballadors d'un 5 per 100.

La Federació Patronal de la Indústria Tèxtil de Verviers, va decidir aquest augment que s'establí a partir del dia 1er del present mes d'octubre.

L'esmentada Federació Patronal, amb aquest motiu, ha publicat una nota explicant que l'augment acordat en el salari dels seus treballadors, no és motivat per un millorament del preu de venda de la producció. Aquesta mesura únicament ha estat dictada «per l'interès que els patrons de Verviers tenen a millorar vida dels treballadors» ensems que fan notar que els salaris pagats pels industrials de Verviers, ja eren superiors als d'altres centres industrials competidors.

NOTICIARI

PROPERA ASSEMBLEA DEL FRONT UNIC DE TREBALLADORS MERCANTILS

Avui, el Consell Directiu del «Front Unic de Treballadors Mercantils» ha sollicitat del governador general el permís corresponent per a celebrar el proper diumenge, en un dels locals de més cabuda de la nostra ciutat, una Assemblea per tal d'informar detalladament la dependència mercantil de l'actuació del «Front Unic de Treballadors» en aquests darrers temps i per a fixar l'actitud a seguir davant l'anullació de les Bases de Treball del Detall i Alimentació.

SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL DEL C. A. D. C. I.

A l'objecte de facilitar la tasca d'organització de les seves oficines es prega als socis de la Secció Permanent d'Organització i Treball del C. A. D. C. I. que des del mes de gener del 1934 hagin sofert canvi d'adreça, vulguin comunicar-ho amb tota urgència per escrit o bé personalment al domicili provisional de la Secció Pl. Francesc Macià, 8 i Tres Llits, 3 1er. (entrada per aquest darrer), de 9 matí a 10 de la nit.

Dintre de pocs dies la Junta de la Secció s'adreçarà als socis per mitjà d'un manifest, i convocarà els companys que es creguin amb dret a percebre els beneficis de la Caixa contra l'atur forçós, per tal que s'atenguin a les normes que assenyala el seu Reglament.

ALS OBRERS EN ATUR FORÇOS

Hom prega a tots els obrers que es trobin en situació d'atur forçós, passin pel local de «Coalició de Defensa Obrera» (Ronda Sant Pau, 27, pral., lletra X), a l'efecte de posar-los a coneixement d'un assumpte que els interessa, els diumenges, de 10 a 12 del matí.

Una causa justa

Una comissió del personal temporer i eventual de l'Ajuntament, acompanyada pel president de l'Associació de Funcionaris municipals, doctor Tusó, anirà avui, a les dotze, a l'Ajuntament per tal de lliurar al senyor alcalde un escrit en el qual es prega el compliment dels acords i normes del Ple consistorial del dia 13 d'agost, d'acord amb les promeses de l'alcalde, senyor Pic i Pon.

FRANCESC TARASCO
VINS
Caldes, 8 BARCELONA Telèfon 17656

GONÇAL DAURA
Contractista en pedra de carreu, de picar i d'escultura
JORDA, 4. — SARRIA. — TELEFON 73777 Taller: Carrer Casanova, 240

AGUSTI MUNELL
INSTAL·LACIONS I REPARACIONS D'AIGUA, GAS I ELECTRICITAT EN TOTES LES SEVES APLICACIONS
Calàbria, 52 i 54 BARCELONA Telèfon 35960

En cap llar catalana no ha de mancar LA HUMANITAT

· LES COMARQUES ·

A GIRONA

Ha estat autoritzada la reobertura de diversos centres d'esquerra Republicana

NOTES DE LLEIDA

La nostra Gestora vol recordar-nos els procediments polítics que s'empraven a l'any 1890

El nostre incomparable Ajuntament governatiu, des de fa uns dies, ha reempres, novament, la tasca d'acomiadar funcionaris municipals, retornant amb aquest motiu, la vida i costums de la ciutat, en el seu aspecte polític, a l'época de Cànovas i Sagasta, en què el caciquisme més desenfrenat i cerril dels homes que governaven poblacions com la nostra, s'entretenien, com ara els nostres gestors, a acomiadar treballadors del Municipi, que no cal dir, que per aquests ciutadans perjudicats, significa, avui, un problema gairebé insoluble, ja que trobar ocupació en els actuals moments, es per la classe treballadora, un veritable pelegrinatge.

Quan els homes republicans, el 14 d'Abril del 1931, varen fer-se càrrec de l'Ajuntament, amb motiu de l'escombrada que el poble va donar als que molts d'ells actualment tornen a fer-nos felicos des de les seves gestories, mai no va passar per la ment dels primers, la intenció de perjudicar, amb un acomiadament, a cap funcionari ja fos de dreta o esquerra. Entenien aquells homes republicans, que governar un Ajuntament era una funció elevada i per tant no podien perdre el temps a satisfer petites venjances que a la collectivitat representada des dels llocs de govern res no li importen. Els hauria calgut la cara de vergonya a aquells consellers-regidors municipals de la República, si haguessin hagut de fer servir la confiança que els havia donat tot un poble arborat d'entusiasme, en portar la fam i la desesperació a la llar de cap treballador. Per això si algun d'aquells homes, algun dia, ha de tornar a Casa de la Vila a representar legitimament els interessos de la Ciutat, podrà anar-hi amb el cap ben alt, ja que aquesta sobergueria l'hi donarà el saber que mentres va formar part dels dos Ajuntaments republicans que el poble lliurament es va elegir, únicament es va deixar guiar per un pensament elevat de bona política i emmarcat sempre, en la seva actuació municipal, en els principis més purs de democràcia i liberalisme.

Es veu una vegada més, que la política de rancúnia i veri, està reservada, ara i sempre, a alguns elements de dreta que encara somien en l'aplicació d'aquelles fogueres inquisitorials que per les places majors d'Espanya, encenien la santa capellanada, per a exterminar els enemics del cerril fanatisme religiós; conducta que davant el món sencer, ens va omplir d'oprobi i de vergonya.

Hem volgut fer aquest preàmbul, per a parlar concretament de l'acomiadament d'un funcionari, que entre altres, ha portat a cap, un d'aquests dies passats, la nostra Gestora municipal.

L'Ajuntament de Lleida, té en una de les seves partides de l'Horta, la de Butsènit, dues escoles municipals — una de nens i una altra de nenes — regentades, no caldria dir-ho, per un mestre i una mestressa. La primera, la de nens, fa una mica més de tres anys, va quedar vacant la seva direcció. L'Ajuntament republicà d'aquella època, amant de les coses de Cultura, va nomenar tot seguit, i amb caràcter interi, per a dirigir l'esmentada escola, al mestre Antoni Domingo. No es va fer el nomenament definitiu per mitjà d'oposició o concurs, en aquell moment, perquè és volia fer la prova del professor, en el sentit que l'actuació d'aquell no fos motiu d'una baralla continua entre els pagesos d'aquella barriada, com havia succeït en alguna altra ocasió. El mestre senyor Domingo, al poc temps d'actuar, tenia la simpatia de tots els nens de l'escola i de llurs famílies. El seu caràcter bondadós, la seva finor espiritual, el seu amor a la professió i als nens, la seva aguda intelligència i afició a l'estudi i els bons resultats pedagògics de cada fi de curs, havien fet del senyor Domingo, el guia i l'amic entranyable de tots aquells laboriosos pagesos de Butsènit que al més petit dubte en qualsevol dels seus afers particulars, anaven, amatents, a consultar el parer del senyor Domingo.

Donc aquest professor model, casat, amb fills i sense altres mitjans de vida que els que li donava l'exercici de la seva professió en aquella escola, després de més de tres anys de regentar-la a satisfacció i amb l'estima de tothom, ha estat acomiadat de funcionari municipal, per la nostra gestora, que els lleidatans tenim la sort de gaudir, sense donar la més petita explicació al senyor mestre.

El lector ja endevinarà, però, que el senyor Domingo és afiliat de Joventut Republicana de Lleida, i aquest pecat, els homes de dreta que per aquestes terres s'estilen, no el perdonen. Cal remarcar, en aquest cas, l'honrosa excepció del conseller regidor i gestor de Cultura, senyor Jordi Llorens, qui en la sessió del Consell de Governació que va tractar-se d'aquest afer, va fer constar el seu vot en contra d'aquesta supressió, per considerar que era veritablement extraordinària i digna de lloança l'actuació pedagògica del senyor Domingo, rebent amb la seva separació de l'Ensenyament, un greu perjudici la instrucció en el seu aspecte municipal.

Per si això fos poc, també ens consta que uns quants pares de nens escolars de Butsènit, entre els quals hi havia tres militants dels partits de dreta, formaren una comissió que va visitar el senyor alcalde governatiu, senyor Rovira Roure, per tal de fer-li present el disgust de totes les famílies de la barriada per la destitució del mestre senyor Domingo i demanar la seva reposició. El resultat fou completament negatiu. Prou varen fer constar aquells pagesos que el senyor mestre, era amic de tot i mai a ningú no havia parlat de política. Com si res. El senyor Domingo, és d'esquerra, i això les nostres dretes no ho perdonen.

I així marxen les coses en aquesta dissortada ciutat del Segre, fins que els vents vulguin canviar.

El dia que el senyor Domingo abandoni Butsènit, els nens d'aquella barriada, l'acomiadaran amb el cor entristit i llàgrimes als ulls. Qualsevol d'ells, en nom de tots, li dirà: A reveure, senyor mestre! Aquí queden els seus alumnes, esperant l'hora de la Justícia, que fatalment vindrà un dia o altra.

ABDO SERE

Lleida, octubre del 1935.

UNA NOTA OFICIOSA DELS FETS OCORREGUTS DIUMENGE AL MIGDIA A LA RAMBLA DE GIRONA

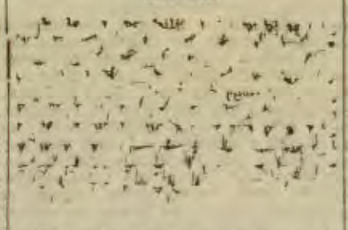

«NOTA DE LA COMISARIA DE ORDEN PUBLICO

Incidente al tocar unas sardanas

Al dar principio a una audición de sardanas en esta capital, a las trece horas del domingo, unos jóvenes, entre los que había varios oficiales del Ejército, y desde el balcón de la entidad «Gerona Club», domiciliada enfrente de donde tocaban los músicos, empezaron a protestar tocando unos pitos y dando gritos; los sardanistas y el público en general recibió aquella manifestación de protesta con visible desagrado, produciéndose entonces una contraprotesta por parte de aquél, llegando a ocasionarse una acalorada discusión hasta el punto de estar próximos a llegar a las manos, exponiendo dichos oficiales que ellos no pitaban las sardanas, sino que pitaban los títulos de dos que había entre las que figuraban en el programa, que entendían habían sido puestas con la intención de herir sus sentimientos patrióticos.

El programa de las sardanas a tocar había sido hecho tres días antes por la misma orquesta que tenía que ejecutarlas y no fué sometido a la censura correspondiente, como tampoco ni por la Directiva de la Sociedad «El Fomento de la Sardana» ni por los Sres. Oficiales en cuestión, se comunicó a esta Comisaría de Orden Público la noticia de que entre las sardanas a tocar había dos cuyos títulos pudiesen dar lugar al incidente, ya que, de dar este paso, se hubieran tomado las medidas convenientes y nada de lo ocurrido hubiera tenido lugar.

En su vista, se ha ordenado por esta Delegación la instrucción de una detallada información y dado conocimiento a la Autoridad respectiva de lo ocurrido, que depurará totalmente los hechos, pudiendo tener la seguridad todos los ciudadanos de esta ciudad invicta que se tomará la sanción correspondiente si en ellas aparecen personas responsables.»

La suposada agitació a la comarca d'Igualada

Amb aquest títol diu «La Publicitat»:

«Costa d'endevinar per què s'ha volgut fer creure a l'opinió que a la nostra comarca i amb motiu de la verema s'ha produït una gran agitació al camp. Podem afirmar que no hi ha tal agitació, i segons les nostres referències gairebé tot resta reduit a uns incidents ocorreguts a Odena, incidents que fa molts anys que es produeixen a cada collita entre el propietari senyor Vives i els seus parcers. Aquests incidents només s'havien interromput durant els primers anys de la República.

En l'edició del vinent dimarts donarem una àmplia informació sobre aquesta agitació oficial o oficiosa, però des d'ara estem segurs que no es practicarà cap detenció, per la senzilla raó que si la justícia hi intervenia no serien pas rabassaires els que haurien de detenir.»

NOTES DE SABADELL

Els gestors i un pressupost extraordinari

L'Ajuntament gestor ha aprovat un Pressupost extraordinari en un simulacre solemne de ple municipal. I no ho fem constar capriciosament, sinó atenent-nos a la realitat, igualment solemne, ja que l'Ajuntament nomenat des del Butlletí Oficial de la Generalitat camina, ja des de la seva constitució amb una sola cama i recolzat amb crosses d'una justa de relativa resistència. Entre els sabadellencs ja se'n diu l'Ajuntament dels setze. Tot és família, políticament considerat.

El senyor Sotorra com a conseller-regidor gestor de categoria — dos en un — ja que ostenta la regidoria de Cultura en propietat i a precari la de Finances a manca del seu company radical, fou, segons hem pogut llegir a les pàgines del seu portantveu, qui presentà el Pressupost i féu el discurs amb el qual havia de convèncer els altres gestors de la importància i necessitat del pressupost extraordinari.

Suposem que l'únic ciutadà que assistí a la sessió com a espectador havia de sorprendre's de la parodia d'argumentació feta per l'orador conseller-regidor gestor per a convèncer els altres consellers-regidors gestors i encara suposem més la seva sorpresa quan va veure les intervencions del senyor Casulleres i la del senyor Argemí, el primer adherint-se a l'exposició del senyor Sotorra i el segon, adherint-se al que havia dit el senyor Casulleres, per així auto-cinvèncer-se que s'havia d'anar a l'aprovació del Pressupost i demostrar que es tractava d'una veritable sessió d'un Ajuntament autèntic.

El senyor Sotorra digué — sempre segons el «Diari de Sabadell — que fa uns mesos s'encarregaven de l'Ajuntament i s'imposaven una tasca callada, modesta i estudiosa. Hi estem d'acord. Perquè una tasca ha d'ésser forçosament callada quan no és possible demostrar-la sòlidament. També ha d'ésser modesta quan no s'ha fet altra cosa que recopilar el fruit dels altres i impossibilitats de seguir altre camí s'està obligat a servir-se del que varen traçar aquells. I indubtablement ha d'haver estat estudiosa quan s'han cercat tots els mitjans per a deixar-ho tot enlaire i no s'hi ha pogut reeixir.

Aquells tres conceptes emesos pel conseller-regidor gestor primer senyor Sotorra anullen per complet tota la resta de la seva peroració. Però, hauria estat millor i més lleial el dir als seus 15 companys gestors, per exemple, que tot el que aprovaven i poden fer ara és degut a la gestió dels Ajuntaments populars amb majoria republicana esquerrana que els han precedit i dels quals el mínim que han dit és que eren uns ineptes.

D'aquesta manera el Sr. Sotorra hauria coincidit almenys una vegada, amb el que segurament opinava l'alludit ciutadà espectador, i amb el que opinen la majoria dels ciutadans sabadellencs.

Tanmateix els miratges són els efectes que més poden arrossegar nuclis de ciutadans les característiques dels quals són la simplicitat personificada. Aquella simplicitat que una dita de màxima vulgaritat la té tan ben classificada.

Actualment a la nostra ciutat tots aquells que sembla que es troben encara inscrits a les llistes del Cens electoral es veuen afavorits amb un sobre blanc, com a símbol de pau, dintre del qual hom troba un petit manifest, que sembla un recordatori funerari d'unes futures eleccions, en el qual hom recomana que es proveeixi d'un carnet.

Per les signatures que avalen el final d'aquest recordatori, els sabadellencs es donen compte que els qui tenen l'honor d'adreçar-se'ls són els directors locals de Lliga Catalana.

El paper blanc satinat, classe bona, i editat amb tota cura, dóna sensació de riquesa material i denota que ha estat organitzat per un expert en propaganda comercial i en la qual com a punt bàsic s'ha de cercar cridar l'atenció del qui ho llegeixi.

Ara bé. Ens trobem en ple segle XX, i en el seu any 1935, de cara al cinquè de la República espanyola i el ciutadà — ho tractem sempre en termes locals — ja no hi creu amb el símbol del paper blanc ben imprès. Una vegada feta la lectura li és suficient mirar al seu entorn per a donar-se compte que no pot embellir-se.

Aquesta i no altra suposem que ha d'ésser la causa que el cursar les sollicituds que es demanen vagi d'una manera lentíssima. I és que els ciutadans tot i que puguí semblar una cosa estranya també opinen. I opinen de la manera que els és possible. Encara que sigui no preocupant-se de presentar la sollicitud d'un carnet electoral mitjançant organitzacions representatives d'opinió menoritària que volen presentar-se com a exponents de clamor ciutadà. Es una qüestió que ha d'haver-hi molt direjament per a tenir una eficàcia. D'altra manera no se'n treurà absolutament res profitós. Els republicans i catalanistes que no són dels 31 anys i mig, volen les coses clares perquè ja han passat els temps d'èxit dels joes de mans.

F. A.

LAVESE LA CABEZA CON IROSA
Maravilloso polvo champú que lava la cabeza, hermosea y conserva el cabello, evitando su caída

LLEIDA

PRESOS, QUE MANCA ALLIBERAR. — AMB BICICLETA A ESCOLTAR EL SENYOR AZAÑA. — ROBATORI

Lleida, 15 (per telèfon). — Contràriament amb el que es digué que es posarien en llibertat, continuen detinguts governativament els 50 pagesos que no pogueren pagar les rendes als canonges de la catedral de Lleida.

—Avui ha passat per aquesta ciutat Josep Pallarès, que tenia el projecte d'anar a escoltar els discursos del senyor Azaña amb la bicicleta que muntava.

L'intrèpid viatger venia de Sallent

—Al carrer de Caballers es cometé un robatori a la casa de la vídua Vicente.

Es calcula que la substracció és de 175 pessetes.

GIRONA

Avui s'ha rebut autorització per a obrir els centres clausurats des del sis d'octubre de l'any passat i que són els següents:

Centre d'Esquerra Republicana, de Bagur, «Joventut d'Esquerra Republicana», de Figueres i «Grup Femení d'Esquerra Republicana», de Figueres.

Immediatament el senyor comissari ha donat les oportunes ordres a les respectives autoritats locals, dependents de la seva autoritat perquè procedeixin a l'aixecament de dites clausures.

—A Breda ha estat detingut Josep Asas i Mas, autor convicte i confès del robatori d'una bicicleta propietat de Jaume Serra i Gargart, veí d'aquella localitat.

—A l'hectòmetre nou del quilòmetre 697 de la carretera de Madrid a França, lloc conegut per Torre Roca, terme municipal de Massanet de la Selva, va bolcar l'autocar de Barcelona núm 5.951, del servei públic, propietat de Joaquim Bayer i Palomer. L'accident es produí a causa d'haver-se trencat la direcció en una gran pendent que hi ha i no haver volgut obrir els frens. Els seus ocupants eren excursionistes de Barcelona, que es traslladaven a la nostra ciutat per tal d'assistir al partit de futbol Girona-Barcelona. Afortunadament no hi hagué desgràcies personals.

—A Cassà de la Selva, han estat detinguts els veïns Lluís Donat i Abres i Melcior Pou i Pujol per dedicar-se a collir pinyes que no eren de la seva propietat i que en total ascendeixen a 1.500 pessetes.

—Ha estat detingut a Llançà el vei Francesc Vila i Esteve, de 41 anys, casat, pastor, per haver insultat l'alcalde d'aquella població en inspeccionar, juntament amb d'altres autoritats, la qualitat de la llet que expendia.

—A Torroella de Montgrí, ha estat trobada pels seus familiars penjada d'una biga la velleta Magdalena Vidal, de 81 anys, vídua, que tenia quelcom pertorbades les facultats mentals, i havia anunciat diverses vegades el seu propòsit de seguir el seu marit, el qual feia alguns anys que també s'havia suïcidat llençantse al riu.

TARRAGONA

NOTICIES DIVERSES

Es veu que el senyor Cereceda, de la Ceda està disposat a fer poc honor a aquelles paraules del seu cap (aquell cap que mai no s'equivoca), referent a treure els diners d'on n'hi hagin.

Diem això perquè es diu que s'haurà d'acomiadar la meitat de la brigada municipal per manca de diners per a mantenir-la.

Si s'acomiada part de la brigada municipal d'obres ja des que governen les dretes molt restringida, veritablement, ja no sabem on s'ha d'anar a parar.

El cens d'obrers en atur forçós, que fa temps que vàrem donar, ha augmentat aquests darrers mesos d'una manera esfereïdora i a això cal afegir el fet que degut a la vinguda de l'hivern es paralitzen els treballs del ram de la construcció i podem avançar que aquest hivern es deixarà sentir com mai la manca de treball a Tarragona.

—De la notícia que donava ahir referent a l'accident de treball ocorregut a La Selva del Camp, dels tres obrers ferits que foren traslladats a l'hospital, ahir en morí un anomenat Lluís Ballester i Masdeu, de 29 anys d'edat.

Els altres dos accidentats anomenats Pau Garriga i Esteve, de 20 anys, i Ramon Morros i Veciana, de 22 anys, continuen en el mateix estat de gravetat.

Ahir, a la tarda, fou enterrat el dissortat Lluís Ballester, al qual acte hi assistiren molts dels seus companys.

Com es pot veure, sembla que la sèrie d'accidents de treball encara no s'ha estroncat.

BANYOLES

COSES QUE CAL ACLARIR!

Qui ho dei que no fa obres l'excellentíssim Ajuntament de Banyoles? —ens deia l'altre dia un amic.

No haveu vist quin programa de festes fan aquest any?—ens digué un altre.

I no déieu que no hi havia diners a la caixa de cabals de l'Ajuntament?—encara replicà un tercer.

Els compadirem a tots ells per creure en les nicieses d'aquests lligaires, cedistes i radicals fets de paper i els férem veure la trista, però l'única realitat, puix què mentre ells estan despenent a tort i a dret, sense saber administrar la més ínfima quantitat, pares de família passaran les festes amb fam i misèria.

Heus ací com han presentat sempre i presenten encara les coses aquesta gent: Amb luxe i fastuositat per enganyar aquella gent senzilla, com fan els llops amb les ovelles.

Nosaltres tenim l'obligació de vetllar per aquesta gent i fer-li veure la trista veritat.

Avui, vigília de Festa Major a Banyoles, no hi ha ni un, absolutament ni un treballador (dels molts parats que hi ha a la nostra ciutat) que treballi per compte de l'excellentíssim Ajuntament, com ens digué un.

Cal que s'assabenti aquella gent, que ho comprengui, de la gran tristesa que hi haurà en el poble banyoli enmig de tots els festeigs que es preparen.

Nosaltres ens preguntem: Per què no suprimeixen algunes pessetes per a festeigs i les posen per a treball, tal com ho feren aquells companys nostres, aquells homes elegits per la voluntat del poble?

Això voldríem aclarir, però per desgràcia nostra ho veiem cada dia més negre.

IGUALADA

Dijous darrer parlàvem del «rosegador» econòmic que la situació municipal present deixarà als Ajuntaments d'Esquerra, als quals l'empenta popular haurà de situar, novament, a la nostra Casa Gran.

Ultra els aspectes que ja remarcàvem, no en mancaran d'altres que s'hauran d'evidenciar en els pressupostos, repartiments i altres engranatges del mecanisme municipal. Avui, però, ens volem referir a un altre d'aquells aspectes: el de l'augment de personal empleat —que si bé no és encara en situació prou ferma, no es deixarà d'intentar de situar-li.

Durant l'any de gestora són sis, pel cap baix, els nous empleats ingressats a les diverses seccions de personal del Municipi, sense comptar els augments efectius a les brigades obreres. La càrrega mínima que això representa per al pressupost anual no serà cap disbarat calcular-la en 15.000 pessetes, bo i comptant que aquells ciutadans no percebin el jornal corrent de les 8 pessetes.

Es veritat que ja s'havia començat a cercar la contrapartida; hi ha armes, però, que tenen dos talls... i el corrent elèctric, si es toca, pica.

—Diuen que el partit radical, ara que mana, s'afanya a fer clientela; ho diuen, i entre els botons que donen per mostra, escollim els dos següents: S'hagué de jubilar l'electricista municipal, per impossibilitat física; el jove que ho sollicità no s'avingué a «fer-se» soci —junt amb el seu pare i un germà major— del Casino Radical, i es quedà sense la plaça.

Un ciutadà, molt necessitat i bon republicà, obté la promesa d'un ajut, en forma de bons del Municipi, si entra als rengles de l'esmentat Casino; refusa el ciutadà i, com a conseqüència, negativa d'ajut.

Sabem altres casos que, per ara, callem.

Recomanem el procediment als altres partits governants: Lliga, Ceda i carlins si no s'afanyen, no hi seran a temps a fer créixer el nombre en llurs magres llistes de socis.

—El benemèrit patrici Artur García-Fossas, seguint les petjades del seu recordat germà Jaume (e. p. d.), ha decidit instituir, a la nostra ciutat, un orfelinat suficient per a cent infants o més, si cal, on seran atesos, instruïts i educats, en ordre prelatiu, els menuts igualadins, comarcans, catalans i de la resta d'Espanya, que la dissort situí en aquella circumstància.

La institució serà regida per un patronat vitalici, nomenat i presidit per l'illustre filàntrop i compost per un reduït nombre de personalitats ciutadanes; el cost de l'edifici ha estat pressupostat sobre un mínim de 300.000 pessetes, i la dotació per al sosteniment ha estat ja dipositada. Es propòsit del generós donant ampliar el cost de l'edificació i la dotació, fins als límits que les necessitats imposin, per tal que la institució assoleixi una perfecció indiscutible.

Hem tingut l'avinentesa de veure com ja s'han començat els fonaments de l'edifici als terrenys que foren camps d'esports dels «nacionalistes», i sabem que el termini màxim per a enllestir els treballs de construcció, adjudicats al contractista Pere Vilarrubias, és de sis mesos. Entenem que aquesta obra alleugirà un xic l'atur obrer, durant el proper hivern.

Igualada serà, una volta més, deutora de reconeixença a la família García-Fossas, que tant l'ha distingida, sempre, amb el seu innegable altruisme.

L'estructuració definitiva i el règim de la institució no ens són coneguda, encara, d'una manera concreta; en el moment oportú en farem la nostra crítica —per considerar-ho un deure—, i més encara si es confirma algun dels aspectes que solament és conegut de manera difusa.

Per mancar-nos l'espai necessari, es abstenim de comentar la suficiència etimològica i filològica de «Diari d'Igualada», amb relació a aquest assumpte, i a fe que ens sap molt de greu, puix que ens perdem més d'una nota còmica.

—La ràdio i la premsa han donat compte, aquests dies, dels greus conflictes sorgits al camp, a la nostra comarca. El cavernícola «Diari d'Igualada» ho ha aprofitat per a inflar el gos, i ha presentat la nostra ponderada i quieta pagesia com una allau de demagogs i rebels, subjectes al resultat del trasbalsament operat per les campanyes rabassaires.

Suposem que tot aquest enrenou es refereix a «quatre» casos esporàdics, semblants a tots aquells que es produeixen a les contrades eminentment agrícoles, en època de collites, puix que tots els comentaris que havem pogut recollir sobre aquest assumpte els hem sentit fonamentar, únicament i exclusivament, a l'entorn de «L'agitació al camp», fabricada a la redacció del saberut i únic informador de la nostra terra, amic entranyable de tots els «isidros».

—El propvinent dia 27, a la tarda, donarà un concert al teatre de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera l'«Orfeó Gracienc». Una part del programa serà executat de conjunt amb l'orfeó del propi Ateneu, que tan encertadament dirigeix el mestre Just.

BALAGUER

L'alcalde gestor, senyor Novell, recorda en un interviu de quan fou elegit regidor autèntic pel sufragi popular. El que no recorda és que ho fou gràcies als vots de la Lliga, i a tenir un xic de responsabilitat política havia de renunciar l'acta de regidor quan canvià de camisa passant-se als radicals, i... llavors Balaguer s'hauria estalviat l'espectacle mai vist de veure una administració tan galdosa, que arribà a l'extrem de no poder pagar els sous dels funcionaris municipals.

— Succeeix una cosa ben pintoresca amb l'assumpte Hospital. Després d'haver-los fallat tots els ressorts polítics dels mandataris actuals i de no haver pogut aconseguir ni una part del que havia assolit l'Esquerra, ara volen disfressar la seva incapacitat i la seva manca d'influència política volent fer veure telegrames falsos... plànols ploguts del cel... cartes amb signatures insolvents... etc., etc.

Quan no les poden beure, diuen que són verdes.

— Segons una disposició recent, les mostres de blat han d'ésser enviades a la Junta provincial de Lleida. El preu de taxa contínua essent el de 50 pessetes, però els pagesos ja fan prou si el poden vendre a 42 o a 43. Mentrestant, les complicacions burocràtiques segueixen en peu...

— Hem saludat l'amic advocat que resideix a Barcelona Pau Graells, que de tornada de l'estranger ha passat un parell de dies amb els seus.

· LA MUSICA ·

Palau de la Música Catalana: L'Orquestra Valenciana de Cambra, a l'Associació Obrera de Concerts — Palau de Belles Arts: Orquestra Municipal d'Instruments de Vent. Audició d'«Egmont», de Beethoven

L'Orquestra Valenciana de Cambra, que ha inaugurat el present curs musical de l'Associació Obrera de Concerts, és un agrupament, que, malgrat composar-lo més d'una trentena d'executants, aquesta vegada ens ha vingut amb un cens excessivament limitat, puix que escassament hi poguérem comptar quinze places. Aquesta orquestra de Cambra, ha realitzat el que les nostres grans orquestres gairebé no han pogut fer mai: Concerts en «tournée», per tot Espanya i ha estat Barcelona una de les capitals afavorides per la seva visita, agradablement simpàtica. Sota la direcció intelligentíssima del seu jove mestre Francesc Gil, l'Orquestra Valenciana de Cambra, ofereix la impressió de la cosa senzilla, que lluny de tota pretensió es lliura amb amor i amb entusiasme a una tasca sincera i en emotivitat i en detalls deliciosament acurada.

Aquesta orquestra, a base de corda, és però, un xic fluixa i a no ésser per les seves qualitats de dicció, potser perdria quelcom del valor que avui cal reconèixer-li. El tot pot dir-se que es resumeix al seu matisat perfecte.

Per les seves condicions, li venia com exprofés la «Suite» Op. 60, de Olé Olsen, músic norueg que ha compost algunes obres agradables, fàcils de copsar, però, sovint poc interessants per mancades de ciència. Una segona part d'autors valencians d'entre els quals es destacaren Salvador Giner (Records d'un Sarao); E. López Chavarri (Estival) i V. Asencio (Festes al poble). Aquestes obres junt amb les de E. Valdés i L. Sànchez, representaren la música valenciana, que com la mallorquina té un caire inconfundible, no desprovèit de belleses, les quals no increementen gaire per la seva construcció feble. No oírem la 3ra. part per tal com ens calgué traslladar-nos a un altre concert. En aquesta darrera figuraven obres de Turina, Tschaikowsky i Mendelssohn.

El mestre Francesc Gil, com els solistes Ferriz i Bernad, violins; Montserrat, viola; Martínez, violoncel i Espinosa, contrabaix, foren objecte de grans aplaudiments i vives demostracions de simpatia que els tributà constantment el públic que assisteix a les audicions musicals de l'«Associació Obrera de Concerts». Fora de programa interpretaren l'andante de «La Cassation», de Mozart.

* * *

També inaugurà la seva anual sèrie de concerts simfònics, la nostra incomparable Orquestra Municipal d'Instruments de Vent. L'anterior concert ens impedí d'oir la primera part dedicada a les obres wagnerianes, de les quals executà: «Faust-ouverture»; «Idill de Sigfrid» i «Remors de la Selva». La segona part, era integrada per una audició integral de la música d'escena per al drama de Goethe, «Egmont», de Beethoven.

Aquesta obra monumental, i diem monumental, més per les seves valors i grandiositat de concepció que per les seves dimensions no pas molt considerables, conté fragments d'una magnificència, que gairebé podien qualificar-se entre les millors i més inspirades composicions de l'immortal autor de «Fidelio». Entre aquestes, cal remarcar la «Cançó guerrera», els tercer i quart «entreactes» i la «mort de Clara», que és un fragment veritablement impressionant. No cal dir que l'«obertura» i el final escrit sobre el mateix tema és d'efectes decisius i d'una ponderació extraordinària.

La nostra «Orquestra Municipal d'Instruments de Vent», executà l'obra beethoviana amb una absoluta claredat degut a la comprensió i a la possessió total que de l'obra té el gran mestre Lamote de Grignon. Sota l'aspecte interpretatiu el Beethoven del nostre insigne director és absolutament perfecte. La conducció orquestral, correspon també al domini insuperable que posseeix damunt la massa. A la taula monumental del mestre Lamote de Grignon i del seu professorat, col·laboraren amb especial encert la cantatriu Pilar Rufí i el recitador Enric Giménez als quals, junt amb el mestre i executants fou prodigada una ovació imponent pel públic que, una vegada més, sabé omplir a més no poder la vastíssima sala del Palau de Belles Arts.

CAMIL OLIVERAS

ELS CONCERTS DE TARDOR DE L'ORQUESTRA PAU CASALS

Han estat definitivament publicats els programes dels sis grans Concerts Simfònics que donarà els dies 20 i 27 del corrent mes, a la tarda; dia 31, el vespre, i dia 3 del vinent mes de novembre, a la tarda; dia 7, al vespre, i dia 10, a la tarda, la nostra famosa Orquestra Pau Casals. Aquestes sis audicions seran dirigides pel mestre Pau Casals, amb la col·laboració dels mestres directors Wolkmar Andreae i Fernàndez Arbós, i hi prendran part ensemb el mestre compositor Baltasar Samper; la soprano Concepció Badia d'Agustí; els pianistes Benvingut Socias i Ricard Vives; el violoncellista Maurice Eisenberg i l'organista Vicenç Maria de Gibert.

En el programa general, ultra les «Sis cançons», del mestre Pau Casals, que cantarà Concepció Badia acompanyada al piano pel mestre, al figuren els «Concerts de Brandeburg» número 1, en fa major; número 4, en sol major, i número 5, en re menor; de J. S. Bach; «Concerto grosso», en re menor, de Vivaldi; «Concert» en si bemoll, de Boccherini; «Simfonia número 12» en si bemoll major, de Haydn; i «Céphale et Procris», de Gretry; «Concert» en mi bemoll i «Serenata Nocturna», de Mozart; «Tercera i Quatrena Simfonies» de Beethoven; «Simfonia número 8», en do major, de Schubert; Obertura d'«El franc tirador» de Weber; «Carnaval romà», obertura de Berlioz; «Quatrena Simfonia», en mi menor, de Brahms; «Simfonia número 5 (del Nou Món), de Dvorak; els poemes simfònics «Don Quixote», «Les entremaliadures d'en Tills», i «Don Joan», de R. Strauss; «L'Ila Joiosa», de Debussy; «L'Aprenent de bruixot», de Dukas; «Bolero», de Ravel; «Navarra», d'Albèniz-Arbós; «Goyescas», fragments, de Granados «Petita Suite», de V. Andreae; «Simfonieta», de Halffter i «Ritual de Pàgesia», i «Danses mallorquines», de Baltasar Samper.

A l'«Institut Casals» (Secretaria de l'Orquestra), Diagonal, 440, telèfon 73975, ha restat oberta la inscripció per a l'any musical 1935-36, per a formar part del Patronat, on es donaran detalls sobre els avantatges que comporta la inscripció esmentada.

Es d'esperar que, el nostre públic filharmònic sabrà correspondre al sacrifici que representa per al mestre Pau Casals, de seguir les seves tandes de concerts acostumades, amb tot i les enormes dificultats que s'han oposat al camí triomfal de la seva Orquestra per la indiferència amb què ha estat mirada la seva magnífica tasca per les esferes oficials.

C. O.

EL CONCERT DE L'ASSOCIACIÓ DE CULTURA MUSICAL

Avui, dimecres, a les deu en punt, l'«Associació de Cultura Musical» celebrarà al Palau de la Música Catalana el seu concert d'octubre, en el qual prendrà part l'eminent violoncellista Maurice Eisenberg. Interpretarà obres de Bach, Brahms, Valentini, Schumann, Casals, Chopin, Halffter, Boulanger i Senaillé-Salmon.

En els propers mesos de novembre-desembre, «Associació de Cultura Musical» celebrarà quatre importants concerts a càrrec dels prestigiosos artistes Robert Sœtens, violinista, Sergi Prokofiev, compositor i pianista; «Trio Casella-Bonucci-Poltronieri»; Rosette Anday, cantatriu i Alfred Cortot, pianista.

Per a inscripcions i detalls: Claris, 43, primer, telèfon 20328.

CASTELLAR DEL VALLES

La setmana passada, al nostre poble es va generalitzar el rumor que molt aviat a les fàbriques Vda. de Josep Tobia, S. A. (on ja fa unes deu setmanes, en fer primer un dia de festa per setmana i actualment dos, la crisi deixa sentir els seus efectes), es tornaria a treballar normalment. No cal dir com celebraríem la veracitat d'aquest rumor, i consignem amb goig que en algunes seccions—encara que petites—ja és una realitat. I ara, tota vegada que l'ocasió ens depara parlar d'aquest assumpte, hem de dir el que es troba a flor de llavis de la majoria d'obrers que... poc hauríem d'objectar a les disposicions donades per la direcció referent a fer festa, si realment, com creiem, són degudes a causes de força major; però si hem de fer constar que és molt lamentable i àdhuc poc seriós, quan han de donar-se noves desagradables com aquesta, que comporta el compromís dels interessos de tota una collectivitat, no es tinguin, per part del qui sigui, les degudes atencions, donant, si cal, les explicacions necessàries per tal que servissin de satisfacció als propis interessats i d'aquesta faisó s'evitarien els murmuris que fomenten la xafarderia i que manta vegades —tenim precedents— han portat a situacions ben desagradables.

En una altra ocasió —fa dos anys —també es va passar una situació molt semblant a l'actual; aleshores, si bé per part de la direcció es procedí més democràticament, en canvi no va trigar-se a fer córrer malèvolament per quatre desvergonyits i poca-soltes que feien cor a algun prohom de la direcció, que la causa de no haver-hi treball es devia al desgovernament de les Esquerres i amb aquest fi es permetien llançar els més grollers insults a persones tan dignissimes com el plorat «avi» Maciá i els senyors Azaña i Companys, etc., etc.. veritat que aleshores ens trobàvem en vigilies de les eleccions de novembre i gener, respectivament, i per tant sobren els comentaris.

Amb aquests antecedents i davant el mutisme emprat darrerament, no és d'estranyar, doncs, que els obrers mig astorats en comprovar el desplaçament de les Esquerres del Poder es preguntin: Qui rediantre en té la culpa ara de la falta de treball? Segurament el manxaire.

CALÇATS
DARRERS MODELS DE TEMPORADA
Grans existències
Preus avantatjosos
Sempre al
Hotel de Vendes
Pelai, 8

Totes les causes justes troben ressò en LA HUMANITAT

·LES LLETRES·

BRAVE NEW WORLD

(UN MUNDO FELIZ)

La Collecció «Centauro» ha publicat aquesta novella, «Un mundo feliz», d'Aldous Huxley, traduïda directament de l'original anglès per Luys Santa Marina.

Huxley és conegut i admirat per aquell tast especial d'ironia i elegància que posa en totes les seves obres. La seva entrada en el món de les lletres es caracteritzà per una maduresa tal que la crítica no vacillà a proclamar-lo com un novellista excepcional. I és que Huxley portava un contingent de cultura i de coneixements científics que no tots els escriptors aconsegueixen reunir.

En «Un mundo feliz» podríem dir que les figures que hi pinta l'autor, figures finament traçades, no són altra cosa que uns collaboradors obedients a la finalitat que persegueix el novellista: fer-nos veure com a través d'un vidre d'augment la vida del nostre Planeta en una època ultra moderna, que ell anomena era «jordiana», després d'una guerra que dura nou anys.

Al començament de l'obra, es pot dir que estem pendents solament de la paraula d'un científic, després comencen a destacar-se alguns personatges i, finalment, l'autor es llança en braços de la filosofia.

Tot en «Un mundo feliz» apareix salpicat de l'«humor» anglès i d'un modernisme cent per cent, fins els productes i diversos procediments de què es valen aquests habitants, descendents de nosaltres, que gasten a tot drap el «soma», una mena de comprimits que els lleva tota ombra de penes i maldecaps.

Vegeu aquesta mostra: «I quan, esgotats, deixaren els setze saxòfons, i l'aparell de música sintètica es posà a produir el més nou, els lents «Blues Malthusians», s'havien tornat com dos embrions bessons, bressolats dolçament en les ones d'un oceà de sang artificial embassada.»

Un dels lligams amb què els homes s'han agrupat des de sègles, la família, aquí no es coneix. El «pare» i els «fills», són coses que, o no tenen cap sentit o són una blasfèmia que fa enrogir els mortals d'«Un mundo feliz».

La gent viu sempre jove, fresca de color, i l'optimisme que ve estabilitzat pel constant consum del «soma» no decau ni en els moments crítics de la mort. La vida és més curta, no es coneix la vellesa, però els anys viscuts s'aprofiten íntegrament.

El fonament primordial que diferencia els humans d'aquesta generació, que ha creat la ment de Huxley, ve sintetitzat per aquestes paraules d'una de les figures principals de la novella, la de Lenina, quan diu:

«Vaig ésser i «seré» em posen trista; prenc un gram de «soma» i sols sóc».

Tals homes són ensinistrats i dirigits ja des de l'estat d'espermatozoide pel que seran quan siguin individus grans, el naixement es produeix científicament.

Quant a la mort:

«L'acondicionament per a la mort comença als divuit mesos. Cada infant passa dues vegades cada setmana a l'Hospital de Moribunds. Allí tenen les més boniques joguines, i els dies que hi ha morts els donen crema de xocolata. Aprenen d'aquesta manera a considerar la mort com una cosa natural.»

L'autor no pot sostreure's de fer-

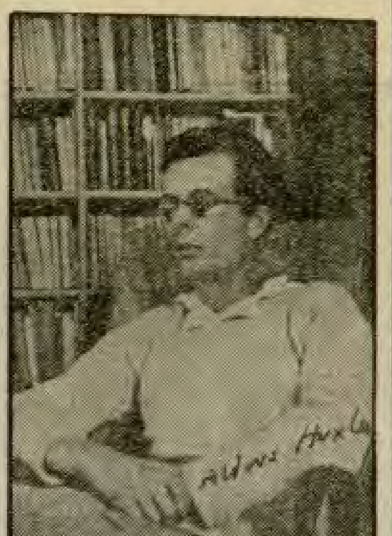

ALDONS HUXLEY

nos veure el contrast d'un home dels nostres dies amb aquella gent que ens descriu, i ho assoleix plenament, en fer aparèixer la figura preeminent del «Salvatge», un individu que inclús en l'època de la música sintètica i el cinema audible, perfumat i palpable, li era permès de viure apartat, junt amb altra gent, en un recó de món, com a espècimen rar.

I entaula una sèrie de consideracions filosòfiques gràcies a aquest «Salvatge»:

«L'actual felicitat — la de l'època «jordiana»—sembla sempre molt minsa en comparació de les compensacions que brinda la misèria. I, encara, l'estabilitat no és, ni de molt, tan espectacular com la inestabilitat. L'estar satisfet no té l'encant d'una aferrissada lluita contra la desgràcia, ni el pintoresquisme d'una pugna contra la temptació, o d'una fatal derrota a mans de la passió o del dubte. La felicitat mai no és grandiosa.»

Vegeu, encara, aquesta descripció de com es comporta la societat en aquest món supercivilitzat:

«La civilització no té en absolut, necessitat de noblesa ni d'heroisme. Ambdues coses són símptomes d'ineficàcia política. En una societat ben organitzada com la nostra ningú no tindrà ocasió d'ésser noble ni heroic... On hi ha guerres, on hi ha juraments de fidelitat, on hi ha temptacions, objectes d'amor pels quals lluitar o pensar, allí, naturalment, noblesa i heroisme tenen una explicació. Però avui—en l'època «jordiana»—ja no hi ha guerres...»

Molt, molt més ens faria descriure i comentar els sans judicis i encertades objeccions que es troben en el transcurs d'aquesta novella «Un mundo feliz», per tots conceptes excellent.

Luys Santa Marina ha acomplert la difícil tasca d'adaptar, no sols la prosa, sinó la traducció de fragments poètics, i ho ha realitzat d'una manera destra i molt perfectament encertada, al castellà.

Quant a la presentació és digna de tot elogi i acredita, una vegada més el bon gust de la Collecció «Centauro» i l'editor Lluís Miracle.

Es una novella digna d'ésser llegida.

ENRIC J. PEDROL

Un diari de gran públic

ULTIMA HORA
INFORMACIO · CRITICA · REPORTATGES

«Erasme d'Stefan Zweig»

El biògraf de «Maria Antonieta», ha trobat, en Erasme de Rotterdam, una figura a propòsit per a les seves grans dots de psicòleg i de creador d'ambients.

El famós literat i filòsof cristià, l'autor genial de «L'elogi de la Follia», té una vida tan rica d'elements dramàtics i tan menada pel que fou l'ideal de la seva vida, que, a través de la ploma del gran biògraf austríac, el lector ha de seguir-la amb un interès apassionant.

Quina gran tragèdia espiritual la d'Erasme... Quin biògraf la podria dir amb més veritat i amb més força? Calia enfondir, amb tota objectivitat en la seva vida i en la seva obra; desfer llegendes, imputacions; situar els actes en el moment just de la vida, recercar les causes i, sobretot, no oblidar, en cap moment, la finalitat essencial de la vida i l'obra d'Erasme; la unitat espiritual del món per mitjà de la cultura.

En unes mans que no fossin les de Zweig, la biografia d'Erasme podia quedar una obra freda, d'erudit, tendenciosa probablement i eixerreïda de cara al lector. El hograt «de «Maria Antonieta», —l'obra que na divulgat entre el nostre públic «Editorial Joventut»—, veu les figures que estudià en un pla humaníssim, amb totes les reaccions i els batecs, i és per això que arriben al lector amb un escalf humà, que converteixen la lectura d'una biografia en un goig tan apassionant com la de la novella més forta.

Hem de dir novament que la presentació tipogràfica que fa «Editorial Joventut» dels seus llibres és cada dia més noble i perfecte.

MISCEL-LANIA

L'inici del curs: llibres de divulgació gramatical.—Ara que comença el curs acadèmic, professors i alumnes faran bé de tenir en compte els llibres gramaticals auxiliars, que ajuden a la tasca divulgadora de les regles establertes en els tractats. Recordem els manuals de Pompeu Fabra a la «Collecció Popular Barcino»: «Ortografia catalana», «Les principals faltes de gramàtica», «La conjugació dels verbs en català». També, de la mateixa collecció, «Els barbarismes» (guia de depuració del lèxic català), d Bernat Montsià, i «El català i el castellà comparats», de C. A. Jordana, que figura entre els «Manuals Escolars Barcino».

«L'alliberament de Catalunya.—La croada dels francesos contra Pere el Gran va tenir una fi catastròfica per als invasors del nostre país. Les grans victòries catalanes i llur heroica campanya de resistència per terra, amb la retirada de l'invasor són descrites en «L'alliberament de Catalunya», notable fragment de la Crònica de Desclot publicat en català modern a la «Collecció Popular Barcino».

«El señor gobernador». — Ahir, dimarts, a dos quarts de vuit del vespre, en el «Partit Republicà d'Esquerra», passeig de Gràcia, 42, primer, Brauli Solsona va donar lectura a alguns fragments del seu llibre, pròxim a publicar-se, «El señor gobernador», en el qual es reflecteixen interessants impressions del seu pas pels Governs Civils de Burgos, Huelva i Alacant. L'acte va constituir un franc èxit.

Els contes de LA HUMANITAT

El darrer concert

per OLIVER-BRACHFELD

Al cinquè dia després de l'entrada dels blancs a la nostra ciutat, Petko Stainov fou condemnat a mort.

* * *

Em fou concedit pel destí acostar-me a aquest home extraordinari. un esplendorós dia d'estiu, al «corso» del petit balneari V..., tres anys abans de la revolució. Era de bon matí; jo anava al tenis amb la meva amiga senyoreta Xixmànov, segon premi de violí del Conservatori de Sofia, la qual, naturalment, coneixia el mestre. Stainov venia del seu passeig habitual que efectuava, got d'aigua mineral en mà «amb una «palla» de vidre que es guarda amb el got, com és costum a tots els balnearis de l'Europa Central i Oriental), sempre a la primera hora de la matinada, per a no ésser vist per la multitud. La Xixmànov em presentà, i el mestre de les músiques immortals es dignà conversar alguns minuts amb nosaltres. El seu cap, amb els ulls sense llum, feia pensar en una màscara viva de Beethoven, més apassionada, potser, però ensems amb modulacions més febles, més esclaves del seu rostre. I ara aquest gran mestre, el més gran músic del nostre petit país, estava condemnat a mort pels blancs contrarevolucionaris, només pel fet que els roigs cantaven l'himne revolucionari amb la música d'una cançó seva força coneguda...

En aquells moments de turbulència política, jo estava preparant encara —essent cinc anys més jove que la meva amiga Xixmànov— l'ingrés al primer any del Conservatori. Fingint-me deixeble del mestre, i valent-me d'unes relacions del meu pare, coronel retirat de l'Exèrcit, no vaig trigar pas gaire a obtenir el permís per anar a visitar Petko Stainov a la seva cella, un dia abans del fixat per a la seva execució.

La capella fou establerta en el petit convent dels monjos dels Sants Ciril i Mètod, habilitat per a presó, i els venerables Pares s'havien refugiat al gran monestir de l'Església Ortodoxa, més apte per a ésser defensat, àdhuc amb les armes, en cas d'alguna sublevació del «mob». El que no ha visitat mai un condemnat a mort, per al qual no hi ha cap esperança d'indult, no sabria imaginar-se els sentiments amb els quals vaig entrar a la cella de Petko Stainov, per a adreçar-li en nom propi i en nom de tots els que preparàvem l'ingrés, una darrera salutació.

El gran compositor estava assegut en el «pritx», quan jo vàreig entrar. Amb una veu tremolosa li vaig recordar la nostra primera, tan curta entrevista al «corso» de V..., i jo no volia creure les meves orelles quan el gran home em digué, amb un to cordial, i com si res, com si l'hagués visitat a la seva petita masia de Dimitrovsk: —Sí, home, prou us recordo. Anàveu amb la petita Xixmànov, no és pas veritat?— Aquesta cordialitat, en l'antesala de la mort, em commogué més que si hagués trobat Petko Stainov amb la cara tràgica... Però no tenen quelcom de tragèdia, sempre, les cares de tots els cecs, i dels cecs que es dediquen a la música, potser encara una mica més...?

Us estalviaré tot allò de què parlàvem; eren coses sense importància. Stainov m'oferí una taça de cafè turc, amb una cullereta de dolç com és l'antiga usança de la nostra terra. Durant tota la conversa no perdé ni per un moment la seva serenitat i bon humor; només els seus grans i fins dits del gegant que era, jugaven nerviosament amb els grans grossos i grocs, d'un «slegà», aquesta mena de rosari amb què ens agrada jugar dia i nit els llevantins, i que jo, quan era petit, i essent educat per la meva mare en la religió catòlica, creia que era el rosari de debò dels cismàtics (o, com diuen ells: «ortodoxos»).

Poc a poc, jo també vaig perdre la cohibició que m'ennuegava de bell antuvi, i parlàvem, com mestre i deixeble, quan aquest darrer va a demanar consell al seu professor. En acabar, en disposar-me a marxar, Stainov m'allargà molt cordialment la mà, i com si m'invités a un concert particular a casa seva, em digué:

—Ah! Ho sabeu ja? No? L'autoritat militar em concedeix donar demà, abans d'«allò», un darrer concert per al meu plaer. Segurament tindrà lloc al refectori d'aquesta casa... Demaneu un permís, en nom meu, pel meu advocat defensor...

* * *

El dia següent, a la matinada, m'aixecava, molt fredolic. El fred del meu cos no venia pas de la temperatura (per cert, bastant freda, aquell mes de febrer); em venia del trist lloc on havia d'adreçar-me. A dos quarts de sis, sempre espetegant de fred, estava ja al carrer. Un vent fred havia assecat ja la darrera humitat de l'aigua bruta deixada per les darreres nevades; els meus passos ressonaren amb un ressò estrany, en els carrers buits que mai no havia trobat tan deserts. Com que els primers tramvies no surten de les cotxeres abans de tres quarts de sis, havia de fer un gran tros a peu, per arribar al convent dels Sants Ciril i Mètod, que estava a l'altre costat de la nostra ciutat.

Quan, exhibint el meu passi degudament visat per l'auditor de guerra, entrava al pati, en obrir-se la porta d'un cop em vaig quedar submergit, molt sorprès, dins una aura especial, com de contes de fades: L'espectacle, veritablement, era inesperat... Davant meu, dos escamots de soldats, baioneta al fusell; davant els soldats, dues rengleres de seients de fusta de totes menes, amb una dotzena de persones: militars, l'advocat defensor i uns quants paisans que no coneixia, però que suposo que devien ésser periodistes. I a uns trenta passos d'aquest grup, al qual jo quedava incorporat, vaig esquitllar-me sense fer soroll fins al seient de l'advocat defensor, que no em donà pas la mà com esperava. Petko Stainov estava tocant un piano Steinway del darrer model... I a poques passes de l'estrada improvisada —oh! horror!— hi havia posat contra el cel, sí —no ho haveu endevinat?— el patíbul...

Però ara, Petko Stainov tocava. Tocava una simfonia de la Vida i de la Mort, com mai no he sentit tocar a cap home, ni conec cap composició semblant en tota la literatura de música mundial... Tocava, i amb aquest mateix fet, tot el pati estret del convent quedava submergit en un curiós i mai vist encantament. Tocava i àdhuc l'auditor de guerra alçà la mà dreta, amb els braços creuats, i meditabund, al mentó... La immobilitat era quelcom d'extraordinari. Als quatre costats, les parets grises del convent, amb una campaneta i un rellotge; fins aquest darrer semblava immòbil. Sense girar el cap, «sabia» amb plena certesa que cap dels soldats gosava moure's; àdhuc aquests irracionals, bèsties vestides d'uniforme, eren incapaços de sostreure's a la màgica d'aquesta sublim composició improvisada, al llindar de la mort, a l'ombra del mateix patíbul. de l'immortal músic Petko Stainov, que l'estupidesa d'uns quants bàrbars, desconeixedors del regne de l'esperit, enviava a morir per un delicte que no era el seu...

Paraules molt més eloqüents que la meva no podrien donar idea d'aquest concert excepcional. Sentiem les ales de l'Arcàngel que anuncia la mort a la Terra, sentiem el cor dels àngels que lloaven el senyor. Volàvem sobre les negres aigües de la Mort. Caront ens esperava, però desaparegué immediatament, i la divina música de Stainov ens conduia ja a altes i frondoses boscúries, però grises, terriblement grises, més grises encara que els murs del convent. I en sentir aquesta música de màgica bellesa, una esperança folla germinà a la meva ànima: potser, potser tot no estava perdut encara! No ens immobilitza aquesta música d'ultratomba, a tots, a tots? Ai! Si aquest encantament no es trenqués mai, si durés sempre, o almenys mesos, almenys setmanes, almenys un dia... per guanyar temps... per a no... per a no...

No sé quant temps durava aquest concert. Estava massa excitat per a prendre notes o per a retenir de memòria —i així, salvar per a la humanitat— aquesta música més bé diabòlica que celestial, que, encara més, no volia moure'm per tal de no trencar l'encantament màgic de la immobilitat collectiva...

Aleshores, mentre que la grisa claror de la matinada del dia d'hivern s'aixecava lentament, treient al músic diabòlic aquesta llum com de teatre que el circumdava, lentament, amb una lentitud desesperant, el rellotge del campanar tocà les vuit... De cop, l'encantament semblà acabat. Ningú no es mogué, per cert; però jo sentia a l'aire, desesperat, el canvi, encara que tots haguessin quedat immòbils... Les vuit: era l'hora de l'execució... Ja un soldat mogué el braç recolzat sobre el fusell, o només era allucinació meva? En aquest mateix moment, enmig d'un moviment impulsiu començat amb la mà esquerra i que la dreta havia tot seguit continuar, Petko Stainov, amb un canvi brusc, sense cercar cap transició, i amb una força de la qual sols ell era capaç i que amenaçava trencar les cordes de l'instrument, entonà l'himne, l'himne revolucionari que ell havia compost per a una cançó de pagesos, no per a la Revolució i per causa de la qual l'havien condemnat a mort... Encara sento i sempre oiré la veu ferma, viril, abaritonada i pastosa d'aquest home admirable, i sempre recordaré aquest himne tocat i cantat pel seu autor...

No em recordo de tot el que passà després. Sé que l'encantament durà uns quants moments; aleshores, bruscament, tot s'acabà. Ens vàrem aixecar cridant; recordo la veu ronca i la gesticulació de l'auditor de guerra. Stainov fou agafat pels soldats, que, semblants uns gnoms de conte de fades, amb el seu abric llarg, escalaven l'estrada... Jo no pogui veure tota l'horrorosa escena; l'última cosa que veia era el campanar, en caure jo a terra, com un gran dit gris i amenaçador estès sobre meu. Em vaig despertar mig hora després al gabinet de l'auditor on l'advocat em féu portar...

Petko Stainov tocava una simfonia de la Vida i de la Mort com mai no he sentit tocar...

(Dibuix d'Arteche)

MAS & ROCA
CAMISERS
CASA ESPECIAL PER A CAMISES A MIDA
PORTAFERRISSA, 24 i 26
FONTANELLA, 16

NO RESPONEM DE LA PUBLICACIO DE LES NOTES QUE NO ENS SIGUIN TRAMESES EN CATALA

LA NOSTRA SUBSCRIPCIO

Relació de donatius rebuts a les nostres oficines administratives (Ronda Universitat, 25, pral.)

Suma anterior	143.938'60
Recaptat en un Festival Esportiu	1.000'—
Angel i Carme Ismert ...	5'—
A. B.	5'—
Joan Vilanova	2'—
Maria Bernaus	1'—
Francesc Grabiel	0'50
La nena Pilar Ramis, a la memòria de l'Avi	3'—
Josep Vallbé	2'—
Joan Barenys	2'—
Joan Ballester	2'—
Ricard Pons	5'—
Francesc Pujadó	2'—
Família Benet...	5'—
Un grup de dones de la Casa Fabra i Coats (37 vegada)	17'50
La nena Maria Mestres i Arteta	1'—
Dos germanets, Lluís i Lola	2'—
Josep Rigau	1'—
Maria Rigau	1'—
Maria Camps	1'—
Joan Mestre	1'—
Miquel Mestre	1'—
Emili Prats	5'—
Carolina Fuertes	2'—
Una família de la Selva del Camp	5'—
Francesc Pallarés i Camarassa, nen de dos anys, esquerrà	2'50
El nen Pep Peiró i Vilà...	2'—
Patrici Arnau	5'—
Joan Esteva	3'—
Dues germanes fermes d'esquerra	2'—
Carme Roca	10'—
Josep Gombau	2'—
Matrimoni d'esquerra... ...	3'—
Joaquim Capdevila (setmanal)	2'—
Gerard Capdevila	1'—
Pilar Vilallonga	2'—
Una família de TOSSA DE MAR	5'—
R. A., a la memòria de Compte	2'—
J. R. C.	5'—
R. C. (6.a vegada)	1'—
Una catalana d'Esquerra...	1'—
Una catalana d'Esquerra...	0'50
Un nen del carrer de Rosselló	0'50
Antoni Muntaner	5'—
La nena Montserrat Muntaner	2'—
Dos mestres laics...	10'—
J. M. S.	5'—
Pepeta Casas	2'—
Pare i fill antifeixistes...	4'—
Ramon Gibert	5'—
Josep Puig...	1'—
Joan Baqué	1'—
Josep Muxart	5'—
El nen Muxart	2'—
Maria Rosa Alberic	5'—
Un lleidatà	5'—
Lluís Soler	2'—
Trinitat Vila de Soler	2'—
Tous	1'—
Diversos amics del bar «La Vinya», de la Travessera	5'25
L. Aymar, de PORT DE LA SELVA	3'—
Un matrimoni de la Barceloneta	25'—
R. R., a la memòria d'En Compte	2'—
Ramon Selma	0'50
El nen Joan Baqué	2'—
Un anònim	25'—
Alexandre Fargas	5'—
Un de correus	2'—
A la memòria d'En Gil i Serrate	3'—
A la memòria d'Antoni Roigé	3'—
Domènec Adell	1'—
E. G.	5'—
Un telefònic	1'—
El nen Jordi Sabaté	1'—
Germanets Teresa, Rosa i Emili	2'—
Vicenç Lloror	5'—
Hermini Borràs, a la memòria de l'«Avi»	5'—
Alfons Salvadó i germans	2'—
Família Voltó	1'—
Marian Colomé	2'—
Empar Busutil	1'—
Nens Sancho	1'—
Pare i fill	2'—
Pere Gavernet	5'—
Família Fusté	2'—
Jaume Díez	2'—
Estapé	2'—
Tarrés	1'—
Eduardet Petit	0'50
Francesc Alberch	2'50
Alfons Casanovas	2'—
Antoni Giménez	5'—
Un republicà d'esquerra...	2'—
Joan Rovira	2'—
Agustí Olivella	2'—
Antonieta Olivella...	2'—
Roser Pijoan	1'—
Penya Federals «Cafè Euterpe», SABADELL	75'—
Maria Andrés	0'50
Joan Andrés	0'50
Candelària Serradell	0'50
Josepa Fitó	0'50
Maria Fitó	0'50
Un «Xirguista»	2'—
Carme, 44 (7.a vegada) ...	50'—
Un ciutadà	5'—
Ricard i Nogué	2'—
Ildefons i Ricard	1'—
N. N.	1'—
Josep Aparicio	1'—
Marina Cleric	2'—
Ernest Cleric	2'—
Llongueres	5'—
Família Alcrudo	10'—
Josep Rosal	1'—
Joan Bonet	3'—
Jaume Pérez	2'50
Ferran Genís Font	2'—
Un d'esquerra	1'—
Pere Prada	5'—
Empar i Ramon Ribas ...	2'—
J. A. M.	1'—
Joaquim Ramon	1'—
A la memòria del 6 d'octubre	2'—
Jaume Claramunt i Antònia Ferrer (8a. veg.) ...	1'—
Josep Silvestre	2'—
Ramon Tarragó	1'—
Celestina Sancho	1'—
El nen Jordi Ramies ...	2'—
Un esquerrà d'El Masnou	10'—
Pere Giró	1'—
A la memòria de Compte i Alba	2'—
A la memòria del 6 d'octubre, família Padrosa	7'—
Un admirador de Companys (E. P.)	5'—
Dues germanes, Anna i Dolors, admiradores de l'Avi	10'—
Un simpatitzant d'Abissínia	2'—
J. Poblet	3'—
Ricard Caballeria	2'—
Teresa Caballeria	1'—
Rogeli Suriol	2'—
Encarna D. Yebra	1'—
Joaquim D. Yebra	1'—
M. C.	5'—
Tomàs Salvador (6a. veg.)	5'—
Anna Garriga	2'—
Senyora Duran	2'—
Germans Vidal (8a. veg.)	2'—
Bombardó (pare i fill)	3'—
Vicenç Ten	1'—
Uns amics del Poble Nou per als amics presos ...	10'—
R. C., per Catalunya ...	1'—
Ramon Viles Torrent ...	1'—
Un català d'esquerra... ...	25'—
Pepeta Riba (9a. veg.) ...	4'—
Pere Gallifa (2a. veg.) ...	2'—
Josep Plans	1'—
Un matrimoni de Sants	2'—
Enric Sànchez Roca... ...	1'—
Eulogi González	2'—
Josepa Arnau	0'50
E. F. M.	5'—
M. B. M., admirador de Manuel Azaña	2'—
Sureda	10'—
M. R.	2'—
Josep Colell	1'—
Adelina Magrané	1'—
Josep Colell Magrané ...	1'—
Alexandre Mora	1'—
Jaume Alcon	2'—
Anselm Ros	1'—
Maria Anton	3'—
Eduard Melo	2'—
P. A.	2'—
Ramon Cardona (taxista)	2'—
Armand Escandal	1'—
Montserrat	5'—
A. E. G.	5'—
P. E. G.	2'—
J. E. G.	2'—
Pere Gómez	5'—
Bartomeu Serra	2'50
Dolors Macipe	2'50
Josepa Guitart	0'50
Joan Borrell	0'50
Albert Tomàs	2'—
J. R.	5'—
Dolors Sugrañes	1'—
Llar catalana, per Catalunya	5'—
Jaumet Trabal i Noguera	2'—
Amadeu Déu	5'—
Ramon Trabal Farré	2'—
Trabal	2'—
V. T.	5'—
A. Solé	2'—
Josep Casanovas (6 d'octubre)	2'—
Cinta Barrachina de Casanovas	2'—
La nena Mercè Casanovas	1'—
Elvira Vídua Bragués ...	3'—
Pérez Codina	2'—
E. C. A.	2'—
A.	1'—
A. C.	5'—
Els dos germans	0'50
Joaquim Fau	1'—
Un soldat del 6 d'octubre	1'—
Família Lladós	3'—
Tomàs Barrera	1'—
E. E.	2'—
Solé i fills	0'50
R. T.	1'—
Lluís Saldanya	5'—
F. C. Robert	5'—
Josep Domingo Beneito ...	2'—
Teodor Piña	2'—
A. R. A.	1'—
Dues amigues catalanistes	2'50
La nena Pilareta Mariné	3'—
Mercè Rissech, a la memòria del seu germà ...	2'—
Josepa Fusté, a la memòria del seu fill	2'—
Maria Juventey, a la memòria de Macià	2'—
Jaume Ripoll	1'—
Marcelli Ripoll	1'—
Sara Pavia	1'—
Una parella d'esquerra ...	7'—
Andreu Serra Jordana ...	2'—
Mercè Sau de Serra	1'—
Jordi Serra Sau	1'—
Lluïsa Serra Sau	1'—
Maria i Josep Sagrés ...	1'—
Adelaida Sagrés i promès	1'—
Josep Barrubés	3'—
Ferran Soler	5'—
Un separatista	2'—
Família Compte	4'—
E. Farreras	2'—
Per Catalunya i Companys (2.a vegada) ...	2'—
Josep Farré	1'—
Joan Pous	1'—
Un que no té carnet	0'50
Ursula C.	5'—
Un amic dels ex-consellers	5'—
Un peix fregit	0'50
Un que ha estat a Càdiz i Cartagena	2'—
Juli Vidriera, per Catalunya	2'—
Francesc Pedrol	1'—
Josep Bernat	2'—
Pau Montero	1'—
Enric Tallon	1'—
Francesc Rosell	2'—
Francesc Balagué	2'—
Francesc Sala	5'—
Ramon Martí	2'50
Elisa Botei	2'50
Josepa Bautó	0'50
Un valencià d'esquerra ...	1'—
Bonaventura Massana i Carbonell	0'50
Júlia Salvadó Massana .	0'50
Rosa Cartró Massana ...	0'25
Rosa Salvadó Massana ...	0'50
Dolors Costa Salvadó ...	0'50
Antoni Costa Martí	1'—
Martí Ribas	1'—
Joan Ribas Anglada	1'—
Lluïsa Anglada	1'—
Caterina Anglada	1'—
Isidre Tomàs	2'—
Maria Andreu	2'—
Josep Ambrós	1'—
Rita Vila	1'—
Manuela Garcia	1'—
Dolors Ambrós	1'—
Teresa	1'—
Agustina Falguera	1'—
Joaquima Malapeira	1'—
Pere Bergancini	1'25
Josep Ruiz	0'50
Mercè Via	1'—
Antònia Monpeó	1'—
Empar Picas	1'—
Els nens Jordi i Montserrat Pascual, a la salut dels empresonats	10'—
Jaume Mussoms	1'—
Alfred Paune Punti	2'—
Consol Casas Briz	2'—
Maria Mercè Pauné Floris	2'—
Josepa Pauné Floris	2'—
Alfred Pauné Casas	2'—
Víctor Pauné Casas	2'—
F. Arnau i Cortina	10'—
Concepció Suàrez d'Arnau	5'—
Josep Arnau i Suàrez ...	2'50
Margarida Arnau Suàrez	2'50
Victòria Arnau i Suàrez.	2'50
Nausica Arnau i Suàrez .	2'50
Un grup de veïns d'Esquerra del Passatge de St. Pau, a la salut dels ex-consellers:	
Francesc Navarro	1'—
Gaspar Ferrer	1'—
Emília de Ferrer	1'—
Albert Ferrer	1'—
Màrius Ferrer	1'—
Josepa Navarro	1'—
Magdalena Bibiloni	5'—
Maria Gómez	1'—
Dolors Oset	1'—
Elionor Tolon	1'—
Maria Juan	1'—
Suma i segueix	145.859'35

La Cultura

AHIR, A LA UNIVERSITAT

El Rector accidental digué als periodistes que s'hauria d'acabar el règim transitori que està sofrint la Universitat

Ahir al migdia els periodistes que fan informació al nostre primer Centre docent, van ésser rebuts al despatx oficial pel que fa de rector en funcions transitòries, per l'absència de l'altre Rector accidental, senyor Mur.

El senyor Palomes va rebre els representants de la Premsa per a manifestar-los que havia començat el curs acadèmic. També digué, i no lamentà moltíssim, que la Universitat Autònoma de Barcelona es troba en aquest estat transitori i anormal.

—Jo crec — afegí el senyor Palomes— que aquesta situació hauria de desaparèixer dintre la major brevetat. El persistir en aquest règim no fomenta sinó passions...

—¿Sabeu quelcom de les gestions del senyor Mur?

—No —contestà—. No en tinc cap notícia. Espero, no obstant, que el seu retorn serà demà o passat demà.

Amb aquestes paraules el Rector accidental substitut s'acomiadà dels periodistes.

CURSETS

Un curset sobre Filosofia Positivista. — Demà, dijous, el doctor Domènec Casanoves donarà, al local de l'Ateneu Polytechnicum (Alt de Sant Pere, 27, principal), la primera lliçó del curset de Filosofia Positivista que ha organitzat l'esmentada entitat. Constarà aquest curset de set lliçons, les quals seran donades els dijous, de vuit a nou de la nit, i d'acord amb el següent programa:

I. Els antecedents del Positivisme. La Filosofia crítica. El desenvolupament de les ciències.—II. La crisi filosòfica del segle XIX. El concepte del fet positiu. La idea del progrés indefinit de les ciències.—III. Els iniciadors i principals representants del Positivisme.—IV. Els objectes de les ciències i el Positivisme. La Psicologia. La Sociologia.—V. La cultura del Positivisme: Religió, Metafísica. Història.—VI. La cultura del Positivisme: La Moral. L'Art.—VII. Perspectiva històrica i crítica del Positivisme. El «fet» i el «sentit».

Ateneu Enciclopèdic Popular. — Demà començarà el curset organitzat per la Secció de Ciències de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, d'Iniciació a la Biologia, que anirà a càrrec del doctor Cosme Rofes.

El divendres, dia 18, començarà el curs d'Electricitat Elemental, que anirà a càrrec del senyor Albert Ylla.

Continuarà obert el període d'inscripció a la secretaria de l'Ateneu, on facilitaran programes i detalls de les esmentades classes.

CONFERENCIES

Josep Xirau, al Campalans Club. — Al local d'aquesta entitat, Passeig del Triomf, 87, i amb motiu de la seva inauguració oficial, aquesta nit, a les nou, pronunciarà una conferència el catedràtic doctor Josep Xirau, sobre el tema «Campalans, exemple i guiatge».

L'acte serà públic i començarà puntualment a l'hora anunciada.

A FAVOR D'ANTONI ESPINA

S'ha publicat el següent manifest, signat per diverses personalitats de relleu cultural:

«Un escritor español, Antonio Espina, ha llevado una vida de trabajo. Su inteligencia ha sido siempre independiente. No ha comprometido su dignidad en nada. Por permanecer exento, ha rehusado cargos públicos. Sus trabajos literarios se han llevado todas sus energías. Si los lectores, millares y millares de lectores, le siguen, a la confianza en su probidad y en su delicadeza se debe. La hoja diaria, que tantos afanes supone y que tantos esfuerzos absorbe, tiene en Antonio Espina un cultor perseverante. La actualidad impone al escritor un juicio cotidiano. No es posible hurtarse en buena ley al deber, y el deber lleva muchas veces al sacrificio. Antonio Espina, periodista, fiel a su conciencia, leal para sus lectores, roza hoy en lo doloroso.

Con Antonio Espina, afectuosamente, en estas horas de noble sufrimiento, estamos todos.

Los derechos de la crítica son imprescindibles. Contra los menoscabos y detrimentos de tal derecho protestamos con energía. No imputamos a las esencias lo que es achaque del accidente. Por lo mismo que amamos las esencias, ansiamos que se mantengan puras, íntegras, por encima de las contingencias varias de la política y de las personales flaquezas. — Azorín, Ricardo Baeza, Pío Baroja, José Bergamín, Julián Besteiro, Ignacio Bolívar, Enrique Díez-Canedo, Juan J. Domenchina, Francisco Grandmontagne, Juan Ramón Jiménez, Luís Jiménez de Asúa, Juan de la Encina, Gregorio Marañón, José Moreno Villa, Miguel Pérez Ferrero, Fernando de los Ríos, Gonzalo R. Lafora.»

La contínua vida de sotsobre perquè passen els escriptors ha estat francament protestada per les insignes personalitats que signen el precedent manifest.

LA HUMANITAT es troba completament identificada en la citada protesta i adjunta la seva veu a favor d'una crítica sense les traves que l'assetgen, per dissort, massa contínuament.

NOTICIARI

Una Escola de Venedores. — Sota els auspicis de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, s'acaba d'organitzar un curset sobre l'Escola de Venedores, ensenyament necessari, tant a les senyoretes ja collocades, com a les que vulguin dedicar-se a aquesta professió.

Aquestes classes es donaran tots els dies, de vuit a nou de la nit.

L'eficàcia de l'anunci té relació directa amb la difusió del diari

Republicans! Llegiu LA HUMANITAT

LA GUERRA A EUROPA

Els etiòpics han penetrat al ud d'Eritrea dividint l'exèrcit italià

Els italians han pres Akxum. -- El Ras Desta avança vers Gerlogubi amb cent mil homes. -- Etiòpics i italians fan grans preparatius per a una nova ofensiva al Nord i al Sud. -- Harrar és el nou objectiu

La situació al front

Sobre la carta militar d'Abissínia

Pluja de notícies

Han estat moltes i molt variades, les informacions rebudes, durant les darreres vint-i-quatre hores transcorregudes. La més sorprenent, és la que es refereix al proposat coronament per Itàlia d'Emperador d'Abissínia a favor del cap traidor Dejac Haile Selassie Gugsa. S'ha de pensar que per a elegir un Emperador d'Abissínia, que no sigui el Negus actual, el primer que es necessita, és tenir la possessió del territori etiòpic.

Els italians han pres Axum, la Ciutat Santa, l'evacuació de la qual fou ordenada pel Negus, per a evitar la seva destrucció pels bombardeigs. Les poblacions de Hauzoin i Sakata, diuen de Roma, que han passat a poder dels feixistes.

L'aviació italiana ha bombardejat Daguere situat a la banda esquerra del riu Webe i el poble de Daganko. Els etiops, fugitius dels poblats bombardejats, manifesten que els avions italians han destroçat les seves llars, i han mort les seves dones germans i nens. Per altra banda, els reconeixements aeris italians asseguren no haver apreciat en els seus vols cap concentració etiòpica d'importància. I nosaltres preguntem: Com és possible que sense resistència efectiva, l'avanç italià es trobi paralitzat, malgrat els elements de guerra de què disposa Itàlia?

Totes aquestes coses ja ens les explicaran, l'alt cap italià que ha arribat de Roma al front feixista d'Abissínia, en viatge d'inspecció i el general italià enviat especial de Mussolini a Londres per a tramitar amb els anglesos, diplomàticament, assumptes de gran interès.

Els etiòpics amb un exèrcit de 180.000 homes es preparen per a resistir en tots els fronts, l'ofensiva general italiana que s'apropa. Els seus centres de resistència són Macallé (que serà el primer objectiu italià) i Harrar. Les tropes del ras Seyum es deuen trobar actualment situades defensant el pas del riu Takkaze, on molt aviat tindran lloc forts combats. El Negus ha rebut dos importants reforços, 5.000 indígenes de Kambata i 35.000 guerrers nòmades, que han acudit a Addis Abeba a recollir armes, responent a la mobilització general decretada per l'Emperador.

Servei avançat etiòpic

Els abissinis, mestres en l'art de la guerra, han establert sobre el camp d'operacions, un servei avançat d'una tal magnitud, que ha causat l'astorament i l'admiració fins dels mateixos italians combatents. El més petit moviment de les tropes invasores, en marxa, al camp, abans o després del combat, com així mateix, tots els projectes i plans tàctics i estratègics que prepara el comandament italià, són coneguts pels caps de les forces del Negus al cap de poc temps de la seva iniciativa. Això és degut al fet que els etiòpics han establert un acurat servei de vigilància a tot el front.

Aquest servei està format, per un cercle que s'estén al voltant de tots els seus exèrcits. La seva principal missió consisteix a descobrir, al front enemic, totes les activitats i maniobres que s'observen, donant compte immediatament als caps abissinis del servei avançat, de les probables intervencions de les tropes enemigues. En una paraula, han creat un mètode de reconeixement militar que mai no acaba i amb la particularitat que la comunicació de la perifèria al centre no es veu mai interrompuda, ni pels accidents del terreny, ni per altres causes. L'organització del servei avançat, la practiquen com segueix: Divideixen el cercle del camp en sectors, encomanant a les tropes de cada sector, la seva vigilància. Després, aquest fort nucli de vigilància, (sempre en relació amb el gros de les forces) desplaça un altre grup d'avançada a avantguarda, que forma una segona línia, (sense perdre la comunicació amb la línia anterior). Aquesta segona línia, avança en contacte amb l'enemic, els llocs sentinelles necessaris i unes guerrilles volants, que reconeixen tots els camins i obstacles del front contrari. Per l'explicat, el servei avançat abissini en el conjunt format per tots els sectors, apareix sota l'aspecte de diverses línies circumferències concèntriques que constitueixen el cercle total de vigilància. Essent el seu ordre des del centre, el gros de l'exèrcit, retens i grans guàrdies i el més a prop de l'enemic, les guàrdies, els llocs i les guerrilles patrullant.

L'art militar etiòpic de guerejar, crea el procediment infalible, de no veure's mai envoltat i de poder acudir amb forces a equilibrar els atacs dels enemics, els nuclis de reserva, es trasladen del centre a la circumferència, on facin falta, que és el camí més curt a recórrer per a travessar les enormes regions de l'extens territori d'Abissínia.

SERVAND MEANA
(Capità d'Aviació)

(Prohibida la reproducció)

Un diari de gran públic

ULTIMA HORA
INFORMACIÓ • CRÍTICA • REPORTATGE

LA INVASIO FEIXISTA D'ABISSINIA

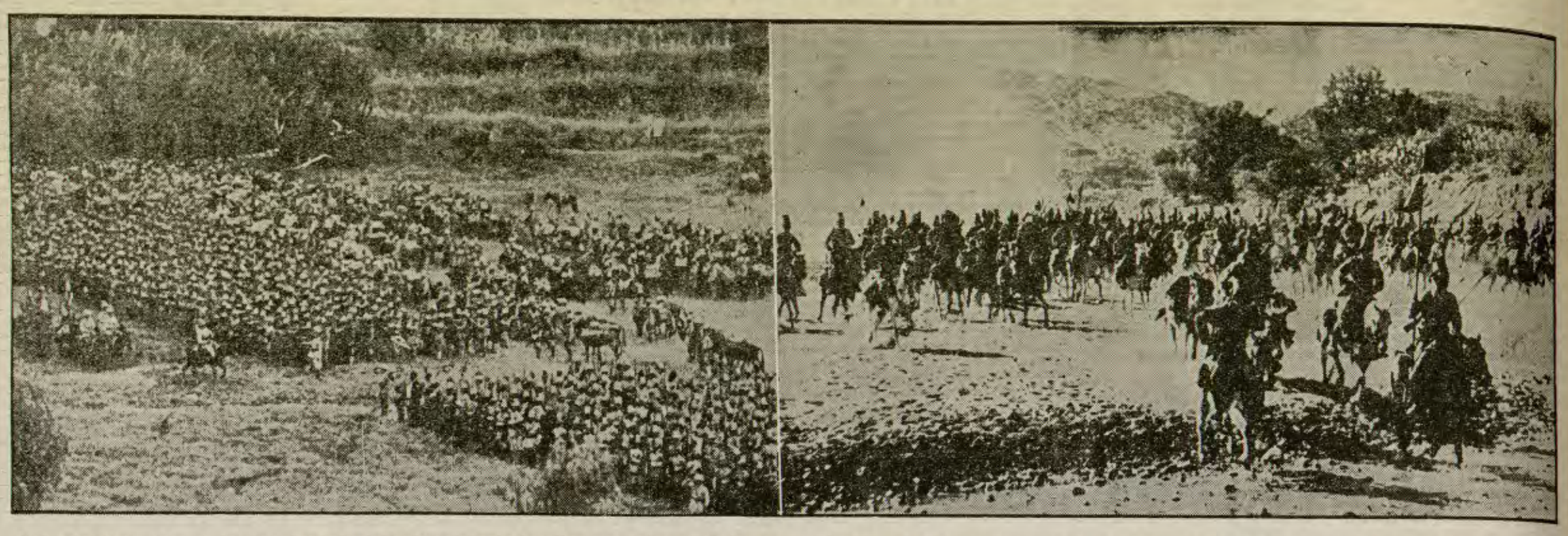

Dues dramàtiques fotos de dos moments culminants del desesperat atac italià sobre Adua, en els dies que la lluita no era ni de molt decidida a favor de l'invasor. La cavalleria regular indígena i els «askaris» d'Eritrea, al servei d'Itàlia, concentrats al peu de les muntanyes, es llançaren a fons en durissimes marxes per la terra abrupta d'Adua, i obriren pas als cossos d'exèrcit metropolitans
(Fotos Sànchez Català.)

La batalla que es prepara al front d'Ogaden

Addis Abeba, 15. — Les notícies que es reben del front del Sud són clarament demostratives que al front d'Ogaden s'iniciarà, d'un moment a l'altre, la primera gran batalla de la guerra italo-etiop.

Els italians han emprat tot una setmana per tal d'acumular elements per a aquesta ofensiva i els abissinis concentren constantment contingents armats.

Es calcula que uns 200.000 abissinis regularment armats, però gairebé en absolut desproveïts de mitjans per a lluitar contra els armaments moderns, s'enfrontaran a tres cossos d'exèrcit italians sortits de la Somalia, integrats per grans contingents de forces motoritzades, l'avanç de les quals serà protegit per l'aviació que en aquest territori podrà mostrar-se altament eficient per tractar-se de terres planeres.

Com és sabut, les tropes italianes en aquest front són comanades pel general Graziani.

Arran del teatre d'aquesta batalla, es fan mil pronòstics, pel fet que, mentres els italians afirmen que les seves forces es troben a 50 milles d'Harrar, els etiops declaren que els separa de dit important centre més de 100 milles.

Abissinis i italians preparen l'ofensiva

Addis Abeba, 15. — Els caps militars abissinis tenen ultimats tots els preparatius per a desencadenar una formidable ofensiva al front nord que coincidirà, probablement, amb l'ofensiva que planegen els italians al sud, la qual ha estat retardada pels grans aiguats que han caigut durant les últimes vint-i-quatre hores i que han deixat la província d'Ogaden totalment impracticable per a les forces motoritzades italianes pel fet que els tancs, carros d'assalt, camions, tractors i motocicletes quedarien enfonsats al fang.

L'atac general abissini al front nord requereix encara alguns preparatius més, sobretot per als avituallaments de municions, queviures i material sanitari, i hom creu que tot estarà a punt per a començaments de la propera setmana.

Més indígenes de l'Eritrea que deserten

Addis Abeba, 15. — El Ras Seyum comunica que s'han passat a llurs rengles diversos centenars d'indígenes d'Eritrea armats pels italians.

Hi havia ordre de detenció contra el Ras Gugsa

Addis Abeba, 15. — Un comunicat oficial confirma «la traició del cap norteny Gugsa, venut a l'or i a les promeses italianes».

De font oficial s'afegeix que són absurdes les informacions italianes sobre el nombre dels homes que es passaren amb Gugsa al camp italià, els quals sumen tan sols dos-cents, que eren els que constituïen la seva guàrdia personal.

La informació de referència acaba dient que Gugsa es passà a l'enemic durant la nit i poques hores abans que es rebés l'ordre de la seva captura, ja que la seva inactivitat davant l'avanç italià s'havia fet sospitosa al Ras Seyum. Aquest s'ha fet càrrec del comandament a Makalé i tots els guerrers de Gugsa li han jurat fidelitat.

Cinquanta mil soldats a Addis Abeba

Addis Abeba, 15. — L'aspecte d'aquesta capital és el normal. Les afores ofereixen un aspecte imponent, pel fet que es troben acampats en tendes de campanya uns 50.000 guerrers de l'interior arribats per a jurar fidelitat a Etiopia davant el Negus i rebre armament modern.

Ha acabat la mobilització etiòpica

Addis Abeba, 15. — Ha acabat la mobilització general a tot Etiopia i es declara que a tots els fronts s'han acumulat les forces necessàries per a resistir la invasió italiana.

Oficials anglesos a l'exèrcit etiòpic

Djibuti, 15. — En aquesta capital hom sap que nombrosos oficials anglesos han aconseguit passar Abissínia en qualitat de turistes i s'han enrolat a l'exèrcit etiop.

Els italians tenen molt d'interès a prendre Harrar i els etiòpics a defensar-lo

Addis Abeba, 15. — Les notícies que arriben d'Harrar coincideixen en afirmar que s'apropen moments greus per a aquella ciutat.

Els italians han demostrat un especial interès per la posició d'Harrar, que constitueix una veritable porta sobre el ferrocarril, que és l'única via d'Etiopia vers a la mar. Per aquesta raó, els etiops no es deixaran arrebassar fàcilment tan important posició, i tot fa creure que es desenrotllaran fets d'importància.

Després d'Ogaden, Harrar és el principi d'elevació d'Etiopia. La ciutat està situada en una intersecció de muntanyes, una de les quals té més de 1.800 metres d'altura. Naturalment això donarà un gran avantatge als als etiops, donat el cas indubtable que aquesta ciutat sigui bombardejada.

Els defensors de la ciutat acumulen gran quantitat de material de guerra i es creu que oferiran gran resistència.

S'assegura que, durant els últims dies, han arribat a Harrar importants proveïments de municions i considerables reforços humans. Nombrosos grups de guerrers han abandonat les seves llances per a substituir-les pel fusell metralladora.

Les tropes d'Harrar han establert àdhuc una estació de radiotelegrafia, amb Addis Abeba, en previsió de una nova ruptura de les comunicacions telegràfiques, tal com ocorregué recentment al Nord.

Els italians volen tallar la ruta del Sudan anglès

Addis Abeba, 15. — Les notícies que es reben del front Sud són contradictòries. Algunes informen que els italians es troben a 50 milles d'Harrar, i altres que es desenrotlla una gran batalla als voltants de Ual-Ual i Gerlogubi, que estan situades a 300 milles d'Harrar.

Sembla que el general Graziani continua el seu avanç a la província d'Ogaden, a marxes forçades, prop de la frontera de la Somalia anglesa. Segons sembla, l'objecte del general Graziani és apoderar-se de la ruta de caravanes a Jijiga i Harrar. Aquesta ruta té molta importància, pel fet que per ella poden introduïrse armes i municions a Abissínia.

L'aviació italiana bombardeja Gorahi, població que els etiòpics estan disposats a defensar

Harrar, 15. — L'aviació italiana desenrotlla creixent activitat i ha reemprés el seu intens bombardeig sobre Gorahi (front d'Ogaden). Aquesta activitat de l'aviació italiana s'interpreta com un indici de la imminència d'un gran atac amb artilleria, infanteria i cavalleria motoritzades, i tancs i carros d'assalt.

El general abissini Massibu ha tramès, des del seu Quarter General de Jijiga, cinc mil homes amb una quantitat considerable de provisió de fusells i muncions perquè s'afegeixin a la defensa de Gorahi, població que els etiops estan determinats a retenir a tota costa.

El comandament etiop d'Ogaden diu haver rebut confirmació telegràfica d'intenses lluites al front Nord. El comandament ha anunciat també que ha sabut que el «Ras» Kassa està operant al llarg de la línia entre Axum i Adua i que ha causat considerables baixes a les tropes italianes. S'afirma que els soldats etiops mantenen les seves posicions valentment, i també que s'han fet a l'enemic molts presoners, entre ells diversos oficials.

El comte Vinci continua custodiat

Addis Abeba, 15. — El comte de Vinci es troba encara custodiat a la casa del ras Desta. Hom creu que emprendrà la seva marxa a la nit, en tren especial. El Govern etiop amaga la seva anada fins després d'haver-se realitzat. La guàrdia que li ha estat imposada obeeix al temor que senten els abissinis que intenti ferir-se per tal de causar més conflictes internacionals. El comte s'ha quedat a Addis Abeba, perquè estima que el ministre no ha d'abandonar el país fins que ho hagi fet el darrer dels seus compatriotes, i es diu que li fou negat el permís per a esperar la caravana del doctor Agostino. S'estima que aquest arribarà a Mogigo el dimecres, i que en aquesta estació es trobarà en ella el comte Vinci.

Més de cinc-cents súbdits anglesos pensen evacuar Addis Abeba durant aquesta setmana.

Els etiòpics tenen bona moral

Addis Abeba, 15. — El silenci que ve observant el Govern, i que fa impossible als corresponsals de premsa complir amb el seu comès, si bé causa cert pessimisme als residents europeus, té una reacció molt contrària a la població etiop.

En efecte, els indígenes saben perfectament que l'estat d'isolament que es troba el Govern és degut al fet que els italians han interceptat les comunicacions amb els seus bombardeigs.

Es pot dir que entre els indígenes no existeix pessimisme, perquè es té gran confiança en la victòria.

Els italians ocupen quatre mil quilòmetres quadrats

Roma 15. — En els cercles oficiosos es diu que no hi ha hagut cap operació de gran importància durant aquests darrers dies, sinó tan solament alguns combats de poca transcendència a Setit i Om Ager.

La superfície que fins ara ocupen els italians és d'uns 4.000 quilòmetres quadrats.

Una informació italiana de l'ocupació d'Axum. A la Somalia hi torna a ploure

Roma, 15. — L'enviat especial del «Laboro Fascista» comunica l'ocupació d'Akxum i telegrafia aquests detalls:

«El general De Bono ha rebut aquest matí l'homenatge d'Abuna, bisbe copte de la ciutat santa, que ha conferenciat amb el generalíssim italià i li ha ofert les claus de la ciutat.

L'alt prelat etiop anava revestit amb els ornaments sagrats que empra en les cerimònies i l'acompanyaven els principals representants del clericat a les seves ordres.

La cerimònia va tenir els mateixos caràcters de solemnitat que la rendició dels caps de la regió.

Després de conferenciar amb el general De Bono, que va rebre amablement els comisisonats, l'Estat Major va donar l'ordre d'ocupació i diverses patrulles d'«askaris» italians, pertanyents al regiment número 23, entraren a la ciutat i varen ocupar les primeres cases de la mateixa. Es produïren alguns incdents, però l'ocupació va efectuar-se sense trobar resistència de cap mena. A poca distància hi anaven diversos regiments de reforç.

En tot el front ocupat per les forces italianes s'observa des de les darreres quaranta vuit hores el retorn de molts nuclis d'habitants que fugiren i retornen a les seves llars amb atuells i bestiar.

En els dos darrers dies, els fugitius que han tornat a les seves cases en les zones d'Adigrat i Adua ascendeixen a molts centenars. Segons els corresponsals de premsa romana, han arribat a les línies italianes alguns grups de soldats etiops procedents del terreny ocupat per l'enemic, oferintse al comandament italià per a combatre amb les tropes d'ocupació.

Es dóna molta importància a aquestes deserciones a causa del seu creixent nombre, especialment en el sector d'Entitxe.

Per altra banda, notícies de la Somalia diuen que l'avanç italià a l'altre costat de Gueloghubi ha estat detingut a causa de les pluges que cauen des de fa alguns dies.

El temporal ha fet impossibles pràcticament tots els moviments de les tropes, que no avançaran fins que parin les pluges.

El general De Bono ha visitat també els hospitals militars de la zona d'Adua.

Diu que els italians no penetren a Axum

Adua, 15. — Les autoritats civils i religioses d'Axum han ratificat la seva adhesió i submisió a Itàlia, fent protestes d'afecte a aquest país.

Contràriament a les informacions que es donaren ahir, pot afirmar-se que a Akxum no hi ha entrat cap italià encara que la ciutat hagi estat evacuada pels etiops. Esdevé, segons informes oficials italians, que aquests no volen combatre a Axum per tal de no ferir en el més mínim els sentiments religiosos dels etiops, que tenen Axum com la seva ciutat sagrada.

S'afegeix que l'entrada italiana a Axum es farà «lentament».

Els italians continuen amb la idea d'unir els dos fronts

Front d'Eritrea, 15. — Per manca de pistes i carreteres en els territoris etiops, l'avanç italià s'efectua amb molta lentitud.

Segons informes, sembla que dignes de crèdit, l'Alt Comandament Italià persegueix l'objectiu d'arribar a establir el contacte dels exèrcits sortits de Somalia i dels d'Eritrea amb la regió limítrofe amb les Somalies francesa i anglesa.

Una rebellió al territori de Gojjam?

Front d'Adua, 15. — Segons notícies rebudes en aquest front, ha esclatat una rebellió en el territori abisini de Gojjam.

D'acord amb aquestes informacions, grans nuclis de combatents etiops s'han sublevat contra el Ras Imru, governador de la província de Gojjam, per considerar que aquest havia usurpat els seus drets al Ras Hailu, al qual té presoner en una illa del llac Zuai.

Hom diu que el Ras Hailu, presoner del seu usurpador, el Ras Imru, es troba en un infecte calaboç, encadenat de mans i de peus. Aquestes notícies s'han fet córrer entre els abissinis de la província de Gojjam i han provocat la rebellió contra el Ras Imru.

Han arribat a les línies italianes diversos fugitius de la província de Gojjam els quals han declarat que en aquell territori serà molt ben vista l'arribada de les forces italianes, car s'espera que posaran en fuga al Ras Imru i alliberaran el Ras Hailu. Afegeixen també que l'odi al primer és intensíssim.

El general Badoglio, a Massaua

Massaua (Eritrea), 15. — Anit va arribar a aquest port el cap de l'Estat Major de l'exèrcit italià, mariscal Badoglio.

El Ras Gugsa creu que la seva deserció desmoralitzarà els etiòpics i que serà coronat Emperador

Asmara, 15. — Els periodistes estrangers han interrogat al Ras Gugsa, el qual, com hom sap, s'ha passat amb armes als italians. Els periodistes han fet algunes preguntes a l'esmentat cap sobre la circumstància de la seva submissió. El Ras parla un xic anglès i en aquest idioma s'ha entaulat la conversa.

El Gugsa, amb la mirada a terra, ha declarat que no es considerava com un traidor al seu país. Ans al contrari —diu—, crec que amb la meva missió de posar-me sota la bandera italiana salvo a la meva pàtria. He pres tal decisió, perquè sé perfectament que les forces italianes i etiops són absolutament desproporcionades. Des del punt de vista militar, ens és impossible lluitar contra un exèrcit tan ben equipat. Per altra part, estic convençut que tan aviat com el poble etiop s'assabenti de la meva decisió, l'exèrcit etiop es dissoldrà automàticament i es produirà la submissió en massa.

Els periodistes italians li preguntaren què pensava fer ara: si es dirigiria novament al front per a lluitar contra les tropes etiops o atendria a la seva coronació a Axum, que li negà l'actual emperador. Contestà que res no s'havia decidit en concret encara respecte del particular. Jo m'he posat absolutament a la disposició de l'Alt Comandament italià, i si ell m'ordena que marxi novament al front, marxaré. Crec sincerament que si se'm corona a Axum, cosa que no va fer l'actual emperador, això produirà una fonda impressió en la població del meu país i al mateix temps debilitaria molt més la resistència dels etiops a l'exèrcit italià.

Comunicat oficial de la presa d'Axum

Roma, 15 (urgent). — Acaba d'ésser publicat el següent comunicat oficial número 20, relatiu a la guerra italo-etiop. Diu així:

«Al matí d'avui, dia 15 d'octubre, les nostres tropes han entrat a la ciutat sagrada d'Axum».

Segons una notícia francesa els etiòpics han aconseguit deixar aillades part de les tropes italianes de l'Eritrea

Paris, 15. — «Paris Midi» publica un comunicat procedent de Djibuti, segons el qual, un nucli de forces abissinies han entrat a Eritrea a través de la Somalia francesa i han ocupat la part Sud de la muntanya de Mussa Ali.

Les tropes italianes es troben al mig del desert, lluny de les seves bases de proveiment.

L'entrada del etiòpics s'ha fet pel costat de la frontera de la Somalia francesa

Djibuti (Somàlia francesa), 15. — Notícies rebudes de la frontera de la Somàlia Francesa amb Eritre comuniquen que forts contingents de guerrers abissinis han envaït Eritrea. Han entrat a l'esmentat territori per una zona immediata a la Somàlia francesa.

Els abissinis intenten una important maniobra que amenaça deixar aillats per complet les forces italianes que es troben en ple desert als voltants dels monts Musali.

El Ras Desta avança sobre Gerlogubi amb cent mil homes

Londres, 15. — El «Daily Mail» publica una interessantíssima informació del seu enviat especial al front de guerra d'Abissínia. La informació diu que el Ras Desta ha reunit un exèrcit de 100.000 homes a la vall de Webi Shebeli, i han començat un avançament sobre Gerlogubi.

Sembla ésser que els propòsits del Ras Desta són els d'entaular contacte amb un exèrcit irregular de 60.000 homes abissinis que comanda un general boer anomenat Serwiank, passat al servei del Negus. Serwiank posseia una granja situada a Abissínia, prop de la frontera de la Somàlia italiana, on ha sofert greus incidents que l'han fet abraçar la causa dels abissinis.

Quan el Ras Desta entuli contacte amb les forces que comanda el general Serwiank, intentarà un atac de flanc contra l'ala occidental de l'exèrcit que comanda el general Graziani, amb objecte d'adrecar-lo en direcció al desert.

Les tropes italianes del front nord pateixen de la manca d'aliments

Londres, 15. — El corresponsal de l'Agència Reuter a Etiopia telegrafia a aquesta capital afirmant que a conseqüència de les dificultats de comunicació amb què es troben els italians al front Nord les tropes s'han sotmès a un règim d'excepció. Això explica la gran febre dels italians per acabar una via practicable que permeti el pas pels camins.

L'èxit o el fracàs italià depèn del pa i de l'aigua

Londres, 15. — Un corresponsal de guerra transmet la següent interessant informació:

L'èxit d'Itàlia a Etiopia pot dependre del pa i de l'aigua. A despit de la potència de les unitats militars mecanitzades, Itàlia sofriria un cop molt fort si no pot resoldre el problema de proveir les seves tro

UNA CARTA GEOGRAFICA OFICIAL

El mapa oficial d'Etiopia, editat per encàrrec i sota la direcció dels tècnics del govern d'Addis Abeba
(Foto Sànchez Català.)

LA HUMANITAT lluita pels ideals catalans i republicans

LA GUERRA A L'AFRICA

Proposarà Mussolini una fórmula a base de cessió de territoris?

Laval ha desplegat una gran activitat; s'ha entrevistat amb l'ambaixador d'Itàlia, el de la Santa Seu i el d'Anglaterra. -- Es diu que proposarà una fórmula a base de la cessió de Tigré als italians, fonamentant-se en la defecció del Ras Gugsa

pes de pa i aigua, segons l'opinió autoritzada dels tècnics militars. Aquest problema s'agreuja considerablement amb les sancions. Considerant els aspectes purament militars de la qüestió, el brigadier general Crozier, en un article assenyala que el districte de Damkil, al nordest del desert dAussa, a la frontera de la Somàlia francesa, i el desert d'Ogaden, al Sudest, constitueixen un obstacle molt gran l'avançament de les tropes a causa de la falta d'aigua.

El problema de l'aigua és més complicat en l'actual campanya com a conseqüència de l'alt grau de mecanització de l'exèrcit italià, segons opinió de Crozier.

Els avions, tancs, metralladores i altres materials mòbils requereixen gran quantitat de provisionament d'aigua. Segons diu Crozier, es porta aigua destilada en tancs des d'Aden, fet mai vist en la història de la guerra.

Crozier assenyala també que l'estratègia al territori d'Ogaden s'ha resolt en una lluita per la possessió de pous aillats, pràctica emprada en les guerres de l'Est des dels temps bíblics, i que determinà l'encontre de Ual - Ual en data no llunyana.

Segons un crític militar corresponsal de guerra, el general Graziani s'ha assegurat contra la falta d'aigua, aconseguint tancs d'aigua mòbils, suficients per a proveir aigua per a beure en abundància per a tots els seus homes en qualsevol lloc de la dificultosa línia d'avançament al districte d'Ogaden.

Aquest districte no ofereix el menor refugi contra el sol tropical — forma una vasta planúria que solament trenquen algunes colines de sorra i roques nues i aillades taques de vegetació — El pa, igual que els altres aliments, han d'ésser transportats per a cada pas que donin les tropes en el seu avançament, perquè el terreny no produeix virtualment ni tansols blat, llevat en petits llocs aillats.

La necessitat d'aigua i aliments fa que una forta línia de comunicacions sigui fonamental per als italians. Itàlia amb Harrar per objectiu, ha de fer front a la dificultat d'enfortir una línia sempre creixent, perquè un punt dèbil en aquesta cadena des de la Somàlia italiana fins Harrar podria ésser fatal. Els tancs d'aigua hauran de retornar, per a omplenar-los novament, a tot el llarg d'aquesta línia, per la qual cosa es multiplica el problema dels transports. El perill del mal funcionament mecànic, o d'una avaria momentània causada per atac dels etiòpics, serà necessàriament cada vegada major a mesura que l'aigua i els aliments hagin d'ésser transportats més lluny. Els etiòpics, possiblement, empraran la guerra de guerrilles, dificultant els transports.

Per tot això es pot veure clarament la situació difícil d'Itàlia davant les sancions. En el cas que la Societat de Nacions es determinarà a tallar les comunicacions de les forces expedicionàries amb la mare pàtria, és difícil suposar com Mussolini podria continuar la guerra. L'eficàcia de les sancions econòmiques fa dubtar els observadors, ja que no se sap fins quin punt s'ha preparat interiorment Itàlia. La importància de la comunicació d'Itàlia al front de batalla no podrà ésser mai suficient destacada en aquesta guerra.

Sis-centes mil lliures etiòpiques per a la compra d'armes

Londres, 15. — Comentant l'aixecament de la prohibició d'exportar armes a Etiopia, l'«Evening Standard» diu que el Govern etiòpic disposità en un banc egipci la quantitat de 600.000 lliures esterlines per a comprar armament.

Una opinió etiòpica sobre la negativa del comte Vinci

París, 15. — L'enviat especial William Stoneman, ha tramès des d'Addis Abeba, la interessant informació següent:

«El Govern abissini accepta amb gran escepticisme la teoria segons la qual, el ministre d'Itàlia a Addis Abeba, conde Vinci sojorna ací per a salvaguardar el seu honor personal. Pel contrari, suposen els ministres abissinis que la seva presència respon al compliment d'una ordre del senyor Mussolini el qual desitja mantenir-lo a la capital d'Etiopia, per tal que pugui servir de mediador en el cas que siguin empreses negociacions directes.

En ajut d'aquesta tesi s'assegura a Addis Abeba, que el Duce, satisfet per la victòria de les seves tropes en conquistar Adua, es conformaria en sostenir el «statu quo» actual, mantenint al poder d'Itàlia els territoris conquistat pels seus soldats.

Amb tot, però he de posar de manifest que el Negus ha precisat en diverses ocasions i ara ha repetit que tal proposició de pau resultaria inútil.

Mentrestant, els dos agents consular italians de Magallo, que el conde Vinci diu que espera per a marxar amb ells a Djibouti, brillen per la seva absència a Addis Abeba.»

*

El bon comerciant té el deure d'anunciar als diaris que pel seu tiratge li ofereixen garantia de difusió del seu article, sense preocupar-se de la seva ideologia.

UNA NOVA FORMULA ITALIANA.

Roma, 15. — Segons una informació recollida als cercles oficiosos romans, el Govern italià es trobaria disposat a prendre en consideració un projecte en els termes del qual s'estableix una distinció entre l'Etiopia amàrica i les províncies de la perifèria. Prenent aquest reconeixement com a base de discussió, Itàlia acceptaria, doncs, negociar.

Hom declara, però, que Itàlia no consentiria que, d'acord amb la tesi sustentada per míster Eden, es doni a Etiopia una sortida a la mar

QUINS SON ELS DESIGNIS DE LAVAL?

París, 15. — Hem recorregut els centres informatius de París, i en tots ells hem recollit la neta impressió que el senyor Laval, sabent perfectament les greus conseqüències que podrien registrar-se a França de l'adopció de qualsevulla posició «decisiva» de França davant el conflicte europeu, i desitjosos, per altra part, d'aclarir la situació internacional en condicions favorables, ha emprès una formidable acció personal per a tractar de trobar una solució pacífica del conflicte del Africa Oriental, que solucioni, al mateix temps, les dificultats que aquell problema ha creat a Europa.

Durant les últimes vint-i-quatre hores, el senyor Laval ha desenrotllat una activitat extraordinària A part d'altres gestions, ha celebrat tres importants entrevistes: la primera amb l'ambaixador d'Itàlia senyor Cerruti; la segona, amb el Nunci de S. S. en París, monsenyor Maglione, i la tercera, amb l'ambaixador d'Anglaterra, sir George Clerk La primera entrevista durà cinquanta minuts; la segona, un temps semblant, i la tercera, dues hores.

Els periòdics d'aquesta matinada atribueixen a estes converses el caràcter d'una iniciativa en pro de la reglamentació pacífica del conflicte anomenat anglo-italo-abissini.

Els comentaristes imparcials escriuen respecte a això: «Amb tal que la Gran Bretanya no pretengui aniquilar l'Estat feixista, com a medi infalible d'impedir l'expansió colonial d'Itàlia, el moment psicològic no ha estat mal escollit. A part l'autoritat de la S. D. N., posat que les sancions ja són un fet; cobert també el prestigi del Govern i de les armes italianes; constrenyit moralment, el Negus a no pretendre que l'exèrcit de l'Estat agressor torni al seu punt de partida, ja que fou la deserció dels seus propis súbdits i representants, i no l'acció de les armes pròpiament dita, la que donà a Itàlia la província de Tigré, Laval ha cregut oportú, per tot l'exposat, que aquest és el moment de negociar.»

EL SUBCOMITE DE MATERIES PRIMES.

Ginebra, 15. — Segons informacions dignes de crèdit, el subcomitè constituït ahir, que ha d'entendre en la labor d'establir les llistes de matèries primes i productes militars, la qual exportació a Itàlia ha de prohibir-se, està integrat pels delegats d'Anglaterra, França, U. R. S. S., Espanya, Polònia, Canadà, Holanda, Suïssa, Suècia, Bèlgica, Turquia i Romania. El presideix el delegat de Portugal senyor Vasconcellos.

L'altre comitè que haurà d'entendre en els problemes econòmics suscitats per les sancions, el composen els delegats d'Anglaterra, França, Unió Soviètica, Espanya, Polònia, Iugoeslàvia, Africa del Sur, Grècia, Mèxic i Romania.

UNA ESTADISTICA NECESSARIA.

Ginebra, 15. — Alguns delegats del Comitè de compensació han demanat que hom sol·liciti del Secretariat de la S. de N. una estadística del comerç que els països sostenen amb Itàlia, amb expressió de la classe de mercaderies que són objecte de comerç, la qual donaria idea de la importància del comerç italià en comparació amb el comerç exterior dels països que pogueren resultar perjudicats amb l'aplicació de sancions.

S'ha decidit que aquestes xifres deuen estar llestes per a la reunió que el Comitè de compensació celebrarà demà.

PRODUCTES L'EXPORTACIO DELS QUALS A ITALIA ES RECOMANA.

Ginebra, 15. — El Comitè de qüestions econòmiques ha celebrat aquesta tarda una sessió que ha durat tres hores, discutint la prohibició d'exportacions a Itàlia de matèries primes.

El senyor Eden, Anglaterra; Massigli, França, i Titulesco, Romania, han près part molt activa en la discussió.

Entre els productes l'embargament dels quals es recomana, figuren el níquel, crom, tungstèn, zinc, cadmi, etc., necessaris per a la fabricació de material de guerra, a més dels considerats com a matèries primes.

LES DIFICULTATS MAJORS SON AL COMITE DE COMPENSACIONS

Ginebra, 15. — Durant el dia d'avui el Comitè dels 18 i els sots-comitès s'han dedicat a l'estudi de diversos projectes de sancions.

En la reunió celebrada pel sots-comitè d'assistència mutual, el seu president ha declarat que hom no tenia idea encara sobre si certs països rebrien compensació pels sacrificis que deurien fer, o si altres països concederien tal compensació.

«Estem obligats a fer sacrificis per a restaurar la pau — ha dit —. La pau és un bon premi per als sacrificis. La pau demana menys sacrificis que la guerra; però en compliment del paràgraf tercer de l'article 16 del Pacte, nosaltres hem d'acordar portar al mínim els perjudicis i inconvenients resultants de l'aplicació de sancions.»

El Comitè dels 18 estudia la possibilitat de l'obertura de nous mercats en favor dels països que sofreixen en aplicar l'embargament d'exportacions a Itàlia, qüestió que examina el sub-comitè econòmic, així com també la suspensió d'importacions italianes. Se està procedint també a la redacció d'una llista de productes de primera necessitat i d'altres necessaris per a la fabricació de municions, tots els quals serien objecte d'embargament.

Hom creu a Ginebra que el treball de Comitès i sub-comitès estarà suficientment avançat per tal de poder presentar informes concrets a la reunió plenària que el dissabte celebrarà el Comitè de Coordinació.

MR. NEVILLE CHAMBERLAIN DIU QUE CAL FER ELECCIONS PER A FORTIFICAR LA POLITICA EXTERIOR ANGLESA

Londres, 15. — El ministre de Finances, senyor Neville Chamberlain, ha pronunciat a Glasgow un important discurs polític.

El senyor Chamberlain justificà la necessitat de celebrar noves eleccions, a fi que el poble anglès pugui pronunciar-se en forma que no deixi lloc a dubte sobre la política que l'actual Govern britànic ve desenrotllant a Ginebra, tot creient interpretar els desigs de l'opinió pública.

L'orador ha afirmat que Anglaterra no sentia la menor animositat contra Itàlia i sí, únicament, un gran amor a la pau i el desig de mantenir íntegre el prestigi de l'organisme internacional, que, d'una altra manera, s'enfonsaria sorollosament.

LAVAL S'ENTREVISTA AMB MR. MORGENTHAU

París, 15. — El cap del Govern, senyor Laval, ha rebut avui el secretari del Tresor dels EE. UU., Mr. Morgenthau, que ha arribat a París procedent d'Espanya.

MR. CHAMBERLAIN DIU QUE FRANÇA HA D'ANAR FINS A LA FI

París, 15. — El periòdic «Paris Soir» publica un interviu amb l'exministre anglès de l'Exterior, senyor Austen Chamberlain. L'opinió de Sir Chamberlain té molta força en l'opinió francesa, degut que sempre ha estat un entusiasta francòfil.

L'afirmació de Sir Austen Chamberlain, en l'esmentat interviu, que França, en les presents circumstàncies, ha d'assumir totes les seves obligacions, ha causat profunda impressió a París.

Chamberlain diu que està profundament sorprès per la manifesta tardança i per les deliberacions egoistes que han caracteritzat l'actitud francesa en el conflicte italo-abissini.

L'ex-ministre anglès afegeix que l'assumpte conegut per les «fonts del Nil» romandrà al marge de tot; però pregunta si el nou sistema de relacions internacionals viurà o morirà, i afegeix que el destí dels pobles depèn de la contestació que es formuli.

«Si la S. de N. triomfa — diu Chamberlain—, s'haurà establert un precedent, que determinarà la política britànica en totes les crisis que puguin presentar-se en l'esdevenidor; però si altres signants del Pacte no compleixen llur deure en aquesta hora decisiva, Anglaterra considerarà que es troba lliure de les seves obligacions.»

LES BASES DE L'AJUDA MUTUA

Ginebra, 15. — En la reunió celebrada pel Comitè dels 18 s'ha adoptat una resolució disposant que, per tal de facilitar als Governs membres de la S. de N. el compliment de l'article 16 del Pacte, es reconeix que totes les proposicions per a l'acció segons l'esmentat article, es fan sobre les bases del que disposa l'esmentat article 15: «Els membres de la S. de N. acorden que s'ajudaran mútuament un a l'altre en les mesures econòmiques i financeres que s'adoptin en compliment d'aquest article, per tal de portar al mínim els perjudicis i inconvenients resultants de les mesures esmentades anteriorment i que s'ajudaran mútuament per a resistir tota mesura especial que s'adopti per crebantament del Pacte.»

LES DIFICULTATS QUE HA PLANTEJAT L'ARGENTINA

Ginebra, 15. — El Sub-comitè jurídic s'ha reunit avui per tal d'estudiar les dificultats constitucionals i legals que puguin plantejar-se amb ocasió de l'aplicació de sancions col·lectives contra Itàlia. Entre elles es troben les adduïdes per la República Argentina.

Aquestes dissensions han causat algunes crítiques entre altres delegacions, que creuen que totes les qüestions de no participació en les tasques a les quals obliga el Pacte, haurien d'ésser reservades per a l'estudi del Comitè de Coordinació, quan aquest es reuneixi finalment.

¿PROHIBIRA IRLANDA ALS ITALIANS SALVAR ELS VAIXELLS ENFONSATS EN LES SEVES AIGUES?

Dublin, 15. — S'espera amb curiositat l'actitud que haurà d'adoptar el Govern de l'Estat Lliure d'Irlanda en relació amb els vaixells italians de salvaments submarins que operen en les costes irlandeses, dedicats a la recuperació d'importants carregaments de coure i plom que es troben en els vaixells enfonsats pels submarins alemanys durant la gran guerra.

Es creença general que les sancions també són aplicables en aquest cas perquè els escafandrers italians extreuen productes inclosos en les llistes establertes a Ginebra. En conseqüència, es considera que el Govern de Dublin decidirà prohibir-los la continuació dels treballs.

A ITALIA INTERPRETEN EL DISCURS DE MISTER CHAMBERLAIN COM UNA AMENAÇA DE BLOQUEIG

Roma, 15. — El discurs pronunciat anit a Glasgow pel ministre britànic de Finances, Mr. Neville Chamberlain, ha produït una formidable reacció en la premsa italiana.

Els periòdics, referint-se a la frase de Chamberlain, que ningú no pot pronosticar el que durarà l'actual crisi, que està solament en els començaments del conflicte, és interpretat per «Il Lavoro Feixita» com una amenaça de bloqueig, i diu que Itàlia ha de preparar-se contra ell, ja que sembla una conseqüència inevitable dels actuals esdeveniments.

El mateix periòdic afegeix, amb referència a la frase que Anglaterra farà tot el possible per a salvaguardar la pau, que és una crida sentimental als vells d'ambdós sexes, que temen la guerra i volen la vida tranquil·la de la llar, i declara que la Gran Guerra ha estat l'últim dels grans conflictes europeus.

També diu que, en realitat, el capitalisme britànic està darrera del seu Govern; però que el poble anglès ha de reflexionar que estarà sol o poc menys, quan, després de les sancions econòmiques vingui el collapse.

Després dels bombardeigs d'Adua i Adigrat, l'Emperador d'Etiopia, Haile Selassie, ordenà la mobilització general a tot el país. Els milenaris «tam-tam» retrunyiren a tot el país, i la proclamació fou llegida pel «Gran Cambrer de la Cort davant les multitudes. La foto —interessantíssima— recull l'emotiu instant de la lectura de l'ordre de mobilització.
(Foto Keystone, rebuda per avió des de Djibuti.)

A ITALIA ES SENTEN CADA DIA MES ELS EFECTES DE LA GUERRA

A ITALIA COMENCEN A ESCASSEJAR ELS HOMES I LES DONES OCUPEN ELS SEUS LLOCS

Roma, 14. — La guerra deixa sentir els seus efectes en la vida civil italiana. Milers d'homes que es troben a l'Africa han deixat abandonats els seus llocs de treball, que, de moment, han estat ocupats per homes de més edat o per joves que encara no han estat mobilitzats. Amb tot, ja es pensa en la necessitat d'utilitzar les dones per a ocupar les dites places. Encara que no s'hagi adoptat fins ara cap disposició oficial sobre el particular, el cert és que a totes les oficines es nota ja un augment considerable de personal femení. Adhuc s'ha donat el cas que en alguns Bancs els serveis de caixa, que fins ara eren exercits per homes, comencen d'ésser confiats a les dones. No cal dir que si dura el conflicte a l'Africa, i, per conseqüent, la tramesa d'homes, s'incrementarà considerablement el treball femení.

ELS ITALIANS FINS A 55 ANYS PREPARATS PER ESSER CRIDATS AL SERVEI

Roma, 15. — S'ha publicat una important disposició, en virtut de la qual s'ordena que el nou reconeixement mèdic, que, segons disposició anterior, s'havia practicat als reclutes dels diferents reemplaçaments, fins als 32 anys d'edat, s'amplií a tots els altres fins als 55 anys.

PROTECCIO ALS CONSOLATS I ESTABLIMENTS BRITANICS

Roma, 15. — Les autoritats han ordenat que es col·loqui protecció armada al Consolat britànic, a la sucursal a Roma de la Banca Barclays de Londres i a la Llibreria anglesa de la Plaça d'Espanya, degut a l'actitud amenaçadora que han adoptat avui alguns manifestants italians.

L'Ambaixada anglesa continua essent protegida, si bé amb no tanta protecció que aquests darrers dies, una part de la qual ha passat als llocs esmentats anteriorment.

El personal i els domicilis de l'Ambaixada anglesa són guardats per la policia secreta.

ABISSINIA POT RESISTIR DEU O DOTZE ANYS, DIU TECLE HAWARIATE

Brusselles, 15. — Procedent de Ginebra ha arribat a aquesta capital el fins ara delegat d'Abissínia a la Societat de Nacions Tecle Hawariate, el qual passarà uns quants dies en aquesta capital abans de tornar al seu país.

El senyor Hawariate ha declarat als periodistes el següent:

«Abissínia pot resistir si fos necessari, durant dotze a quinze anys i la victòria serà finalment seva. Unes negociacions entre Itàlia i Abissínia en les presents circumstàncies serien impossibles. Els italians primerament han de retirar-se per complet dels territoris ocupats. Abissínia pot, indubtablement, esperar. Itàlia no pot fer el mateix».

El senyor Hawariate ha expressat la seva satisfacció per l'aixecament de l'embargament d'armes i municions decretat pel Govern belga, ço que pot reduir la diferència que existeix entre els armaments abissinis i els italians.

Hom creu que l'objecte principal del viatge del senyor Hawariate a Bèlgica, és el d'efectuar importants comandes d'armaments a diverses entitats belgues que s'hi dediquen.

L'EGIPCI NABID ISMAEL DAUD CAP A ETIOPIA

El Caire, 15. — Invitat pel Negus, ha marxat a Addis Abeba, Nabid Ismael Daud, que serà allotjat al palau imperial.

Autoritzat pel Comitè copte musulmà, Nabid Ismael organitzarà a la capital d'Abissínia la tramesa d'ambulàncies, medicaments i socors, pagats pels seus compatriotes egipcis.

Abans de marxar a Abissínia, Nabid Ismael visità el patriarca copte ortodox, i assistí a una solemne sessió celebrada pel Comitè de Defensa d'Etiopia, presidit pel patriarca Amea Yoannes.

En marxar a l'estació, Nabid Ismael fou acompanyat fins al tren per una multitud immensa, que donava entusiastes vítiques a Abissínia.

ELS VAIXELLS ANGLESOS HAN DEIXAT DE SALUDAR ELS ITALIANS

LA TENSIO ITALO-ANGLESA, SEGONS ELS ITALIANS

Roma, 15. — El periòdic «Voce d'Italia» afirma que els navilis anglesos a la Mediterrània s'han negat ja a retornar la salutació als navilis italians. La guerra colonial italo-abissínia s'ha convertit ja en una qüestió mundial, puix que s'ha desencadenat un moviment contra la Itàlia feixista, a la qual es vol destruir, perquè ha tornat a ésser una potència conscient dels seus drets i els seus deures.

Comuniquen d'Alexandria que la Companyia navilera «Khedivial Mail Steamship C.°», que té línia entre Alexandria, el Pireu, Nàpols, Gènova i Marsella ha suspès tots els seus serveis als ports italians.

Pel contrari les Companyies navilieres «United States Dollar Steam-ship Line» i la japonesa «Nippon Yusen Kaisa Company», els vaixells d'aquestes dues empreses continuaran fent escala als ports italians.

La setmana passada s'ordenà al transatlàntic «President Hayes», de la Companyia «Dollar», que no toqués Nàpols, en un creuer al voltant del món.

El vaixell italià «Garibaldi», que portava correu per a Malta s'ha negat a entrar al port. El servei d'hidroplans italians també evita fer escala a Malta.

*

El Desarmament americà

Washington, 15. — El Govern dels Estats Units es disposa a establir noves bases aeronàutiques a les illes de Howland, Yarvus i Bahaer, les quals seran utilitzades pels avions que efectuen el futur servei regular aeri transpacífic.

PROGRAMA DE CONSTRUCCIONS NAVALS PER A 1937

Washington, 15. — El Departament de la Marina de Guerra ha declarat que durant l'any 1937, els Estats Units construiran un cuirassat, 12 caçatorpediners i sis submarins, per la qual causa els efectius de la flota s'elevaran a 100.000 homes.

AGITACIO ANTIJAPONESA A HONG-KONG

VAIXELL AMERICA EN PREVISIO DE DISTURBIS

Hong Kong, 15. — Comuniquen de Swatow que a l'esmentat port existeix gran excitació i es tem fonamentadament que es registrin disturbis de caràcter antijaponès.

En relació amb aquests rumors, s'anuncia la imminent arribada a Swatow del creuer nordamericà «Nasville», que procedeix de Canton.

LA TRIPULACIO DELS VAIXELLS JAPONESOS VOLEN INTERVENIR

Hong Kong, 15. — Segons informacions de darrera hora, la situació a Swatow tendeix a agreujar-se, perquè el cap dels vaixells de guerra japonesos que es troben en aquell ports des de fa alguns dies, ha amenaçat amb desembarcar els seus fusellers marins si les duanes locals insisteixen en llur propòsit de cobrar una taxa especial sobre l'arròs importat pels japonesos, la qual cosa suposen, al seu judici, que és il·legal.

Repercussions de la guerra a Anglaterra i a les seves possessions

ELS DIPUTATS CONSERVADORS QUE TEMEN LA GUERRA.

Londres, 15. — El senyor Baldwin rebrà avui a una comisió de diputats conservadors, acompanyats del senyor Amery, desitjosos de rebre la seguretat que la política que està desenrotllant actualment la Gran Bretanya no la portarà a un conflicte armat. — Cosmos.

BATALLO CAP A EGIPTE.

Londres, 15. — Ha arribat a Soutampton i ha embarcat vers Egipte, el primer batalló del regiment «Manchester», que durant dos anys ha estat de guarnició a les illes Bermudes. — Cosmos.

AUGMENTEN ELS PREPARATIUS A EGIPTE.

islesP .i èctS

El Caire, 15. — La tensió a Egipte ha augmentat més des de l'obertura de les hostilitats a Abissínia.

Els preparatius militars augmenten, i les converses entre el Govern egipci i els caps militars anglesos són més freqüents. L'alt comissari està constantment de camí entre El Caire i Alexandria, i aquest sol fet és considerat als cercles polítics com una prova suficient que hi ha en preparació importants projectes i que s'esta nadoptant greus mesures.

Segons els periòdics, Anglaterar ha expressat el desig de veure col·locades sota la seva intervenció, en cas de guerra, totes les instruccions importants d'Egipte: exèrcit, ports, ferrocarrils, etc.

Els cercles competents estimen que en la situació actual és difícil d'evitar un conflicte italo-britànic. Les diàries maniobres de les tropes britàniques, despenen tals sumes, que seria difícil, segons s'assegura, justificar aquestes despeses si no es tingués una intenció precisa per a l'esdevenidor.

BATALLA ENTRE JOVES EGIPCIS I ITALIANS.

El Caire, 15. — Al barri europeu s'ha produït una collisió entre un grup d'egipcis i un altre d'italians el qual s'inicià amb una violenta discussió sobre el conflicte italo-etiòpic. A conseqüència de la baralla resultaren ferits lleugerament tres italians.

S'han donat ordres d'intensificar les precaucions al barri europeu per tal d'evitar la repetició d'aquests enutjosos incidents.

MANIFESTACIONS ANTI-ITALIANES A JERUSALEM.

Jerusalem, 15. — La joventut àrab ha decidit d'organitzar el dia 18 del corrent mes, manifestacions silencioses i suspensions de treball a les grans ciutats com a protesta contra l'entrada de tropes italianes a Etiopia.

OFICIALS A GIBRALTAR I SOLYDATS A MALTA

Gibraltar, 15. — Acaba d'arribar a aquest port el vaixell transport anglès «Jonic», que ha desembarcat 160 oficials, els quals reforçaran la guarnició de Gibraltar. La majoria dels oficials desembarcats pertanyen als cossos d'artilleria i enginyers.

El «Jonic» ha continuat el viatge cap a Malta, on condueix 150 artillers.

LA DEFENSA D'EGIPTE I ANGLATERRA

Londres, 15. — Amb referència a les informacions sobre l'acord defensiu d'Anglaterra i Egipte, als círcols autoritzats diuen que de fa deu anys, pel Tractat anglo-egipci, Anglaterra es comprometé a defensar Egipte contra una agressió exterior. L'únic element nou de la situació consisteix en les mesures navals i militars adoptades per Anglaterra, de conformitat amb l'esmentat Tractat.

Hom desmenteix els rumors que Anglaterra anava a negociar l'entrada d'Egipte a la S. de N. Es probable que, tenint en compte les seves relacions amb la Gran Bretanya, l'Egipte s'associí a les mesures de sanció segons les seves forces. Això no exigiria de cap manera el seu ingrés a Ginebra.

LES RELACIONS ENTRE EL VATICA I MUSSOLINI

Roma, 15. — «L'Osservatore» protesta enèrgicament contra una notícia publicada a «L'Humanité» sobre un suposat acord secret concertat per la Santa Seu amb Itàlia per tal de finançar la guerra «Aquesta miserable mentida —diu el periòdic— és tan enorme, que no pot explicar-se sinó per la fallida de totes les falsedats inventades fins ara per la Premsa anticatòlica i sectària contra la Santa Seu. Aquesta gent és capaç avui, com ahir, com sempre, d'obrir camins a la revolució per al triomf de les pròpies idees; capaç de protestar en nom del pacifisme contra la guerra italo-abissínia, sense perjudici d'atiar de la manera més espantosa el conflicte. Però és inútil suprimir, mutilar, canviar les declaracions del Sant Pare, perquè la veritat resplendeixi i s'imposi indicant que el Vicari de Crist és l'únic veritable autor i custodi de la pau i de la justícia. Per això a l'engany segueix la mentida i la calúmnia. L'odi sectari ha perdut el control a la seva habitual mala fe s'ha convertit en follia

HA MORT L'ARQUEBISBE CATOLIC D'AKXUM QUE RESIDIA A HONGRIA

Budapest, 15. — Ha mort en aquesta capital als 87 anys d'edat, Mons. Wolf Radnay, Arquebisbe catòlic titular d'Axum. Aquesta ciutat, és, com se sap la ciutat sagrada dels abissinis, que un d'aquests dies ha caigut a poder dels italians.

Mons. Radnay era de nacionalitat hongaresa, i fou bisbe d'Eslovàquia, on cessà en constituir-se el nou Estat txec, després de la Gran Guerra. Mons. Radnay retornà aleshores a Hongria i fou distingit pel Sant Pare amb l'Arquebisbat d'Axum.

Moviments militars italians

Port Said, 15. — Durant els darrers dies de la setmana passada han passat el canal més de 6.500 soldats italians cap a Masaua, així com 5.518 tones de gasolina, 1.571 d'oli pesat, 2.300 de cereals i 425 muls.

De retorn a Itàlia, han passat 607 soldats ferits o malalts.

MES TROPES

Nàpols, 15. — Aquesta setmana sortiran cap a Masaua 600 oficials i 12.000 soldats, a bord de set vaixells. També sortiran diversos navilis amb material de guerra i un vaixell hospital. Per últim un altre vaixell portarà a Libia homes i material.

La Spezzia, 15. — Ha estat llançat a l'aigua en aquestes drassanes un submarí gegant destinat a la marina de guerra italiana. La nova unitat desplaça 4.550 tones.

VOLUNTARIS MALTESOS A ITALIA

Nàpols, 15. — Han arribat cent voluntaris italians residents a Malta. Després de rebre l'adequada instrucció marxaran a l'Africa Oriental.

La seva presència als carrers ha provocat grans manifestacions d'entusiasme. Han declarat que a l'illa de Malta es conserva íntegra l'italianitat.

Abd-el-Krim, parla...

Demà publicarà

LA HUMANITAT

el quart article del reportatge de Souky de Cotte amb el Senyor del Rif que tanta expectació ha despertat

Lleguiu avui i cada dia LA HUMANITAT, el vostre diari

Els incidents de frontera russo-manxú

LA PROTESTA DE MOSCOU ES REPLICADA AMB UNA PROTESTA DEL GOVERN DE MANXUKUO

Moscou, 15. — Després de la topada fronterera entre guàrdies russos i japonesos, que tingué lloc a la frontera de la Manxúria, el Govern soviètic ha donat instruccions al seu ambaixador a Toquio perquè protestés per l'incident davant el Govern japonès. Es suggereix el nomenament d'una Comissió Mixta encarregada d'esbrinar el succés en el lloc on ocorregué.

A Toquio s'ha senyalat que les autoritats de Monxukuo han protestat recentment per dues vegades davant el cònsol soviètic a Harbin, pel fet que les tropes russes hagin creuat la frontera reiteradament en la mateixa regió fronterera. Es posa de relleu que les gestions, per la complicació que envolten, duraran bastant temps.

¿ES NOMENARA UNA COMISSIO?

Toquio, 15. — L'ambaixador dels soviets, al Japó, Turenev, ha visitat el ministre de relacions exteriors, Hirota, per tal de protestar dels actes de violació de frontera dels dies 8 i 12 d'octubre. Ha requerit al ministre japonès perquè es formi una Comissió conjunta que esbrini el cas.

Es creu que Hirota ha manifestat que dits incidents ocorren perquè la frontera està impròpiament vigilada. Sorgi per la seva part l'establiment d'una Comissió permanent amb facultats per a esbrinar i solucionar futures topades d'aquesta mena. Prometé conferenciar telegràficament amb les autoritats de Manxukuo i celebrar una nova entrevista amb Turebev.

EL MINISTERI DE LA GUERRA DE TOQUIO CONSIDERA INNECESSARIA LA COMISSIO

Toquio, 15. — El portantveu del Ministeri de la Guerra ha declarat: «Els recents incidents de la frontera soviètico-manxú no són greus considerats aïlladament; però estem «indignats de la seva repetició».

Afegí que era superflu crear una Comissió de delimitació de fronteres, «ja que la frontera està perfectament delimitada en el cas present».

COM EXPLIQUEN L'INCIDENT LES AUTORITATS MANXURIANES

Xinking, 15. — S'ha sabut que el Govern de Manxukuo ha cursat una protesta al consulat soviètic a Harbin relativa a la topada fronterera ocorreguda el dia 12 d'octubre.

Les forces destacades en el districte de Kwantung han manifestat que la patrulla soviètica féu foc sobre ells sense provocació per llur part, segons sembla «en revenja per haver-los rebutjat el passat dia 6».

Segons els darrers informes, a tot el territori fronterer regna completa calma.

SIS JAPONESOS MORTS I CINC MANXURIANS FERITS. - NO DIUEN EL NOMBRE DE RUSSOS

Xinking, 15. — La caserna general de l'Exèrcit de Kwantung informa que en la topada de Grodekov han resultat sis japonesos morts i cinc manxurians ferits. No s'informa sobre les baixes soviètiques.

Ha esclatat un moviment revolucionari al Nord de Mèxic

LA REVOLTA ESTA LOCALITZADA ALS DISTRICTES AGRARIS DE SONORA :: ELS REVOLUCIONARIS HAN PRES MAGDALENA I SANTA ANA

Ciutat Mèxic, 15. — Informen de Nogales (Estat de Sonora) que en aquell districte ha esclatat un moviment revolucionari que es propaga amb força ràpidesa, fins al punt que els rebels s'han apoderat ja de les ciutats de Magdalena i Santa Ana.

Els contingents rebels són molt nombrosos i constantment s'augmenten amb nous adeptes.

Les autoritats de Nogales demanen la immediata tramesa de tropes regulars, perquè temen que, d'un moment a l'altre, els revolucionaris s'apoderin de la dita ciutat, que es troba junt al territori dels Estats Units.

Segons les darreres informacions, les partides revolucionàries són diverses i actuen en districtes de l'Estat de Sonora.

S'HAN UNIT ALS REVOLUCIONARIS MOLTS INDIS

Nogales (Mèxic), 15. — El moviment revolucionari augmenta en intensitat, per haver-se sumat als rebels nombrosos indis armats amb terceroles.

Els insurrectes ocupen una gran zona de la frontera amb els Estats Units.

Les autoritats federals consideren que el moviment serà fàcilment reprimit, però en altres círcols no se senten aquests optimismes i es declara que encara no es coneix exactament la importància del moviment, puix que l'element popular no s'ha pronunciat respecte a la revolta.

LES AUTORITATS DEL NOGALES MEXICA DEMANEN ARMES AL NOGALES NORD-AMERICA

Nova-York, 15. — Un telegrama de Nogales (Estat d'Ariçona) comunica que les autoritats de la ciutat mexicana anomenada també Nogales (Estat de Sonora) s'han dirigit al cap de Policia demanant que els trameti urgentment metralladores per tal de fer front a un moviment revolucionari.

L'esmentat cap de Policia ha contestat que no pot accedir a tal petició perquè una autoritat estatunitenc no pot immiscuir-se en la política interior mexicana.

Eleccions generals al Canadà

Els conservadors que feia cinc anys que governaven han estat derrotats

Ottawa, 15. — Ahir se celebraren les eleccions generals a tot el territori del Canadà.

Les últimes dades que es posseeixen sobre les dites eleccions donen els resultats següents:

Liberals, 165.
Conservadors, 40.
Crèdit social, 8.
Liberals independents, 4.
Reconstrucció del país, 1.
Federació Cooperativa Republicana, 3.
Grangers laboristes, 1.

Els primers comentaris de la premsa declaren que el resultat de les eleccions constitueix una evident pronunciació de la massa electoral a favor de la llibertat de comerç, tant interior com exterior, i a favor de l'acord de reciprocitat amb el Japó.

Aquesta ha estat també l'opinió expressada pel Sr. Mackenzie King en les seves declaracions a la premsa.

El partit conservador canadenc, sota la direcció del primer ministre, senyor R. B. Bennett, ha romàs al Poder durant cinc anys.

El partit liberal, que abans del 1930 havia estat nou anys consecutius al Poder, ha aconseguit ara reconquistar-lo de nou.

Constituïa una incògnita la presència en la lluita electoral del nou partit anomenat de Reconstrucció social, dirigit per H. H. Stevens, que durant 23 anys fou un destacat conservador que incloïa en el seu programa electoral proposicions populars, tals com l'efectiva reglamentació dels grans negocis, amplis programes de despeses per a absorbir els parats i diverses mesures de seguretat i Justícia social.

Repressió sagnant a El Salvador

HAN ESTAT FUSELLATS 24 COMPLICATS EN UN COMPLOT

Nova York, 15. — La Ràdio Corporation ha rebut un despatx d'El Salvador, retransmès des de Panamà en el qual comunica que ha estat descobert per la policia salvadorenca un complot per tal d'enderrocar l'actual President d'El Salvador, senyor Martínez.

Les primeres notícies, molt confuses, asseguren que el moviment ha estat reprimit amb sang i que han estat passats per les armes 24 caps revolucionaris.

ALEMANYA SOTA HITLER

LA POLICIA PASSA A FORMAR PART DE L'EXERCIT

Berlín, 15. — A partir d'avui, i en execució que preveu la introducció al servei militar de la policia, les forces de la inspecció regional de Brandeburg han passat a formar part integrant de l'exèrcit regular. O sigui, que, des d'avui, deixa d'existir l'anomenada «policia verda», la qual ingressa en pes a l'exèrcit, i l'uniforme del qual vestirà i observarà els seus reglaments.

El cap de la policia de Brandeburg, general Wecke, ha estat traslladat a Munich, en qualitat de general de brigada de forces de l'exèrcit.

Pombo està segur de tornar a Espanya aquest any

L'Havana, 15. — A bord d'un avió de la Companyia Panamericana, ha arribat l'aviador espanyol Joan Ignasi Pombo, el qual efectuarà el viatge a Nova York, on, probablement embarcarà en viatge de tornada a Santander.

LA RESTAURACIO GREGA

DIPLOMATIC ANGLES A LES ORDRES DEL REI JORDI

Atenes, 15. — Ahir, dilluns, sortí d'aquesta capital el senyor Georges Streit, que ocupava la cartera de Negocis Estrangers de la Gran Bretanya en esclatar la guerra mundial. A la capital anglesa es posarà a disposició del rei Jordi.

LA RESTAURACIO ES UN TRIOMF DE LA POLITICA ANGLESA SOBRE LA ITALIANA, DIU LA PREMSA RUSSA

Moscú, 15. — Als cercles informatius estrangers de Moscú s'ha pogut comprovar que el Govern soviètic, i particularment el Comissariat de l'Exterior, es troba profundament descontent pel canvi de règim que s'ha operat a Grècia. Aquest descontentament es tradueix en els comentaris de la Premsa moscovita.

El «Pravda» considera que la corona del Rei Jordi de Grècia ve a ésser actualment a manera de peça importantíssima d'escacs al joc que disputen Itàlia i la Gran Bretanya. Aquest periòdic creu que la tornada de la monarquia a Grècia suposa un triomf de la política anglesa sobre la italiana.

El periòdic afegeix: «Resulta curiós constatar que en el moment actual la Itàlia monàrquica i feixista, recolzant-se en conveniències particulars, secundi clarament els republicans reaccionaris de Grècia, mentre l'Anglaterra democràtica exporta un rei i intenta tornar-lo a coronar a Atenes. Una cosa considerem evidentment certa i és que la solució de la crisi interior de Grècia no es trobarà en una farsa tan clara. L'última paraula hauran de dir-la els obrers hellènics del partit comunista, que des d'ara prendrà el comanament de les masses antifeixistes.»

LA SESSIO DE CORTS D'AHIR

El cap del Govern presenta a la Cambra els nous pressupostos

S'ha de suspendre el debat sobre Comunicacions Marítimes per manca de diputats

Madrid, 15. — A dos quarts de cinc de la tarda ocupa la presidència el senyor Alba i declara oberta la sessió. Al banc blau el ministre d'Instrucció Pública. Desanimació en escons i tribunes.

Es procedeix a donar lectura a l'acta de la sessió anterior, que queda aprovada.

El senyor ALBA dóna compte oficialment de la mort del diputat radical per Màlaga senyor Josep Martín Gómez. Un representant de cada sector de la Cambra tributa elogis al diputat traspassat.

SOBRE EL NOU VICE-PRESIDENT DE LA CAMBRA

El senyor FABREGAS, d'Unión Republicana, fa ús de la paraula per a referir-se al nomenament de vocal parlamentari al Tribunal de Garanties Constitucionals. Diu que l'elecció del senyor Vega de la Iglesia no és vàlida, ja que segons els articles del reglament que es refereixen al cas, i del reglament orgànic del Tribunal de Garanties, no ha obtingut els vots necessaris.

El senyor ALBA diu que s'atè al dictamen tècnic i en últim cas és la Cambra la que ha de decidir i si es considera que no és vàlida l'elecció procedir a nova votació.

LECTURA DELS PRESSUPOSTOS

Es passa a l'ordre del dia i s'aproven, definitivament, diversos projectes de llei.

El PRESIDENT de la Cambra concedeix la paraula al cap del Govern.

El senyor CHAPAPRIETA puja a la tribuna de secretaris i dóna lectura als pressupostos que s'han de discutir a la Cambra. Després, el cap del Govern explica les principals característiques dels projectes de llei. S'ocupa de les economies que s'han introduït en els pressupostos i sobretot en el capítol corresponent a classes passives.

LES CLASSES PASSIVES

Diu que l'actual política pressupostària tendeix a nivellar els pressupostos i a estabilitzar els preus del mercat a l'interior.

També diu que ha hagut d'estudiar detingudament el problema de les classes passives, ja que en aquests darrers anys han augmentat les atencions a aquestes classes en sis o vuit milions de pessetes, i de seguir així dintre d'uns anys no hi haurà capacitat per a fer front al pagament de totes aquestes obligacions. Per això el Govern ha estudiat el projecte que ha presentat per a descarregar l'Estat d'aquesta pesadíssima càrrega de les classes passives.

Davant la gravetat d'aquest problema de les classes passives, hi ha hagut necessitat de cercar una solució. Aquest concepte de les classes passives s'ha entaulat de tal forma, que ha passat dels 90 milions de pessetes als 327. No seria just desposseir de les seves pensions als que les frueixen amb legítim dret, ni treure-les als que poguessin adquirir-les. Com a solució s'ha pensat que els funcionaris paguin un cinc per cent de descompte per a concertar una assegurança amb una entitat i l'Estat pagaria el que manqués, amb la qual cosa, a més d'obtenir els funcionaris una major avantatge, s'aconseguiria per a l'erari públic una economia de més de la meitat.

En total, doncs, les economies assoleixen 417 milions de pessetes.

Jo vaig prometre a aquesta Cambra més de 200 milions de pessetes d'economia, però la sort m'ha ajudat i del pressupost que he fet, les economies que s'introdueixen són molt considerables, i això sense afectar les despeses fonamentals. Jo no em puc referir als ingressos del 1935, perquè encara no estan liquidats els pressupostos, però sí m'he de referir als del 1934. En aquest any els ingressos foren de 3.853 milions de pessetes, i per a l'any 1936, aquests ingressos es calculen en 4.421 milions de pessetes.

La reforma per a augmentar aquests ingressos, s'ha fet amb un sentit d'una nova política fiscal. No s'han creat nous impostos. La reforma és més que res processal. Per les xarxes del fisc espanyol s'escapen cada any centenars de milions de pessetes, i contra aquest frau, és contra el que s'ha anat.

En els decrets complementaris es va a la reforma d'algunes contribucions. En la reforma de la contribució territorial es va a un augment de les quotes sobre líquids imponibles de més de mil pessetes.

En matèria d'utilitats es cometia la injustícia que mentre els capitals industrials tributaven per dos conceptes, els obligacionistes, per un. Ara s'eleva la quota de totes aquestes rendes i es fixa el 15 per 100.

Parla de l'impost sobre alcohols i diu que la defraudació per aquest concepte ascendeix a la tercera part del que l'Estat percep. Per això s'ha d'anar a la reorganització del cobrament d'aquest impost.

S'ocupa del problema del raïm i diu que la «Gaceta» publicarà un decret convocant la Junta creada en virtut de l'Estatut del Vi, perquè estudiï la manera de desgravar totalment els vins i de cercar la compensació per a no perjudicar les Finances provincials i locals.

Un altre dels projectes és el relatiu a l'impost sobre la renda, el qual fixa el tipus de gravàmen des de les 80.000 pessetes en lloc de les 100.000 que figuraven anteriorment. Quant als impostos sobre l'enllumenat, es fixaran aquests sobre el consum en lloc del preu com venia fent-se fins ara.

En conjunt, les reformes tributàries produiran un augment de 500 milions de pessetes, i s'assoleixen 400 milions d'economies. Pesi a aquestes economies, figuren augments considerables en qüestions de real interès per al país, som 250 milions de pessetes per a despeses de defensa nacional i 400 milions de pessetes per a despeses d'Obres públiques.

Les despeses calculades per al 1936 són 4.569 milions de pessetes i els ingressos 4.421.

Nosaltres volem que a tot Espanya se sàpiga que aquest Govern es preocupa més que de res dels problemes econòmics i en preocupar-se primordialment d'ells, fa una política més efectiva, més pràctica, més real que la dels Governs que puguin dedicar-se gairebé esclusivament a les coses polítiques. (Grans aplaudiments.)

EL DICTAMEN SOBRE COMUNICACIONS MARITIMES

Continua la discussió del dictamen sobre el projecte de Llei de protecció a les indústries i Comunicacions marítimes.

El senyor SAMPER intervé com a President de la Comissió per a donar explicacions. Diu que pels extensos discursos de totalitat que s'han pronunciat, no es pot arribar a la conclusió que han formulat alguns diputats que quedi retirat el dictamen. La Comissió està disposada a mantenir-la, encara que naturalment no té un criteri tancat.

El senyor ALONSO RODRIGUEZ rectifica i insisteix en les seves anteriors manifestacions i el senyor Cano López se sent molestat per les frases del diputat d'Unión Republicana.

El senyor CANO LOPEZ intervé per a explicar l'ocorregut a la Comissió. Diu que la Comissió ha treballat intensament per a arribar a la confecció d'aquest dictamen. Manifesta que al voltant del projecte de Llei de Comunicacions Marítimes es pretén per alguns aixecar un banderí polític.

El senyor Alonso Rodríguez nega que hi hagi cap banderí polític. Afirma que qualsevol habitant de les illes Canàries, que pertanyi a un o altre partit o que sigui neutre, subscriurà tot el que ha dit respecte el projecte.

INTERVENCIO DEL SENYOR BARCIA

El senyor BARCIA intervé per a fixar el criteri de la seva minoria. Es queixa que no s'hagin facilitat a les minories els informes necessaris per a poder discutir el projecte. Només tenim aquest guió que la Comissió ens ha lliurat per a ús de totes les oposicions.

El senyor MARTINEZ DE VELASCO: Aquest guió és meu.

El senyor BARCIA: Ignorava que fos de S. S. Es comprendrà que en aquestes condicions no es pot treballar encertadament. Creu que el projecte és incomplet, perquè deixa a part tot el que es relaciona amb la indústria pesquera i tots hem de comprendre que una cosa de tan vital importància no pot quedar fora i si així és no es pot afirmar que el projecte de protecció a les indústries marítimes és complet. Les indústries del peix tenen una gran importància tant socialment com econòmicament i no es pot fer una cosa completa sense abarcar aquest aspecte del problema.

Es van a deixar fora també els contractes subsistents i això no es pot fer si es vol resoldre totalment el problema. La Comissió ha manifestat que els contractes no podrien restringir-se i modificar-se. Estem davant un projecte de gran importància i és de lamentar l'escàs nombre de diputats que assisteixen a les sessions.

El senyor SAMPER: La Comissió ha hagut de prescindir d'una part del projecte. Espera que acabi el contracte amb la Transatlàntica i les modificacions que s'introduïxin en aquestes línies transoceàniques les farà la Comissió amb les suggerències decidides de tota la Cambra.

(Entra el ministre de la Governació.)

El senyor BARCIA insisteix que en realitat es vol portar a un altre projecte, de les característiques del qual s'han assabentat aquesta mateixa tarda. Pregunta si es van a estudiar tots els contractes existents.

El senyor SAMPER: A això aspira la Comissió.

El senyor BARCIA: Doncs això ha de quedar ben concret, perquè sinó aquest projecte representa una autorització en blanc per al Govern actual i per als successius.

Es lamenta de l'enorme descens en el tràfic de cabotatge i diu que els ports estan morts.

Per la Comissió li contesta el senyor SIERRA RUSTARAZO. Reconeix que les observacions que ha fet estan plenament justificades, però la Comissió té el problema estudiat detingudament.

Quant a la queixa formulada relativa a les indústries del peix, efectivament no s'inclouen en aquest projecte, perquè seran objecte d'un altre projecte especial.

Afegeix que el problema de la Transatlàntica el considera exclusivament un problema de Govern, però reconeix la Comissió que és fonamental per a resoldre el problema en la seva totalitat. Afegeix que la Comissió té un noble i ampli afany de col·laboració i que ha accedit a eliminar algunes parts del projecte amb el desig de facilitar la marxa d'aquest.

Rectifica el senyor BARCIA, el qual insisteix en els seus arguments i agraeix al senyor Sierra les explicacions que li va donar.

Recull les afirmacions del senyor Sierra que no constitueix una autorització en blanc la despesa per a cada any. El Govern la fixarà en el pressupost, no és així?

El senyor SIERRA: Exacte.

DISCUSSIO DE L'ARTICULAT

Començada la discussió de l'articulat, la Comissió accepta un vot particular del senyor Soler de Sojo a l'article primer.

Són acceptades algunes esmenes, entre elles una del senyor Irujo, que la Comissió diu que no alteren el text.

Es rebutja una esmena del senyor Carranza que demanava que s'escoltés prèviament el Consell superior de serveis marítims.

El senyor BARCIA consumeix un torn en l'article primer i posa de relleu que és un text inadequat perquè diu que per a tot el que es refereix a aquesta llei s'escoltarà el subsecretari de la Marina Civil.

El senyor SIERRA RUSTARAZO contesta que no hi ha inconvenient que aquesta advertència que figura en l'article primer passi al final.

ON SON ELS DIPUTATS?

El senyor BARCIA demana votació nominal.

El senyor ALBA: La votació s'efectuarà oportunament.

El senyor BARCIA protesta d'aquesta interpretació del Reglament i demana que quedant, a manca d'aprovació, un article, no ha de discutir-se el següent.

El senyor ALBA replica que no hi ha precedent en allò que sollicita el senyor Barcia, ja que no és lògic que quan es difereixi l'aprovació d'un article no pugui seguir la discussió del següent.

No obstant, com que es tracta d'un projecte d'interès nacional que ha de sortir revestit de la màxima autoritat, no tinc inconvenient a suspendre el debat.

El senyor BARCIA insisteix en el seu criteri que no es pugui passar a un altre article sense haver aprovat l'anterior.

Posa de relleu la insistència que el Govern té dels diputats en aquesta qüestió.

El senyor ALBA: Deixi'm S. S. complaure'l sense embolicar-nos en una discussió.

Se suspèn el debat i s'aixeca la sessió a les nou menys vint minuts.

Alvaro de Albornoz, diu...

Cal fer moltes coses que no es feren; fer-les i reblar-les

I que l'opinió republicana s'impacienta esperant el document de les esquerres

Màlaga, 15. — El senyor Albornoz ha fet les declaracions següents a un periodista local:

—Es un veritable nus que és precís desfer dissolvent les Corts, la qual cosa ha d'ésser fet per un Govern republicà, format per homes que tingin una història republicana neta, i una autoritat intellectual i moral. Em sembla que no és demanar impossibles el demanar un Govern republicà i unes Corts republicanes.

UN FRONT RAPID CONTRA LES DRETES

—El futur de la República — ha continuat dient el senyor Albornoz —depèn de moltes contingències; però, sobre tot, de l'esforç dels republicans. Si aquests continuen dividides en grups i grupets es consumiren en la impotència. Fan falta grans partits republicans de desenrotllin una política nacional. Des del meu punt de vista especial, crec que és indispensable que es constitueixi una gran esquerra republicana, a la qual no puguin ésser obstacle les tendències i matisos,, acusats que entre nosaltres, en el partit socialista, que no trenca, amb tot, la seva unitat. Primerament grans partits; després, bloc republicà; i finalment, bloc democràtic i popular enfront a la unió de dretes; però, tot això aviat, molt aviat.

LES EXPERIENCIES DEL BIENNI

Preguntat prop de les experiències del bienni, ha dit:

—Les experiències del bienni han d'ésser superades. Cal fer moltes coses que aleshores no es feren, i fer-les de manera que quedin a mans de la «Gaceta». Es precís no solament fer-les, sinó rebar-les.

LA IMPACIENCIA REPUBLICANA

També ha estat preguntat el senyor Albornoz quina era la seva impressió referent al manifest dels senyors Sánchez Roman, Azaña, i Martínez Barrio. La seva contestació ha estat:

—L'únic que puc dir és que em sembla que es tarda massa en ésser donat a la publicitat. L'opinió republicana s'impacienta, i jo trobo natural i llegítima aquesta impaciència. Els republicans del carrer creuen no solament que ha arribat l'oportunitat, sinó que pot passar l'oportunitat. ¿Es que hi han dificultats? ¿No n'hi han? Doncs, a guanyar dies, ja que s'han perdut mesos.

LA LLUNYANIA D'UNA RESTAURACIO

Preguntat el senyor Albornoz la seva impressió sobre la situació internacional ha dit:

—Només diré que no poden, no han de servir de «papu» les protestes contra les circumstàncies internacionals per a desviar del seu objectiu el moviment republicà espanyol.

Per últim, se li ha demanat la seva opinió referent el cop d'Estat dels monàrquics a Grècia, i si creia que això mateix podia passar a Espanya. Ràpidament, el senyor Albornoz ha contestat:

—Em sembla tot això tan lluny de nosaltres, en l'espai... i en el temps; tan lluny, com Pericles de Venizelos i de Condylis.

Llegiu LA HUMANITAT

La fredor amb què han estat acollits els Pressupostos

Madrid, 15. — Es comentava aquesta tarda al Congrés, un fet que mereix destacar-se.

Sempre que s'han llegit els pressupostos —deia un diputat— s'ha donat a aquest acte gran solemnitat, i han concorregut majories i minories en bloc. I és que els pressupostos són el nervi de tota la política, i avui s'ha donat el cas d'éser rebuts amb una fedror insospitada.

Al banc blau, durant el discurs del president i ministre d'Hisenda, solament hi havia tres ministres i el d'Estat, senyor Lerroux, que romangué breus moments de peu.

Els bancs de la majoria estaven quasi deserts.

Això demostra —deien els mateixos diputats— que el Parlament es desentent ja fins de problemes capitals com els pressupostos.

DESTITUCIO DE DOS CAPS MILITARS

Madrid, 15. — Com a conseqüència de la parada militar del diumenge passat, han estat passats a situació de disponibles un general de brigada i un coronel, ambdós de la guarnició de Madrid.

REUNIO DE LES MINORIES D'ESQUERRA

Acorden sostenir, quant a la llei electoral, el sistema majoritari sense segona volta ni quòrum, sense alteració de circumscripcions, tant per a les eleccions generals com per a les municipals

Madrid, 15. — A tres quarts de dotze del matí s'han reunit en una dependència del Congrés, les minories d'esquerra. La reunió ha acabat a un quart de dues de la tarda.

El senyor Antoni Lara ha facilitat una referència de la reunió. Ha dit que havien assistit a la reunió els senyors Azaña, Martínez Barrio, Lara, Casares Quiroga, Gordon Ordàs, Barcia, Santaló, Recasens Sitjes, Blasco Garzon, Fernàndez Labandera, Marial, Moreno Quesada, Rodríguez Pérez, Garcia Berlanga, Senyal, Fàbregas, Just, Frapoli, Díaz Pastor, Amós Salvador, Sánchez Albornoz, i Miñones.

Ha afegit que s'havia acordat en aquesta reunió facilitar a la premsa la nota següent:

«A la secció segona del Congrés dels diputats s'han reunit les minories parlamentàries d'Unió Republicana, Izquierda Republicana, Esquerra Republicana de Catalunya i les representacions parlamentàries del partit Nacional Republicà.

Després de deliberar àmpliament sobre els diversos temes polítics i parlamentaris del moment, s'han pres per unanimitat els acords següents:

ACORDS PRESOS PER UNANIMITAT.

Primer. — Sostenir en quant a la llei Electoral, pendent de discussió, com criteri comú, el sistema majoritari sense segona volta ni quòrum, sense alteració de les circumscripcions ni de la participació de les minories en el resultat electoral i aplicant aquestes normes, tant a les eleccions generals com a les municipals.

Segon. — Discutir a fons amb tot detall i precisió l'obra legislativa que el Govern porti a la Cambra, particularment els Pressupostos, les disposicions i quants projectes es refereixin a este problema, y

Tercer. — Facultar al directori, integrat pels tres caps de les minories d'Esquerra Republicana, Unió Republicana i Esquerra de Catalunya, per a què distribueixin i organitzin la labor a realitzar, si en quant a l'estudi dels projectes com a la intervenció parlamentària precisa per a donar compliment als precedents acords.

El discurs de Cambó comentat per «Política»

Madrid, 15. — «Política», que avui fa la seva primera aparició com a periòdic diari, en comentar el darrer discurs del senyor Cambó diu:

«¿Qué importa que el derrumbamiento de la monarquía no ecarrease el caos vaticinado por Cambó? Su contumacia de profeta desacreditado — y su interés partidista — le arrastran a repetir el yerro. No puede ocultar el tono gubernamental en que se produce la figura culminante de las izquierdas: Don Manuel Azaña. Pero afirma gratuitamente que si en el dirigente hay cordura y serenidad, en las masas prevalece el odio. Consecuencia de esta hipótesis: cuando gobierne Azaña, sufrirá la suerte de los girondinos...

¿Ocurrió cosa semejante cuando Azaña presidió el Gobierno? Si entonces había odio en las masas ese odio se apaciguó y se transformó en esperanza y colaboración, no defraudadas. Compare, quien dude, el fruto de uno y de otro bienio, en todos los aspectos. Compárese sobre todo — ya que Cambó es catalán — los efectos de ambas etapas gubernamentales en Cataluña. Los gobiernos republicanos-socialistas, dieron a Cataluña un Estatuto, que Cambó y la Lliga reputaban insuficiente y desdeñable, para, a la vuelta de unos años, compartir el Poder con un gabinete que ha privado a Cataluña de su Autonomía. Compárese también la posición del gran partido socialista en una y otra época, y la situación del campo y de los campesinos y la pretérita confianza de la clase media con su actual desencanto.»

La II Volta Ciclista a Galícia

Ribadeo, 15. — Avui s'ha corregut la quarta etapa de la segona Volta a Galícia, amb el recorregut Lugo, Otero del Rey, Corpeitio, Villalba, Abadía, Mondoñedo, Villanueva i Ribadeo, amb un total de 116 quilòmetres.

1. Berrendero 3 h. 14 m. 44 s.
2. Dominico, id., id.
3. Gascon, id., id.
4. Evia, id., id.
5. Delio Fernàndes, a 4 m.
6. Truebs, id., id.
7. Arias, id., id.
8. Bachero, id., id.
9. Escuriet, id., id.
10. Ruiz Trillo, id., id.
11. Martín Santos, id., id.
12. Acosta, id., id.

El promedi obtingut pel vencedor ha estat de 35 875 quilòmetres.

El corredor Soto en una col·lisió amb Alfred Fernàndez produí la caiguda d'ambdós, aquest es lesionà al cap per la qual cosa abandonà. Soto resultà amb lesions lleus.

Es reuneix el Tribunal de Cassació de Catalunya

(Ve de la primera pàgina)

anuncià l'assumpte de què es tractava.

Tot seguit el senyor Duran d'Ocon pronuncià un informe brillant en defensa de l'Ajuntament de Mediona i aportà dades per a demostrar que aquest podia anul·lar la seva decisió anterior.

Exposà arguments i féu unes consideracions sobre aquest cas explanant exemples en ajut de la seva tesi.

El lletrat senyor Regàs, en la seva impugnació, demostrà conèixer a fons l'assumpte que es tractava i va rebatre alguns dels arguments aportats pel Procurador de Catalunya. Començà fent un exhordi en el qual posà de manifest la satisfacció que sentia en ésser la primera vegada que informava davant tan alt Tribunal, cosa que el cohibia i l'emocionava, i féu també unes consideracions sobre Catalunya i l'autonomia. El senyor Regàs aportà també dates i dades en ajut de la seva tesi, contrària a l'acord de l'Ajuntament de Mediona i a favor del seu representant.

A tres quarts d'una, acabats els informes, el President del Tribunal pronunciava per primera vegada el mot : «Vist».

* * *

El Tribunal de Cassació de Catalunya havia celebrat ja la primera vista i la justícia catalana, des d'ara, té en ell el seu més alt exponent.

antena

Diumenge passat a Sitges hi hagué un moment de pànic. Era que als comensals de l'Hotel Subur els fou innovat el pas per la població del conseller del Collegi de Metges, doctor Huguet.

Tothom —ens conten— es va posar a la feina d'escurar els plats, no fos cas que es repetís allò de Viella.

* * *

La Ceda madrilenya no les té totes amb airò de fer companyia amb En Cambó en el referent a la llei electoral.

Són molts els diputats que diuen, de baix en baix, que Cambó no farà altra cosa que embolicar la troca per a després deixar-los a l'estacada

* * *

—Però que no sabeu que pretén Cambó? —deia un diputat cedista a uns altres de la colla— doncs ha inventat un sistema electoral per a ús i profit de la Lliga.

—Si, allò de fer —afegí un dels que escoltaven— proporcionalisme a Barcelona capital i Barcelona circumscripció...

—Fuig, home, fuig. Ja va tan enllà en la matisació que divideix Barcelona en districtes i allà on hi ha rics lliguires vol que s'apliqui el procediment majoritari i a la resta... a repartir!

—Res —contingueren tots— cal avisar el «Jefe» i que desembarqui immediatament aquest «jettatore» de Cambó.

* * *

Hi ha homes que no volen anar sols per aquests mons i es fan posar a les targes —a manca de títol— el mot propietario, lector de tal diari i bé servidor de vostè no té penjade al damunt cap condecoración. Aquesta dèria, però, tindrà la seva dosi de vanitat en un cas o bé de reacció sentimental en altres, mai, però, no es cerca en la innovació cap mercantilisme.

El mercantilisme s'ha deixat per als senyors de la Ceda que quan envien ressenyes d'actes als diaris hi posen: «Dirigió la palabra al pueblo el señor X abogado, etc».

D'aquesta manera queda propagat d'una manera polida i amb gens de despesa el despatx de l'interessat.

* * *

«Pero señor —diu tot afligit el carlisme parlant de les mesures oficials prop del tresor artistic nacional— ¿que tendrá la Iglesia que ver con la Generalidad y el Estado para en nombre de estos meterse a administrador o celador de un patrimonio artistico?»

Deixem de banda aquell «que tendrá la Iglesia que ver con la Generalidad y el Estado» perquè la frase ja té cames pròpies per a caminar i diguem: ¿Com va anar allò del Tern de Sant Valeri? ¿Com ha anat la conservació de retaules i Sants en mans de les parròquies?

* * *

Els de El Matí *tanmateix tenen uns procediments detectivescos ben expeditius i suspectes. Ara ens n'acava d'assabentar el senyor* Angelus. *Aquest bon redactor un dia va pujar «certa escala obscura i llorda d'un recó de carrer pobre» i com que va sentir que en un pis deien cosetes a la Santa Mare Església.. ell que si que hi entra vencent la timidesa» i va prendre basa a la discussió.*

Sort que la defensa de la bona causa dispensa pecats i modos.

* * *

Llegim a El Diluvio *d'ahir:*

«Según parece han sido ya solucionadas las dificultades económicas que atravesaba hace cuatro días la Generalidad, y, en consecuencia, el comisario ha anunciado que ofrecerá una comida a los odontólogos y una cena a los arquitectos que concurran a los Congresos que celebrarán dichos profesionales hoy y mañana en nuestra ciudad»

Això, a Tarragona.

* * *

S'ha rendit Axum, diuen els diaris. I bé, la cosa es veu que ha anat així.

El civilitzat: *Volem Axum o el nó en farem coques.*

El salvatge: *¿Però no parleu sempre, al vostre país, de cultura, tradició...?*

El civilitzat: *Ens referim a la cultura i tradició nostres. Som-hi o sinó aci pedregarà.*

I els salvatges per a salvar la cultura i la tradició rendeixen Axum.

I els primers de prometre submissió són els bisbes..

Com a tot arreu...

Obrer català conscient: el teu diari és LA HUMANITAT

·ELS ESPORTS·

EXCURSIONISME

UNA OBRA MERITORIA

La Unió Excursionista de Catalunya

La corba ascendent que ha seguit Unió Excursionista de Catalunya en emprendre la croada de donar una nova organització a l'excursionisme català orientant-lo en el sentit de realitzar en ço que afecta a l'interès general una tasca collectiva, ha aconseguit un altre punt al seu favor en aplegar l'element excursionista de la barriada d'Horta ahir dispers o associat a entitats alienes a l'excursionisme or havien de practicar-lo amb escassedat de mitjans i poca eficàcia.

Amb la constitució d'U. E. C. Barcelona-Horta membre així mateix de l'organisme collectiu (Consell general) s'ha donat definitivament una unitat als esforços individuals que es perdien i que des d'ara serviran per a ajudar la tasca que es ve fent pel millorament del nostre Excursionisme.

La U. E. C. Barcelona-Horta és la cinquena entitat amb què compta avui l'organització U. E. C. i amb ella són catorze les entitats que s'han refós amb ella i passa del miler els excursionistes associats a les seves entitats.

Un diari d'esports al vespre

ULTIMA HORA

INFORMACIÓ · CRÍTICA · REPORTATGE

La Diada de Poblet

La Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya oganitza aquesta magna diada, la qual es celebrarà el proper dia 3 de novembre, per tal de fer lliurament de la quantitat recaptada entre els excursionistes catalans amb destinació a la reconstrucció d'aquell Cenobi, i homenatjar el venerable Eduard Toda, ànima del patronat encarregat de tenir cura d'aquesta restauració.

En aquesta festa seran traslladades les despulles de la germana del darrer comte d'Urgell a la capella familiar, que és la de la Concepció.

Amb la collaboració de Ràdio Barcelona i de Viatges Catalònia, la Federació organitza un tren especial fins a l'Espluga de Francolí, directament, sense transbord. El preu del viatge d'anada i tornada es procura d'establir-lo de manera que no passi d'onze pessetes, per tal de donar les màximes facilitats a tots els excursionistes i a tots els ciutadans que en aquella data vulguin visitar aquella meravella d'art, que enclou vuit segles d'història catalana.

Pel tal de facilitar l'organització, preguem la inscripció seguidament a Ràdio Barcelona, Casp, 12; Viatges Catalònia, Rambla dels Estudis, 12 i a la Secretaria de la Federació, Rambla de Canaletes, 9, primer.

AVIACIO

Viatges gratuïts d'Aero Populars per als seus associats

Aera Popular de Barcelona, sempre atent a propagar entre els seus coneixements aeronàutics, ofereix a aquests, amb motiu de la Fira Internacional d'Areonàutica, tres bitllets gratuïts d'anada i tornada en avió a Milà; generosament donats pel precent de l'Entitat, senyor Joaquim Sànchez Cordovés, els quals seran sortejats al local d'Aero Popular el dia 15.

Els socis interessats poden passar per la Secretaria del Club, Avinguda Portal de l'Angel, 23, per tal d'inscriure's.

ATLETISME

La III Volta a Peu a Cornellà

GRAN PREMI AJUNTAMENT — TROFEU «JEAN»

Sembla que R. C. Cornellà, en la preparació de la seva edició de la Volta a peu, no ha escatimat pas el seu voluntariós esforç en cap sentit. No cal dir, però, que ha vist a bastament compensat el sacrifici, puix que podem assegurar que tant la nombrosa llista d'excellents premis rebuts com la valuosa inscripció d'atletes amb la qual actualment ja compta, promet assolir per endavant un èxit sorollós que vingui a palesar l'entusiasme dels seus dirigents.

Per a aquesta volta, anunciada pel dia 20 del present mes, continuen obertes les inscripcions a la Federació Catalana d'Atletisme i al mateix local del R. C. Cornellà, Rubió i Ors, núm. 178; de vuit a nou de la vetlla.

Els I Campionats atlètics del Poble Nou

El proper divendres, dia 18 del corrent, a les nou de la vetlla, l'Agrupació Gimnàstica Icària, efectuarà, al seu estatge social, Passeig del Triomf, núm. 50, el repartiment de premis dels «Primers Campionats d'Atletisme del Poble Nou», celebrats el dia 22 del mes passat.

Amb motiu d'aquest acte se celebrarà una sèrie de projeccions de temes atlètics i una altra de temes muntanyencs.

Volta a Barcelona de marxa atlètica — Trofeu Albert Charlot

Per al proper diumenge i a les deu del matí, la «Penya Carioca» organitza una cursa de marxa atlètica, damunt un circuit d'uns quinze quilòmetres aproximadament.

S'admeten inscripcions a la Federació Catalana d'Atletisme i al carrer de València, 224, (bar), de set a nou del vespre.

BOXA

Fou suspesa la vetllada d'ahir a la nit al Price

Els veteran de la boxa de casa nostra havien combinat una interessant reunió per a ahir nit a base de l'actuació d'ells mateixos, a profit dels hospitals barcelonins.

Segons ens comuniquen, de moment, ha hagut d'ésser suspesa, però no s'abandona pas la idea de poder-la organitzar en data propera.

El campió nacional dels «mosques», Ortega, amb el valencià Gómez

Ja fa temps que no veiem en acció el campió d'Espanya dels mosques, Fortunat Ortega, i per això l'anunci de la seva actuació aquesta nit, a la sala del Paral.lel, és esperada amb viva expectació. El seu adversari és el campió valencià Gòmez, un xicot força bregat en coses del ring i en el rècord del qual, figuren, com a nota sobresortint, dues victòries obtingudes sobre Sangchilli, quan aquest militava entre els mosques.

Gòmez boxa bé i es remarca pel seu cop fort. Espera amb il.lusió el seu encontre amb el campió del seu pes, el qual, malgrat la seva vàlua, confia de poder vèncer.

***

Els altres combats que s'han combinat són, els welters Tarré i Bosc, que ens asseguren una lluita força interessant.

Mestres, cada dia en millor forma, serà oposat a Fèlix Pérez, el qual reapareixerà després d'un llarg descans.

I Frog, el duríssim pes gall d'Artero, tindrà com a adversari el veterà Boira, qui actualment es troba en forma excel.lent.

FUTBOL

Els partits super-regionals

La jornada del proper diumenge

Les competicions catalanes

Catalunya
Barcelona-Júpiter
Sabadell-Espanyol
Badalona-Girona

Bascònia-Navarra
Donòstia-Arenes
Baracaldo-Osasuna.
Irun-Atlètic

València-Múrcia
Hèrcules-Elx.
Llevant-València.
Múrcia-Gimnàstic.

Galícia-Astúries
D. Corunya-Celta.
Oviedo-Sporting.
U. S. Vigo-Avilès.

Castella-Cantàbria-Aragó
Saragossa-Madrid.
Nacional-Valladolid.
Atlètic-Racing.

Andalusia
Sevilla-Betis.
Xereç-R. Granada.
Mirandilla-Malacitano.

PRIMERA CATEGORIA B
Martinenc-Granolers.
Horta-Sants.
Europa-Terrassa.
Calella-Sant Andreu.

SEGONA CATEGORIA PREFERENT

Primer grup
Vic-Il.luro.
Manresa-Sant Cugat.
Mollet-Tàrrega.

Segon grup
Gràcia-Gimnàstic.
Poble Nou-Reus.
Santboià-Amposta.

Jugadors espanyols a França

París, 15. — Padron, l'antic internacional espanyol, ha aribat per a reforçar l'«Olimpique». Aquest Club de la primera Lliga professional francesa, és el darrer clasifsicat. Els seus directius esperen que el canari posi les coses al seu lloc.

Iriondo s'imposa cada vegada més fermament en el Sete. L'ex-arener i ex-espanyolista s'ha sotmès a un entrenament i s'amagreix ràpidament cosa que li ha permès d'asolirs la velocitat que abans li mancava.

També en la ciutat de Marsella és un espanyol, Pepito Alcaraz, el milor del seu equip local, Juga tant d'interior com d'extrem esquerre i es mostra perillosísism davant la porteria enemiga.

ACCIDENT A L'ESTADI

El federatiu Joan Zaragoza millorat

Diumenge pasat, i amb motiu de celebrar-se la prova del llançament del pes, el Directiu de la Federació Catalana d'Atletisme, senyor Joan Zaragoza, tingué la dissort que li caigués al cap un pes, el qual el ferí de gravetat.

Després d'ésser guarit de primera intenció a l'infermeria de l'Estadi, fou traslladat a la Clínica de la Mutual Esportiva de Catalunya, en la qual segueix hospitalitzat.

Avui hem demanat a la Mutual per l'estat del senyor Zaragoza i ens han contestat que, a pesar de tractar-se d'un accident molt greu, ha experimentat una petita millora, la qual, en principi, dóna algunes esperances.

-PAPERS PINTATS Detall ARCS, 6

Noticiari

La «Penya Cultura, Esport i Esbarjo» en reunió celebrada el dia 10 del corrent mes, elegí la següent Junta Directiva: President, Josep Faro; vice-president, Joaquim Colomer; secretari, Llibert Reyné; vice-secretari, Miquel Altrachs; comptador, Jaume Beltran; vice-comptador, Enric Dols; caixer, Narcís Pelach; vice-caixer, Josep Tarrat; vocals: Ramon Pujol, Joan Cabré, Joan Tarrat i Enric Turmo, la qual té el gust d'oferir-se a totes les entitats afins.

AJUNTAMENT

MATERIAL PER AL COS DE BOMBERS

Fins el dia 25 d'aquest mes, de les nou a les dues del migdia, podran ésser lliurades a la Caserna central del Servei d'Extinció d'Incendis i de Salvaments, Casanova, 139, xamfrà Provença, notes de preus per a optar al concurs d'adquisició de mànegues destinades al servei susdit, en la forma següent: 32 peces de mànegues de goma i lona, de 70 mm. de diàmetre, de vint metres de llargada cada una, i que puguin resistir normalment una pressió de quinze atmosferes. Serà imprescindible que, juntament amb la nota de preus, sigui lliurat com a mostra un tros de mànega de deu metres de llargada, per tal de poder fer les proves que hom considera necessàries.

L'ORDRE PUBLIC

EL CAP DE POLICIA NO SAP RES DEL SEU NOMENAMENT

Els periodistes que fan informació a la Prefectura de Policia s'entrevistaren ahir al migdia amb el senyor Santiago Martín Bàguenas, i li preguntaren si era cert que la «Gaceta» publicava el seu nomenament com a director general de Seguretat.

REORGANITZACIO DEL NEGOCIAT D'ESTRANGERS

Entre els assidus concurrents a la Prefectura, es deia ahir que es procedirà, d'un moment a l'altre, a la reorganització del Servei d'Estrangers. S'augmentarà el personal destinat a aquests afers i es crearà un rondí especial que tindrà cura de collaborar amb les inscripcions a l'esmentat negociat i a tot el que faci referència amb els estrangers residents a Barcelona.

Una de les causes d'ampliar l'alludit servei, ha estat que des d'ara els certificats per a la inscripció d'estrangers que facilitaven els alcaldes de barri, hauran d'ésser expedits per aquest negociat, i això produirà, naturalment, un augment d'activitats.

ELS INDESITJABLES

Ha estat expulsat per indocumentat i indesitjable Josep Kiva de 34 anys, d'ofici barber.

També ho foren Constantí Tunesco, súbdit romanès; Lluís Rofrigues, argentí, i Bernard Amenstein, alemany.

LES DROGUES HEROIQUES

Els agents de Policia dedicats a la persecució d'expenedors de drogues estupefaents procediren ahir a la detenció de Antoni Miró, conegut pel «Timoner», que sembla que es dedica a aquest negoci.

El detingut fou posat a disposició del Jutjat especial instructor dels expedients contra desvagats i malfactors.

MENOR ESCAPAT DEL SEU DOMICILI

A denúncia dels pares fou detingut Lluís Escurra, estudiant de Medicina, que es fugà del domicili dels seus pares. Fou portat a Madrid per uns agents de l'autoritat.

SUPOSAT SABOTEJADOR DETINGUT

Els agents encarregats de la persecució de sabotejadors, practicà la detenció d'un individu el nom del quals no ens ha estat facilitat, al qual se suposa autor de diversos actes de sabotatge.

Al damunt li foren trobades unes fórmules i unes adreces, i es negà a declarar res sobre el particular.

La policia practica recerques per a posar en clar en què consisteixen les fórmules i a qui pertànyen les adreces.

· GOVERN GENERAL ·

CAP NOTICIA -- EL GOVERN GESTOR NO HA CELEBRAT EL CONSELL ORDINARI DELS DIMARTS

El governador general interí féu dir ahir als periodistes que no tenia res a dir.

Malgrat d'ésser dimarts, no va celebrar-se la reunió ordinària del Consell, que ha estat suspesa fins el proper divendres. Hom ignora els motius d'aquesta decisió.

Pel palau circularen diversos rumors relacionats amb el suposat pròxim nomenament de governador general de Catalunya, i hom assegurava que no serà precisament l'actual interí.

S'afegia que el Govern de Madrid pensa delegar aquest càrrec a una persona de la delegació de la «Ceda» a Llevant.

Entorn d'això es feren molts comentaris, tant pel que representa la supremacia de la «Ceda» sobre dels radicals, com per la creença general que, més val un...

Malgrat tot, sembla que d'arribar aquest cas, el senyor Pic restaria de president interí de la Generalitat.

El «Butlletí Oficial»

En la seva edició d'ahir publica, entre altres, les següents disposicions:

Presidència. — Decret modificant el del 25 de maig del 1935, en el sentit que seran privatives del Departament d'Assistència Social les funcions de la lluita contra la mortalitat infantil, que eren atribuïdes al de Sanitat.

Governació. — Decret en virtut del qual és autoritzada l'agrupació dels Ajuntaments de Vilamalla i de Santa Llogaia d'Algama, als efectes de sostenir un secretari comú.

Assistència Social. — Decret en virtut del qual és modificat l'apartat quart del del 12 de juliol del 1935, que creava el Patronat per a la formació tècnica de les Assistentes Socials de Catalunya.

Fàbrica de plomes d'acer per a escriure
JOAN B. MATEU
BARCELONA

· COMERÇ I FINANCES ·

LA BORSA

Impressió

Els deutes de l'Estat demostraren un gran encalmament i les oscillacions foren de poca importància: l'Interior al 4 per 100, les sèries A. B. C. D., perderen deu cèntims i la sèrie F. repetí el canvi anterior. L'Exterior al 4 per 100, les sèries A. B. C., remuntaren 15 cèntims repetint la cotització les sèries D. E. F.. La G. i la H. pujà un enter. L'amortitzable, emissió 1926, la sèrie B. perdé deu cèntims i la sèrie C. en millorà quinze. L'emissió d'amortitzable del 1928 al 4 i mig per 100, la sèrie A., remuntà deu cèntims i la C. quinze. L'amortitzable emissió 1927 lliure impostos, les sèries A. B. C., pujaren quinze cèntims i la sèrie E. en remuntà trenta cinc. L'amortitzable 1927 amb impostos, les sèries A. B. C., pujaren deu cèntims i la sèrie D. en remuntà vuit. També milloraren d'uns quinze a vint cèntims totes les sèries d'amortitzable al 3 per 100.

El total de les transaccions efectuades a la borsa d'ahir en deutes de l'Estat i en pessetes nominals, en números rodons, fou de dos milions cinc centes mil pessetes, xifra no pas massa afalagadora, tractant-se d'un govern tan economista i financer com s'anomenen ells mateixos.

Les obligacions de Tresoreria de la Generalitat perderen un quart per 100. Les obligacions Municipals 4 i 1/2, anomenades semestre, milloraren d'un enter a enter i mig, segons les emissions. L'emissió 1906 sèrie B. al 4 i 1/2, milloraren un quart per 100. Les del 6 per 100, emissió 1921, perderen un vuitè, com les Exposicions que també perderen 1/2 enter. L'emissió del 1934 guanyà un quart per 100 i Eixampla 1927 també milloraren un quart. Les obligacions Provincials, amb poques transaccions, avançaren 0'25.

Al sector d'obligacions ferroviàries fou quelcom desigual, puix que es feren diferències d'un quart per 100 a favor o en contra de la cotització anterior.

Les obligacions d'Empreses d'Aigua, Gas i Electricitat assoliren una puja quelcom important. Les obligacions Chade més per contra les obligacions de la Productora de Forces Motrius ja fa dues sessions que porten una baixa quelcom alarmant ¿Qué és el que li passa a aquesta Empresa?

Als rotlles de fi de mes el negoci fou limitadíssim. Com es pot veure en les cotitzacions, les diferències insignificants que registren les accions Montserrat, les quals hom no en pot dir res degut que es liquida una posició important d'aquest valor i com és natural hi haurà el tràngol natural que acostuma haver-hi en moments d'aquesta mena.

Amb accions ferroviàries, després de la baixa experimentada per les esmentades accions, sembla en els moments actuals que tenen certa tendència a mantenir els camins presents, no diem superar-los, puix que les circumstàncies no són pas propícies per a una puja i, a més, l'especulació en general passa per uns moments quelcom difícils.

Les accions industrials, en general, estigueren solament sostingudes .

Borsí del matí

Nord, 38'10, 37'85, 38'20, 38'05; Alacant, 34'20, 33'90, 34'10. Ford, 240, 244; Petrolets, 5'70; Gas E., 110'25; Sucres, 34'50, 35'00; Colonial, 34'25, 34'35; Explosius, 125'75; Rif, 63'75, 63'50, 63'75; Aigües, 183'50, 183'75; Montserrat, 26'00, 25'50; Transversal, 17'75, 18'25, 18'00.

Borsa de la tarda

Nord, 38'10, 37'90, 38'00. Alacant, 34'00, 33'95, 34'05, 34'00; Andalús, 7'25, 7'00; Ford, 244, 242, 243; Montserrat, 25'50, 24'00; Gas E., 110; Colonial, 34'00; Aigües, 184, 183'75; Petrolets, 5'70, 5'80, 5'75; Explosius, 125'75. Rif, 63'75; Tramvies P., 44'25; Tramvies O., 27'00.

Borsa oficial

Nord, 38'10, 37'90; Montserrat, 25'50 i 24'00; Colonial, 33'75, 34'00; Chade, 407 paritat; Chade D., 78'40 paritat; Chade E., 78'40 paritat; Filipines, 362 darrera paritat; Petrolets, 5'70.

CANVIS DE MONEDES

Lliures	35'95	36'05
Francs	48'35	48'45
Dòlars	7'35	7'37
Lires	59'70	60'00
Marcs	2'945	2'965
Suissos	239'25	239'50
Belgues	123'75	124'25
Florins	4'96	4'98
Escuts	32'60	33'00
Cor. Praga	30'60	30'80
Cor. sueques	1'85	1'87
Cor noruegues	1'80	1'82
Cor. daneses	1'60	1'62

CANODROM - PARK
CAMP DEL "SOL DE BAIX"
antics terrenys d'entrenament del F. C. Barcelona
TRAVESSERA DE LES CORTS
DIMARTS I DIJOUS, A LA NIT, I DISSABTES I DIUMENGES TARDA I NIT
GRANS CURSES DE LLEBRERS
Tramvies: Línies 7 i 15 - Reunions nocturnes - Autoòmnibus: Lletra E
Servei de taxis collectius, des de la Plaça de Catalunya, de la Plaça d'Espanya, Salmeron-Passeig de Gràcia i Bar Chicago, del Parallel.

KENNEL DE SARRIA
INAUGURACIO
Dissabte, dia 19
Al KENNEL de PEDRALBES continuen les reunions nocturnes TOTES LES NITS. - DISSABTES I FESTIUS, TARDA I NIT
Tramvies 7, 12, 13, 18 i 15. Autoòmnibus lletres P. i S. J., i taxis collectius. F. C. de Sarrià, estació BONANOVA

TANGA	Ant.	Avui
Deutes de l'Estat		
Interior 4 % A	80 25	80 15
» B	80 25	80 15
» C	80 25	80 15
» D	80 25	80 15
» E	80 —	
» F	80 —	80 —
» G i H	78 —	
Perp. Ext. 4 % A	99 —	99 15
» » B	99 —	99 15
» » C	99 —	99 15
» » D	99 —	99 —
» » E	99 —	99 —
» » F	99 —	99 —
» » G i H	97 —	98 —
Amortit. 4 % A	91 —	
» 1900 B	91 —	
» C	91 —	
Amortit. 5 % A	99 65	
» 1900 B	99 65	
» C	99 85	
» D	99 85	
» E	99 85	
» F	99 95	
Amortit. 5 % A	99 75	
» 1917 B	99 75	
» C	99 75	
» D	100 —	
» E	100 —	
» F	94 75	
Amortit. 5 % A	101 —	
» 1926 B	101 —	100 90
» C	100 75	100 90
» D	101 25	
» E	102 15	
» F	101 70	
Amort. 4 1/2 % A	100 25	100 35
» 1928 B	100 35	100 35
» C	100 35	100 50
Amortit. 5 % A	101 25	101 40
» 1927 sense B	101 25	101 40
» impostos C	101 25	101 40
» D	101 35	
» E	101 —	
» F	101 10	
Amortit. 5 % A	99 60	99 70
» 1927 amb B	99 50	99 70
» impostos C	99 60	99 70
» D	99 50	99 70
» E	98 85	
» F	99 —	
Amortit. 5 % A	86 —	86 25
» 1928 B	85 75	85 90
» C	86 —	85 90
Amortit. 4 % A	100 25	100 25
» 1928 B	100 50	
» C	100 —	
Amortit. 5 % A	101 15	101 25
» 1929 B	101 15	101 25
» C	101 —	
» D	100 75	
» E	100 50	
» F	100 65	
Bons or Tresoreria A	239 50	
Bons or Tresoreria B	239 50	
Deute Ferroviari 5 % A	100 75	100 85
Deute Ferroviari 5 % B	100 65	100 65
Deute Ferroviari 5 % C	100 25	
Deute Ferrv. 4 1/2 % A	99 75	
Deute Ferrv. 4 1/2 % B	99 75	
Deute Ferrv. 4 1/2 % C	99 50	
Generalitat		
Tres. Generalitat 5 %	101 50	101 25

	Ant.	Avui
Ajuntaments		
Badalona 6 %	90 50	90 50
Barcelona, semestre	66 50	68 —
» 1906 A	66 50	
» 1906 B	67 25	67 50
» 1906 C	65 50	
» 1907 D	64 75	
» 1910 D	66 —	
» 1912 B ampl.	68 —	
» 1912 E	65 —	
» 1912 F	63 —	
» 1913 B ampl.	67 —	
» 1910 B	66 50	
» 1917 B	67 25	
» 1918 B	67 —	67 25
» 1919 B	67 50	
» 1920 B	67 —	
» 1921 6 %	86 75	86 65
» 1921 6 % dc	87 50	
» 1925 6 %	85 —	
» 1926 6 %	85 50	85 75
» 1929 6 %	87 75	
» 1922 Expos.	88 50	88 —
» 1925 Balmes	85 —	
» 1928 Balmes	87 —	
» 1928 P. Frc.	85 —	
» 1928 5 %	74 50	74 85
» 1934 6 %	97 —	97 25
» Eixampla 1907	58 75	
» Eixampla 1913	58 —	
» Eixampla 1927	87 —	87 25
» Bons Reforma	69 25	
Cadiz 5 1/2 % 1929	61 —	
Màlaga 6 % 1923	65 —	
Màlaga 6 % 1925	49 —	
Sevilla Exposició 6 %	95 50	
València 5 %	80 —	80 25
Antigues Diputacions		
Barcelona, 9 milions	90 —	
» 5 milions	87 —	
» sèrie B	85 —	
» sèrie C	86 —	
» 6 % 1926	96 —	
» 6 % 1930	98 —	
» Provincials	88 —	88 25
Mancomunitat 1914	74 —	
Mancomunitat 1920	76 —	
Caixa Crèdit Com.	82 50	
Juntes d'Obres Públiques		
Port Barcelona 1908	98 —	
» Barcelona, diverses	98 —	
» de Cádiz	93 75	
» de Gijón Musel	97 —	
» de Sevilla s. D.	98 —	
» » s. E.	99 —	
» » s. F.	91 —	
» de Tarragona	90 —	
Valors que es cotitzen com efectes públics		
Banc Hip. d'Esp.ª 4 %	97 50	
» » » 5 %	81 —	
» » » 5 %	102 50	102 50
» » » 6 %	111 65	112 —
» » » 5 1/2 %	103 50	
» Crèdit Local 6 %	101 —	
» » 5 1/2 %	96 75	
» » Interprv. 5 %	98 75	98 75
» » Interprv. 6 %	103 75	103 75
Crèdit Local 6 % 1932	103 50	
Bons Expos. Internac.	102 25	102 25
Local 6 % amt. per lots	108 —	

	Ant.	Avui
Valors amb garantia de l'Estat		
Caixa d'Emis. 6 %	98 —	98 50
Hidrogràfica Ebre 6 %	103 —	
Deutes i Obligacions		
Cèdules Argentines	1 55	
Emprést. Argentí 6 % A	101 75	
» » B	102 —	
» » C	101 75	
Empr. Austriac 6 % A	99 —	
Empr. Austriac 6 % B	99 75	
Empr. Austriac 6 % C	99 —	
Gov. Imp. Marroc 5 %	94 50	
Emprst. Maizen 6 % A	107 50	107 50
» » B	107 50	
» » C	107 —	
Céd. 7 % Costa Rica	55 —	
Ferrocarrils		
Nord Espanya 1.ª s 3 %	55 50	
» » 2.ª s 3 %	52 85	52 75
» » 3.ª s 3 %	54 —	
» » 4.ª s 3 %	51 —	
» » 5.ª s 3 %	52 50	
Esp. Pamplona 3 %	58 25	58 75
Prior. Barcelona 3 %	55 —	
Segòvia a Medina	50 —	
Astúries 1.ª hipoteca	51 50	51 75
» 2.ª hipoteca	51 75	
» 3.ª hipoteca	52 —	
Lleida a Reus 3 %	57 —	
Villalba a Segovia	55 75	
Especials Almansa	58 25	58 75
Almansa a València ad	52 —	52 —
Mines Sant Joan 3 %	51 50	51 50
Alsasua i Sant Joan	67 65	68 —
Osca a França	61 75	
Nord especials 6 %	93 75	93 75
Id. Valencianes 5 1/2 %	89 —	
Alar a Santander	78 25	
Alacant 1.ª hipoteca	52 75	58 —
» 2.ª »	78 50	
» 3.ª »	74 —	
» A 5 %	71 —	69 50
» B 4 1/2 %	59 50	60 —
» C 4 %	53 50	
» D 4 %	53 —	58 50
» E 4 1/2 %	60 75	61 —
» F 5 %	70 —	70 50
» G. 6 %	82 75	83 —
» H 5 1/2 %	75 50	75 75
» I 6 %	83 —	
» J 5 %	66 50	
» França 1864	85 50	85 —
» França 1878	83 25	83 —
» Directes	43 —	
» Reus a Roda	85 —	
» Còrdova 3 %	48 —	
» Badajoz 5 %	82 50	80 —
Andalusos 1.ª variable	4 75	
» 1.ª 3 %	8 50	
» 2.ª variable	5 —	
» 2.ª 3 %	8 50	
» 1907, 3 %	10 50	
» «Bobadilla»	10 —	
» 1918 5 %	12 —	
» 1920 6 %	15 —	
F. C. de Catalunya 5 %	65 75	
» » 6 %	64 50	65 —
» Central d'Aragó %	76 —	
F. C. Oest Espanya 3 %	59 —	
F. C. Cremallera 6 %	8 50	
F. C. Secundaris	41 —	
Gran Metro 1922 6 %	58 —	
Gran Metro 1925 6 %	67 75	

	Ant.	Avui
Medina a Salamanca	48 —	
Metropolità Trans. 6 %	23 —	
Orense A B C D E F	36 —	
Orense G i H prior.	52 —	
F. C. Sarrià 6 %	97 —	
Tànger a Fez 6 %	105 —	
Aigua i Canals — Gas i Electricitat		
Aigües de Huelva 6 %	54 —	
Aigües València 6 %	102 —	102 —
Barcelonesa Elect. 1912	98 —	
Barcelonesa Elect. 1913	99 50	99 75
Barcelonesa Elect. 1920	101 75	
Canal d'Urgell	56 —	
Catalana Gas D	94 75	
Catalana Gas E	98 —	98 —
Catalana Gas F	92 —	
Catalana Gas G 6 %	104 —	104 25
Catalana Gas H 6 %	107 —	107 —
Catalana Gas Bons	102 25	108 —
Hisp. Amer. d'Elec. 6 %	104 25	107 —
Hisp. Amer. d'Elec 5 1/2	106 75	106 75
Hisp. Amer. d'Elec. bons	115 —	
Regants Ebre, Bons	71 —	
Coop. Fluid Elec. 6 %	62 50	
Coop. Manresana Ener.	95 —	
Energ. Elec. Catal. 5 %	98 —	
Energ. Elec. Catal. 6 %	100 50	181 50
Energ. Elec. Cat. 5 % or	100 —	
Energ. Elec. C. 6 % 1928	104 —	104 —
Energ. Elec. C. 6 % 1932	108 75	104 —
Ener. Elec. C. Bons 1918	107 —	106 50
Ener. Elec. C. Bons 1924	105 —	
Elèctrica Cinca 6 %	101 50	
Elèctrica Tenerife 6 %	99 50	
Elec. i Gas Lebon 6 %	101 50	100
Aigües Barcelona 3 %	73 —	
Aigües Barcelona 4 %	83 —	
Aigües Barcelona 5 %	100 —	
Aigües Barcelona 6 % C	108 50	
Aigües Barcelona 6 % D	102 50	102 50
General Regadius 6 %	90 —	
Llum i Força Llevant	98 50	98 50
Manresana Elec. 6 %	99 —	99 —
Prod. Forces Motr. 6 %	70 —	69 —
Prd. For. M. Bons 7 %	90 —	
Pro. For. M. 6 % 1923	88 —	74 —
Can. i Regants Ebre	94 50	
Bons Regads. Llevant	107 —	
Regadius Llevant 5 %	64 —	64 —
Sevillana d'Elec. 7 sèr	100 —	
Sevillana d'Elec. 8 sèr	100 75	
Sevillana d'Elec. 9 sèr	101 —	
Unió Elèct. Catalunya	102 75	109 —
Tramvies		
Gral. Tramvies 4 %	73 —	
Gral. Tramvies 5 %	75 50	
Eixampla i Gràcia 4 %	69 —	
Tramv. St. Andreu	66 50	
Tramv. Barcelona 1925	90 50	
Tramv. Barcelona 1930	89 50	89 50
Tramvies Sevilla 6 %	95 —	
Tramvies Granada 6 %	79 50	
Navilieres		
Transatlàntica 4 %	8 —	
Transatlànt. 6 % 1920	15 —	
Transatlànt. 6 % 1922	13 —	
Trans. 6 1/2 % esp. 1925	95 75	
Trans. 6 1/2 % ons. 1925	96 —	97 50
Transatlant. 5 % 1926	99 75	
Transatlant. 5 % 1928	93 50	94 —
Bons Transmedit. 6 %	103 —	
U. Naval Llevant 6 %	90 75	91 25

	Ant.	Avui
Obligacions Industrials		
Aplicacions Elec. 6 %	98 50	
Asland 6 % preferents	94 50	
Asland 6 % 1916	98 —	
Asland 7 %	102 60	
Asland 6 % Villaluenga	100 —	98 50
Asland 6 % Còrdova	97 —	97 —
Auxil. Cons. «Sansón»	92 50	
Comp. Auxil. de F. C.	94 50	
Carbons Belga 4 1/2 %	56 —	
Colònia Güell 6 %	105 —	
Const. Paviments 6 %	40 —	
Const. Ferrov. 5 1/2 %	85 50	
Cros, S. A. 6 %	108 50	
Electro Met. Ebre 6 %	102 —	
El Tibidabo 5 %	88 —	
Com. d'Obres Céd. 5 %	86 —	
Energ. Ind. Aragón 6 %	97 —	
Esp. Carburs Met. 6 %	103 —	102 50
Construccions Elec. 6 %	98 50	
Colorants i Explos. 6 %	100 50	
Fin. i Fid. Arnús-Garí	92 50	
Fom. d'Obres 4 1/2 %	98 —	
Fom. d'Obres 5 %	88 —	
Fom. d'Obres 6 % 1923	97 25	
Fom. d'Obres 6 % 1925	100 50	
Fom. d'Obres Bons 6 %	100 50	101 50
Fom. d'Obres Céd. 6 %	100 —	
Magatzems «El Siglo»	99 —	
Hotel Ritz 7 %	84 —	
Hullera Espanyola 1924	94 50	
Hullera Espanyola 1926	88 50	
Hullera Espanyola 1932	95 —	
Madrid-Paris 6 %	82 —	
Manufactures de Suro	98 75	
Maqu. Terres. Mar. 6 %	85 —	
Metropolitana de Cons.	87 —	
Min. Potassa Súria 7 %	103 50	101 —
Productes Pirelli 1928	98 50	
Sert, S. A. 6 %	40 —	
Telefònica 5 1/2 %	103 75	
Teneria Moderna 7 %	88 —	
Unió Cotonera 6 %	48 —	
Unió Salinera d'Es. 6 %	102 —	
Valèn. Millores Urbanes	90 —	89 —
Accions Industrials		
F. C. Grans Pendents	4 —	
Funicular Montjuïc	15 —	
Tramv. Barc. pref. 7 %	44 —	43 50
Tramv. Barc. pref. 6 %	68 —	
Tramv. Elec. Granada	60 —	
Aigües València, pref.	129 —	
Catalana Gas s. D	108 —	
Catalana Gas s. E	110	110 —
Catalana Gas s. F 6 %	106 —	106 —
Hisp. Amer. Elec. ABC	413 —	
Hisp. Amer. Elec. s. D	89 40	
Hisp. Amer. Elec. s. E	88 —	
Aigües del Llobregat	112 —	118 —
Elec. Gas Lebon s. B	70 —	
C.ª Transmediterrània	143 —	145 —
Banc d'Espanya	603 —	
Banc Ext. d'Espanya	80 —	
Ciment «Asland» ord.	67 50	
Ciment «Asland» pref.	102 —	
Ciment «Sansón» ord.	30 —	
C. «Sansón» pref. 7 %	45 —	
Cros, S. A.	177 —	177 —
Const. Ferroviària	109 —	
Cobertes i Teulades	92 —	
Espanya Industrial	130 —	
Carburs Metàl·lics	150 —	
Foment d'Obres	180 —	

	Ant.	Avui
Tabacs Filipines	355 —	
Hispano Suïssa	85 —	
Hotel Ritz 6 %	39 —	
Indústries Agrícoles	238 —	238 —
Maquinària Terrestre	87 —	
Monopoli Petrolis	151 —	
Salinera Catalana ptes.	90 —	
Telefònica 7 % pref	115 85	116 —
Telefònica ordinàries	127 50	127 50
Unió Salinera Espanya	70 —	

Mercat de Llotja

PREUS

FARINES

Aragó	63	65
Castella (corrent)	61	62
Id. (extra)	67	68
Força	80	90
Local. corrent	62	63
Idem extra	67	58
Segó	62	55

Preus en ptes. els 100 quilos.

BLATS

Aragó	50
Castella	50
Extremadura (corrent)	50
Idem (cruixer)	50
Mancha	50
Navarra	50
Penedès	
Urgell	60

Preus en ptes. els 100 quilos.

ARROSSOS

Bomba	115	120
Idem Calasparra	125	130
Bell-lloc O.	60	61
Floret	63	64
Granja	68	70
Selecta	64	65
Trencat	47	48
Farina d'arròs	50	52

MONGETES

Castella (corrent)	90	96
Idem (selecta)	107	109
Estrangeres	60	80
Mallorca	60	62
Prat	70	80
València	65	75

CIGRONS

Andalusia	95	100
»	79	80
»	73	75
»	62	64
»	57	58
»	55	56
Marroc		
Mexicans	100	100
Palous	60	62
Saüc	165	183

Preus en ptes. els 100 quilos.

PREUS

DESPULLES

Segones	23	24
Terceres	22	22 50
Quartes	21 50	22
Núm. 3	27	27 50
Núm. 4	26	26 50

Preus en ptes. els 60 quilos.

Menuts prims	19	20
Segonet	18	19
Segó	17	18

Preus en rals la quartera de 70 litres

ORDI MORESC I CIVADES

Civada Extremadura	36	
Idem Mancha	35	
Moresc Plata, dispon.	46	45 50
Idem país	42 —	42 50
Ordi, Urgell	38	
Escaiola Andalusia	103	105

LLEGUMINOSES

Faves Andalusia	46	47
Idem Extremadura	46	47
Idem Mallorca	49	
Favons Andalusia	44	45
Idem Extremadura	44	45
Veces Andalusia	43	
Idem estrangeres		
Ers país	40	41 —
Idem estrangers	42	42 50
Guixes	42	44
Pèsols estrangers	60	65
Idem país	42	43
Llentilles Andalusia	80	
Idem Salamanca	110	120

PALLA I ALFALS

Alfals 1.ª	6
Alfals 2.ª	5
Palla d'Urgell	2 50
Idem curta	2 50

Preus en ptes. els 40 quilos

GARROFES

Castelló, negra	23
Eivissa	25
Mallorca	25 50
Metalera negra	31 50
Roja	30
Vinaròs, negra	33

Preus en rals els 42 quilos

En cap llar catalana no ha de mancar LA HUMANITAT

EL CINEMA

Les dones són flors de nit, segons Anna Sten

«Una dona és una flor nocturna. La seva bellesa i la seva fragància és igual al gèssamí de nit que hi ha a Ucraina», afirma Ann Sten. «S'amaga de la llum del dia».

Anna que apareix com a oponent de Frederich March en «Vivamos de nuevo», film de Mamoulian inspirat en «Resurrección», creu que una mica de l'encis femení s'amaga durant les hores diürnes. No li agrada l'excessiva feminitat durant les hores de treball d'una dona, ja les passi en les seves tasques de mestressa de casa, en una botiga o en una oficina o un escenari.

«La dona moderna és una obrera. Es una lluitadora que participa en la batalla per l'existència, compartint amb l'home la responsabilitat d'alimentar el món.

»No necessita desafiar la decència per revelar-se. Tampoc no ha de privar-se de confort. Crec que el problema de vestir-se hauria d'ésser senzillament qüestió de gràcia i de pulcritud i sobretot, comoditat. Una dona pot treballar millor quan no atreu l'atenció de ningú. La feminitat, o el sexe, si voleu, no és cap bé per a una dona que treballa per guanyar-se la vida, sinó una pertorbació, una dificultat.»

Per ella l'oci i la diversió, el vestit, l'humor i l'ocasió ho alteren tot. Recolzada en el seu treball, una dona pot augmentar el seu atractiu, el seu encis i la seducció. Pot portar vestits cenyits lleugers que li donin un aire feli en ocasions de certa intimitat. Pot lluir colors brillants, elèctrics, per a enlluernar qualsevol, àdhuc ella mateixa.

«Pot ésser una dona, quan sigui oportú de mostrar la seva feminitat», resumeix concisament l'estrella russa, referint-se a la manera de vestir.

Una pellícula que agradarà pel seu tema

Abans d'un mes veurem al Coliseum la pellícula que ha rebut els elogis de tot el món: «Las Cruzadas», producció i direcció del molt cèlebre director Cecil B. de Mille, l'especialista dels episodis històrics que en el curs del temps omplireu la humanitat d'illusions i afliccions, i que traçaren una nova etapa en la vida dels pobles. L'any passat veiérem a la pantalla la grandiosa pellícula «Cleopatra», obra del mateix director, la qual recordà gràficament a la gent de totes classes i condicions les vicissituds que d'imprevist visiten els pobles.

L'episodi històric que ara escolli li oferia a De Mille més amplitud en tots els sentits per presentar un espectacle colossal, ja que l'assumpte en qüestió no es limita a dos enamorats, ni a dos pobles: l'època en què la vida romàntica adquirí més braó, quan sorgien herois de pertot arreu i quan els ideals tenien més pes que la comoditat i el benestar. I de Mille, amb tal abundància de dades històriques, es disposà a enaltir en el llenç l'espectacle més gran, més complet i inspirat. No hi ha necessitat de veure la pellícula per a donar-se compte de la magnitud de l'empresa; n'hi ha prou amb saber que en els estudis es reconstruí el port de Marsella tal com era en el segle dotzè; que es construïren catapultes enormes per llançar pedres i roques, tal com ho feien per aquells dies; que s'empraren els cavalls a milers, així com d'altres animals, tals com bous, gossos, aus de presa; que es fabricaren centenars d'armadures per als soldats, i que l'acció té lloc en diversos escenaris on se'ns mostra l'Europa d'aquells dies.

Tot això, però, no és res. El valor real radica en l'ànima de De Mille, el màgic dels animadors, que amb insòlita lucidesa reviu en el llenç els esdeveniments històrics que intriguen i fascinen els sentits dels espectadors, al mateix temps que marca amb notable senzillesa els punts sortints que, ultra divertir, instrueixen els espectadors.

L'encisadora Loretta Young i el brau Henry Wilcoxon encapçalen el repartiment, en el qual figuren més de vint artistes que gaudeixen d'universal anomenada.

L'obra d'un gran mestre

Més de vint anys de labor en la producció de pellícules han enriquit, en comptes d'haver esgotat o fatigat, la inventiva, el braó, la jovenívola expressió de Cecil B. de Mille. Comparades amb les que li obriren els camins de la fama, «Las Cruzadas» resulten superiors a «Rey de reyes», «Los diez mandamientos» i «Macho y hembra»: demostren que Cecil B. de Mille és tot un temperament.

La carrera cinematogràfica de Cecil B. de Mille que és en certa manera la història del cinema als Estats Units, començà el 1913. Cert dia d'estiu d'aquell any, es reuniren Cecil B. de Mille, Jesse L. Lasky i Samuel Goldwyn en un restaurant de Nova York. Els dos primers estaven gairebé arruïnats a causa de mals negocis en el ram d'espectacles; l'últim desitjava emprendre algun negoci de més esdevenidor que el de la guanteria, que era al qual es dedicava llavors.

De la reunió en sortí la formació de la Jesse L. Lasky Feature Play Co., i la primera pellícula, en la qual feia de protagonista Dustin Farnum, resultà un èxit superior al que s'havien pensat els tres socis. Dos anys després, Cecil B. de Mille, Jesse L. Lasky i Adolph Zukor, que s'havia llançat també a editar pellícules, eren els prohoms de la incipient indústria, i formaren la famosa Famous Players Lasky Corporations, que tingué Zukor com a president, Lasky com a vice-president i de Mille com a director general de l'organització.

El 1924 se separà aquest últim a fi de fundar la Cecil B. de Mille Pictures Corporation; el 1928 entra productor en la Metro Goldwyn Mayer, que durà fins al 1932, any que marca la tornada de l'insigne director als estudis de la Paramount, en els quals donà cim a la seva primera pellícula parlada: «El signo de la cruz».

Aquesta és, a grans pinzellades, la vida de l'insigne animador de «Las Cruzadas», espectacular film Paramount que es presentarà a Espanya aquesta temporada.

ROCHELLE HUDSON

Bonica, gentil... Artista que va camí de la glòria, si estudia, perquè, naturalment, per a assolir el cim no n'hi ha prou amb ésser bella...

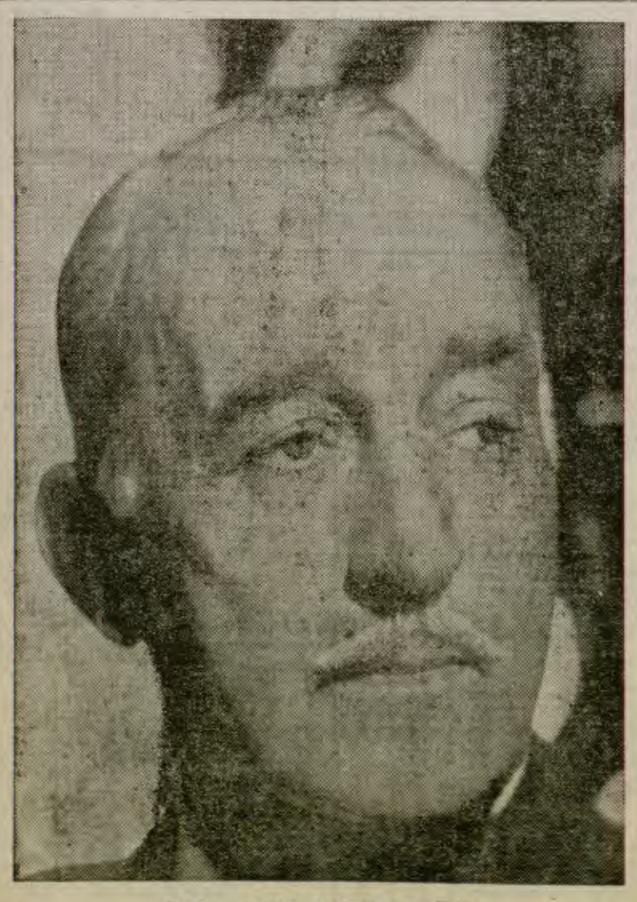

SIR GUY STANDING

Aquest formidable actor va néixer a Londres, un dia primer de setembre. Té els ulls blaus i el cabell gris, gairebé blanc. L'entusiasma la mar i passa gairebé totes les seves hores lliures a bord del seu lot navegant i pescant.

Sir Guy Standing ha estat un gran aventurer, ja que d'actor passà a ésser militar, novament a les taules, més tard contractista, viatjant, actor teatral per tercera vegada i per últim, actor de cinema.

El seu triomf en «Ahora y siempre» i més tard en «Tres lanceros bengalíes», li ha valgut un nou contracte amb la Paramount.

«La hiena», «Pistas secretas» i «La última singladura», són els seus films més recents.

Una entrevista amb Joan Crawford

Apunts per a una biografia

per LEONARDO BALMASEDA

Vàreig conèixer Joan Crawford l'any 1925. Em trobava aleshores a Los Angeles per compte d'una companyia d'Assegurances de Vida, i la meva missió era freqüentar els joves artistes que ja començaven a destacar-se, per tal d'aconseguir pòlisses d'assegurances, que per regla general no assolien les sumes fabuloses d'aquests temps. Primerament el meu treball consistia a visitar les estrelles famoses per a aconseguir assegurances importants, però aviat vàreig veure la inutilitat dels meus esforços.

Entre les persones que vàreig conèixer a fons, en aquella època foren el matrimoni Fairbanks-Pickford, veritables magnats de la colònia cinematogràfica, Pauline Frederick, les germanes Talmadge, els germans Owen i Tom Moore, i altres que ja són oblidats, però repeteixo que aquestes persones famoses s'obstinaven a prendre-s'ho a broma i em qualificaven amb diversos mots molt ofensius per la meva dignitat professional tals com: «Perill de mort», «La previsió de la llar», «Algun dia us en penedireu».

Aleshores vàreig descobrir que era molt més fàcil la meva labor, si em dedicava als petits artistes que anaven en camí de l'èxit.

I fou així que vàreix conèixer una noieta procedent de Nova York, recent arribada a la colònia cinematogràfica, i degut a la meva experiència vàreig reconèixer aviat una possible estrella per a l'esdevenidor.

L'acabava de prendre dels escenaris de Broadway el director de Metro Goldwyn-Mayer, Harry Raph.

En aquell temps Joan Crawford s'anomenava solament Lucille le Suer i ostentava aquest cognom d'origen francès com un senyal d'exotisme. Era una noieta alegre i riallera, d'una alegria franca que la feia esclatar en sorollosas rialles, a la més petita cosa. Què si vàreig assolir el meu objectiu? Tinc davant meu una anotació, arrencada d'un full del meu vell carnet, que diu així: Billie Cassin (Lucille le Suer), 10.000 dólars.

Des d'aquest moment, i lligada a la sort d'una modesta assegurança de vida ampliat aviat fins a una suma fabulosa de dòlars, data la meva amistat amb la gran artista Joan Crawford.

Fa poc temps, l'he tornada a trobar en plena labor als Estudis Metro-Goldwyn-Mayer. A la gran plaça dels Estudis he trobat el seu Rolls, i Jimmy, el seu fidel xòfer. —Miss Crawford — m'ha dit en veure'm, Jimmy—, està treballant en el set núm 5. I cap allí he anat, daterós d'estrènyer la mà pàlida i aristocràtica de «La Venus de Hollywood».

Es necessari esperar una estona. Les bombetes vermelles i els grans amenaçadors rètols de «Silenci» impedeixen l'accès al «plateau».

Poc després trobo un vell amic. El coronel W. S. Van Dyke, que amb els seus gestos senzills, la seva indumentària descurada i aquella inconfundible brillantor de les seves pupilles intelligents, em somriu de lluny. Després es perd a l'estudi de la pròxima escena, com donant-me permís per a conversar uns moments amb l'artista.

Joan Crawford, es dirigeix cap a mi, enbolcallada amb un elegant «peignoir», i em dóna la mà, aquesta mà la càlida pressió de la qual retrata tota la cordialitat d'una ànima franca i entusiasta, i amb ironia familiar m'anomena amb un dels vells noms d'«Us en penedireu après.»

En veure el meu gest d'estranyesa Joan Crawford, esclata amb una rialla sonora, fresca i alegre que era la seva millor característica quan la vàreig conèixer, i que poques vegades la prodiga.

Un diari d'escenaris i cinema a la nit

ULTIMA HORA

INFORMACIÓ · CRÍTICA · REPORTATGES

El repartiment excepcional de «La Farandula»

Ahir, anunciàvem la propera filmació d'una pellícula nacional, veritable exponent del que pot i ha d'ésser el nostre cinema.

Avui podem ampliar la notícia als nostres lectors. Sota el suggestiu títol de «La faràndula», va a realitzar Antoni Momplet, molt aviat, una altra producció espanyola ideada i creada especialment pel cinema, encara que per a això hagi recorregut a seleccionar noms prestigiosos i de fama consolidada al teatre. Al nom de Marc Redondo, que ja per si sol sería suficient atracció per a omplir una nova cinta s'han afegit quatre figures més que també, individualment, aconseguirien acaparar l'atenció del públic i emplenar el primer lloc de la interpretació de qualsevol bona pellícula espanyola.

De noms femenins tenim Amàlia de Isaura, a la qual tots els públics d'Espanya han tributat l'homenatge dels seus aplaudiments i l'elecció de la qual mereix tots els elogis, i Pilar Torres, actriu completa, bell rostre que ja ha actuat diverses vegades davant la cambra i l'interessant paper de la qual ens fa esperar d'ella un triomf definitiu.

Antoni Palacios i Josep Baviera, en els intèrprets masculins, són un aval de reconeguda solvència artística. Ambdós actors tenen darrera seu, cada u en la seva especialitat, una llarga llista d'actuacions i d'èxits que, sens dubte, coronaran amb un de més gran en aquesta nova producció.

A més:
CONOCE A TU HIJO
per JACK HOLT

NOTICIES DELS ESTUDIS FOX

— La nova pellícula de Shirley Temple per a la Fox «Ricitos de oro», ha estat elegida com la pellícula més apropiada per a totes les famílies pel «Parent's Magazine», que es refereix a la producció com «la millor de les pellícules de Shirley Temple».

— El major nombre d'artistes infantils per a aparèixer en una sola pellícula, ha estat contractat per a diverses escenes de «Así es la vida», que serà protagonitzada per Jane Whiters. El nombre ascendeix a 260, la qual cosa, segons opinió de Bernice Saunders, directora del Departament d'infants de l'Agència Central de Repartiment d'Hollywood, ha batut tots els rècords, àdhuc el de la pellícula d'Eddie Cantor, «Kid Millions», que emprà 250 infants.

— Herbert Spencer ha estat designat per a arranjar la música de les nou cançons, que es presentaran a «Un millón de gracias», que és una pellícula Century-Fox.

Darryl Zanuck contractà recentment el gran músic Ann Ronnell, que va escriure «Three Little Pigs» i altres tants èxits; també ha estat contractada per a formar part del cos musical de la pellícula, i escriurà la música de la nova pellícula de Shirley Temple.

— Herbert Rawlinson, estrella del cinema mut, que retorna triomfalment al llenç. Warren i Charles C. Wilson se'ls assigna papers importants a «En manos de la ley», producció Century-Fox.

— A la seva tornada d'una setmana de vacances a Honolulu, Irving Cummings fou assignat a la direcció de «King of Burlesque», per Darryl F. Zanuck, cap de producció de Century-Fox. Aquesta pellícula es començà a rodar el 16 de setembre amb Warner Baxter i Alice Faye, en els papers de protagonistes.

— Tomàs Beck, graduat de l'escola dramàtica de Century-Fox, que actualment exerceix un paper important a «Paraíso del mar», ha estat premiat per la seva brillant labor en la pellícula, amb un nou contracte per sis mesos més.

—Bess Meredyth, cèlebre escriptor d'arguments de cinema, que recentment va escriure «Velada de ópera», en collaboració amb George Marion Jr, ha signat un nou contracte de cinc anys amb Century-Fox.

La nova Junta de Govern de la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola

En l'Assemblea general celebrada per la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola, el passat dia 8, ha estat elegida la Junta de Govern de la dita entitat, integrada pels senyors següents:

President, Zoilo Oliver Palet; vicepresident, Enric Aguilar Campderrós; tresorer, Ignasi Simó Cuspinera; comptador, Pere Balart Ros; secretari, Josep Virós Moyes; vocal delegat de la Secció de Llogaters, Joan Colom Segarra; vocal delegat de la Secció d'Editors i Venedors, Eduard Vilaseca Marín. També foren elegits:

Secció de Llogaters. — Consell directiu: President, Joan Segarra; vocals: Adolf Bulgas Requena i Enric Viñas Bruguera.

Secció d'Editors i Venedors.—Consell directiu: President, Eduard Vilaseca Marín; vocals: Josep M. Bosc López i Francesc Puigcorvé Ruiz.

Han estat, doncs, reelegits els senyors Oliver, Virós, Simó i Balart i cobertes les vacants que hi havia a la Junta de Govern pels senyors Aguilar, Colom i Vilaseca.

MOLT AVIAT AL L'ACTOR INSUPERABLE **FANTASIO**

Un magnific film històric amb tot el luxe enlluernador de la Cort de Dinamarca

La nit de noces de Cristià VII de Dinamarca

Festa al palau reial de Copenhague. Tot Dinamarca, aparentment, sembla celebrar el faust esdeveniment. El jove rei s'ha casat. Cristià VII, jove indolent, tímid, manejat a capricі per la reina mare que a canvi, li proporciona una llibertat absoluta per anar d'orgia en orgia, s'ha casat amb la més formosa de les princeses. Carolina Matilde d'Anglaterra, germana del rei Jordi.

Després de la sumptuosa festa, on tothom es desfeia en lloances per la bellesa de la jove reina, els reials consorts s'han retirat a llurs habitacions. Cristià VII, impulsiu de modals rudes i vulgars, no pot contenir la seva impaciència. Per a ell, allò no significa res més que una altra de les moltes aventures que li prepara el comte Brandt, allíçonat per la seva mare. Acostumada a veure satisfets tots els seus més petits capricis entre tots aquells cortisans que, aduladors, pullulaven al seu voltant, ha desbocat la seva ira perquè la reina, la seva esposa, l'ha rebut dignament amb fredor i bon xic indignada per la seva sobtada irrupció a les seves habitacions, sense fer cas del seu pudor de jove casada de nou. Delicadament, però amb fermesa, li ha demanat que es retiri a les seves habitacions i Cristià VII ha retornat a la seva cambra sense poder contenir la seva ràbia.

La reina va d'un costat a l'altre, a punt d'esclatar. Sortosament és el comte Brant el qui primer se li posa al davant. El rei profereix repetides amenaces. Però la indignació decreix de mica en mica. Els seus llavis es contreuen de tant en tant en un somriure maligne.

Uns moments més tard, el rei i el comte Brant abandonen cautament el palau, i corren cap una altra de les seves característiques orgies que ha d'acabar fent perdre la raó al jove rei... I aquella fou la nit de noces de Cristià VII de Dinamarca, encarnat en el gran actor Emlyn Williams en la sumptuosa producció «El Consejero del rey», dirigida per l'intelligent animador Victor Saville i de la qual són principals protagonistes la bellíssima Madeleine Carroll en el paper de Carolina Matilde i Clive Brook en el Doctor Struensee, conseler del rei, que va acabar, durant molt de temps, per dirigir els destins de Dinamarca.

«Selecciones Capitolio», la marca dels grans temps, ens presentarà molt aviat aquest film històric al magnífic local «Fantasio». Film que ha de cridar l'atenció pel luxe enlluernador de la Cort de Dinamarca.

El film gegant del 1935-1936

LAS CRUZADAS

50 estrelles 8000 artistes

Es un film Paramount
Director Cecil B. de Mille

1800

Des de fa temps, l'art, en totes les seves manifestacions, ha posat la seva atenció en el 1800. Després de la commoció que en tots els ordres de la vida va representar la guerra mundial, l'atenció dels artistes s'ha dirigit novament vers el segle passat, vers aquell ordre de coses que tan ràpidament es considerà «demodè» i que, sarcàsticament, fou combatut. Ara, moltes de les coses que triomfafen fa poc que es veuen condemnades al més definitiu del oblits, mentre el vals, la pintura i la literatura es detenen en un estudi del 1800, estudi al qual el pas dels anys dóna un matís lleugerament irònic. D'aquesta atenció al segle passat pot considerar-se fruit la divertida comèdia d'Enric Jardiel Poncela, «Angelina o el honor de un brigadier», que ara la Fox ha portat a la pantalla amb tota la riquesa de mitjans que l'organització dels seus estudis li permet. Ens trobem davant un hàbil anàlisi, davant una amable i irònica crítica del passat segle i dels seus personatges i de les seves passions. Tot això vist a través de l'inesgotable humor d'Enric Jardiel Poncela, un humor que provoca la rialla mentre procura salvar en tot moment la humanitat de tots els personatges que en aquesta anècdota són els de sempre, els personatges clàssics de totes les ficcions.

Danses exòtiques en diversos films

La indústria cinematogràfica balla... no sabem si de satisfacció.

Quasi bé totes les grans pellícules que s'han rodat durant l'hivern a Hollywood tenen escenes de ball.

Als estudis de la Paramount, per exemple, trobem les següents:

«Rumba», que, com el seu nom ja indica, té per marc la famosa dansa cubana. George Raft i la bellíssima Carole Lombard, intèrprets feliços de «Bolero», són les primeres figures i la xamosa ballarina mexicana, Margo, interpreta també un paper principalíssim en aquest film que s'estrenarà dins de breus dies a la nostra ciutat.

El picaresc «can-can» de fi de segle apareix una vegada més en el notable film «Nobleza obliga», una comèdia finíssima, de formidable humorisme i magistralment interpretada per Charles Laughton, Mary Boland, Zasu Pitts, Charlie Ruggles, Roland Young i Leila Hyams en els principals papers.

I, per últim—per a no citar més casos,—Frances Drake ens revela la seva habilitat de ballarina, en interpretar una rumba deliciosa en «Suena el clarín», film que ha interpretat amb George Raft i Adolphe Menjou.

Demòcrates! Llegiu LA HUMANITAT

RADIO

Emissió Ràdio Barcelona
UNIO RADIO, S. A.

PROGRAMA PER A AVUI, DIMECRES

7'15: Primera edició de «La Paraula». Diari radiat de RADIO BARCELONA. — Discos.
8'—: Senyals horaris de la Catedral. — Lliçó de gimnàs radiat, a càrrec de la Pederació de Gimnàstica.
8'20: Segona edició de «La Paraula». Diari radiat de RADIO BARCELONA. Edició dedicada a les comarques catalanes.
9'—: Senyals horaris de la Catedral.
11'—: Senyals horaris de la Catedral. — Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.

MIGDIA

12'—: Senyals horaris de la Catedral. — Secció Femenina. — Música selecta en discos.
12'30: «Plat del dia», del Restaurant Tivoli. — Continuació del programa de discos.
12'40: «Cocktail del dia», de Pere Chicote. — Continuació del programa de discos.
12'50: «Comentari teatral», per Valentí Moragas Roger.

SOBRETAULA

13'—: Senyals horaris de la Catedral. — Lectura del programa.
13'05: «Cocktail d'avui», del Restaurant Brasserie Tivoli. — Programa de discos.
13'20: Informació Teatral i Cartellera. — Continuació del programa de discos.
13'30: Secció Cinematogràfica. — Crítica d'estrenes, per J. Cuesta Ridaura (Eventual). — Continuació del programa de discos.
14'—: «La Paraula». Emissió de les dues de la tarda. Inofrmació de Barcelona. — Actualitats Teatrals i Musicals.
14'30: «El fet del dia», per Joan Alavedra. — «Buteti Oficial de la Generalitat de Catalunya». Sumari del número publicat avui. — Continuació de les Actualitats.
14'55: Borsa del Treball, de «E A J 1».
15'—: Sessió Radiobenèfica. — Discos escollits.
15'15: «La Paraula». Emissió d'un quart de quatre de la tarda. Directament des de Madrid. Informació de Madrid i general. — Continuació de la Sesisó Radiobenèfica.

TARDA

16'—: Programa de discos.
18'—: Programa del Radioolent. Discos a petició de senyors subscriptors de RADIO BARCELONA.
18'30: Suplement de «La Paraula», dedicat a la Secció Infantil de RADIO BARCELONA. Rondalles, contes, consells útils, etc. — Continuació del programa del Radioolent.
19'30: «La Paraula». Emissió de dos quarts de vuit de la tarda. Inofrmació general.
19'45: Cotitzacions de monedes.

NIT

20'—: «La Paraula». Noticiari esportiu. Noticiari d'Aeronàutica, a càrrec d'Alfred Doménec Navarro, pilot aviador. — Programa de discos selectes.
20'45: Noticiari des de la Redacció de «La Publicitat».
20'55: Cotitzacions de mercaderies, valors i cotons.
21'—: Sanyals horaris de la Catedral.—Servei Meteorològic de la Generalitat de Catalunya.
21'05: Orquestra de RADIO BARCELONA.
21'15: «Conidències», per Josep Carner. — Continuacifó del Concert.
21'30: Radio Teatre de «E A J 1». El drama en tres actes d'Angel Guimerà, que porta per títol: «Mossèn Janot», pel quadre escènic d'Estació, sota la direcció d'Adrià Gual.
22'05: «La Paraula. Emissió de les deu i cinc del vespre. Directament des de Madrid. Sessió de Corts. — Continuació del Radioteatre. — Programa de discos.
24'—: «La Paraula». Emissió de les dotze de la nit. Darreres informacions.

FI DE L'EMISSIO

Emissió Ràdio Badalona

Programa per a avui, dimecres

12'—: Obertura, senyals horàries, música variada.
13'—: Música lleugera.
14'—: Música vienesa.
14'30: Fi de l'Emissió.
19'—: Obertura, senyals horàries, música variada en discos.
19'30: El disc del Radioolent.
20'—: Cotitzacions.
20'05: Música variada.
21'—: Notícies locals i Servei Metereològic.
21'15: Radiació de la Selecció «El Conde de Luxemburgo».
21'15: Notícies de Premsa des de Madrid, en servei directe.
21'30: Jazz.
23'—:Fi de l'Emissió.

NOTES POLITIQUES

Inauguració d'un centre. — Se'ns prega la inserció de la següent nota: «Diumenge passat tingué lloc al Poble Nou la inauguració del Casal del Partit Republicà d'Esquerra, districte X.

En aquest acte es donà un vermut d'homenatge al president del partit senyor Fausti Ballvé i es nomenà presidenta honorària de les seccions femenines d'aquest estatge la prestigiosa artista Margarida Xirgu. La presentació anà a càrrec del senyor Pere Ros, president d'aquest estatge, i els senyors Rivas Cheriff en representació de l'eminent actriu i el senyor Fausti Ballvé agraí en breus paraules l'honor tan distingit del qual eren objecte.

Es reberen les adhesions dels senyors Azaña, Casares Quiroga, Marcelli Domingo, Barcia, etc. i d'Esquerra Republicana, de Madrid; de les Joventuts i de gairebé tots els centres de la Península.

Preguem a les empreses que ens envíin propaganda que vulguin escriure-la en català

Auto-Escola
Fundada l'any 1912
ENSENYANÇA COMPLETA. DOCUMENTS I TITOL GARANTIT
Per 120 ptes.
NI UN CENTIM MES
DESCONFIEU DELS QUE ANUNCIEN GANGUES
Solament és per a caçar incautes
TITOL DE 1.ª CLASSE
Informeu-vos a les oficines
"EL AS" - Corts, 412

Ybarra y C.ª, S. en C.
Línies regulars de grans vapors per als destins que es detallen
SERVEI RAPID SETMANAL ENTRE BARCELONA I BILBAO
Sortides cada DIMECRES a la nit cap a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Corunya, Musel, Santander i Bilbao
Alternant-se les escales de:
Tarragona, Ceuta i Huelva cada dues setmanes
Sant Carles i Ferrol cada dues setmanes
SERVEI CORRENT ENTRE BARCELONA I BILBAO
cada dues setmanes
Sortides els DIVENDRES a la nit, cap a Tarragona, Sant Carles, Vinaroç, València, Culiera, Alacant, Cartagena, Agulas, Almeria, Melilla, Motril, Málaga, Ceuta, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Marin, Villagarcía, Ferrol, Corunya, Avilés, Musel, Santander, Bilbao i Pasajes
En les línies ràpid i corrent s'admet càrrega per a Tànger, Larraix Casablanca amb transbordament a Málaga i també per a l'illa Cristina i Ayamonte amb transbordament a Huelva.
SERVEI ENTRE BARCELONA, SETE I MARSELLA
Sortides quinzenals els dijous cap a Sète i Marsella
Servei quinzenal cap a GENOVA
La càrrega es rep al Tinglado de la Companyia Moll del Rebalsa
Telefon 13585
SERVEI RAPID CAP AL BRASIL - PLATA
per moto-transatlantics correus espanyols
Sortides fixes cada 21 dies
Cap a SANTOS, MONTEVIDEO I BUENOS AIRES sortirà el dia 15 d'octubre del 1935, la magnífica motonau
«CABO SAN AGUSTIN»
que admetrà passatgers i mercaderies
La càrrega es rep fins la vetlla del dia de sortida al tinglado núm. 3 del Moll de Balears. Telefon 18274
CONSIGNATARIS:
FILL DE ROMUL BOSCH, S. en C.
VIA LAIETANA, 7 — TELEFON 22057

APARELLS FOTOGRAFICS
PRISMATICS - BINOCLES - CINEMES
PEL-LICULES - PATHE-BABY - MAQUINES
FONOGRAFS DE TOTES MENES - DISCOS, etc.
RELLOTGES - OBJECTES DE PLATA
JOIES - BRILLANTS
TOT de VERITABLE OCASIO
COMPRA, VENDA i CANVI
CASA BAGUES
Carrer de Sant Pau, 6 (prop Rambles) Tel. 14237
BARCELONA

CLINICA GALLEGO -- VIES URINARIES
Carrer Nou de la Rambla, 18 — PELL - SANG - VENERI - PROSTATA - MATRIU - IMPOTENCIA - DIATERMIA Director: Dr. Riu Porta — Consulta, 11 a 1, 4'30 a 9. F. 10 a 1

Camiseria - Corbateria
Ferrer Batlles
36, BOQUERIA, 38
Camises ADAM i RAGLAN (patentada)
Gèneres de punt; mitges FERRO (de garantia)
Preus baratíssims

Excursions i viatges
NO OBLIDEU
Autocars i autoòmnibus
Ramon Acero
L'organització més formidable d'autocars de gran luxe. — Preus reduïts — Servei impecable.
Casanoves, núm. 34 - Telèfon 37024

VENDA I CLINICA ENCENEDORS
CASA SUBIROS
Hospital, 42-T. 13651

MERCAT D'OCASIONS
COMPRA/VENDA/CANVI
DE MOBLES, PIANOS, RADIOS, CAIXES DE CABALS, MAQUINES D'ESCRIURE I DE COSIR, MALETES, DISCOS, etc.
TOT D'OCASIO
CORTS CATALANES, 414
Telèfon 30422 — BARCELONA

UN BUREAU AMERICA
FANLO: Jovellanos, 1
Tallers: Angels, 1 - Telèfon 15255

COMPANIA TRASMEDITERRANEA
MADRID: Passeig de la Castellana, 14. BARCELONA: Via Laietana.
LINIA RAPIDA DE GRAN LUXE BARCELONA - CADIZ - CANARIES
Sortides setmanals els dissabtes, a les 12 Efectuaran el servei les motonaus «CIUDAD DE SEVILLA» i «VILLA DE MADRID»
LINIA RAPIDA DE GRAN LUXE BARCELONA - PALMA DE MALLORCA
Sortides cada dia (llevat els diumenges) de Barcelona i Palma, a les 21 hores per les motonaus «CIUDAD DE BARCELONA» i «CIUDAD DE PALMA»
SERVEIS REGULARS ENTRE TARRAGONA, VALENCIA, ALACANT I PALMA DE MALLORCA, BARCELONA - MAO I BARCELONA - EIVISSA
LINIA COMERCIAL AMB ESCALES A TOTS ELS PORTS DE LA MEDITERRANIA, NORD D'AFRICA I CANARIES. Sortides quinzenals de Barcelona els dijous. LINIA COMERCIAL BILBAO - CADIZ - CANARIES, AMB ESCALA A TOTS ELS PORTS DEL NORD D'ESPANYA. — Sortides quinzenals de Bilbao els dijous. LINIA RAPIDA REGULAR ENTRE ESPANYA I TERRITORIS DE LA GUINEA ESPANYOLA (FERNANDO POO). — Sortides el dia 17 de cada mes, amb escales a València, Cádiz, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife i Freetown, Santa Isabel de Fernando Poo, Bata, Kogo i Rio Benito pels vaixells «CIUDAD DE CADIZ» i «LEGAZPI»
LINIA REGULAR ENTRE BARCELONA - ALACANT - ORAN - MELILLA - VILLA ALHUCEMAS - CEUTA I VICE-VERSA
Sortides de Barcelona cada diumenge, a les 8 hores: d'Alacant els dilluns; d'Oran els dimarts; d'Oran cap a Alacant, els dimarts i d'Alacant cap a Barcelona, els dimecres

SECCIO D'ANUNCIS PER PARAULES

Les dues primeres ratlles: 1 pta.; per cada ratlla de més, 0'30; els dimarts, dijous i diumenges, un 50 per 100 de descompte

OFERTES I DEMANDES

FARMACIA voldria regentar o arrendar, farmacèutic col·legiat. Escriure a **La Humanitat.** Núm. 109.

ES PLEGA paper a domicili. Rosalia de Castro, 40, porteria.

PERFUMISTES. Si voleu fabricar colònies i quines a preus de fàbrica escriviu a **La Humanitat.** Núm. 373.

S'OFEREIX jove 22 anys amb coneixements català i castellà, corredor diversos articles. Escriure **La Humanitat.** Núm. 371.

FALTEN corredors, bona comissió. Arc de St. Agustí, 7, paleta, de 12 a 1.

JOVE d'Esquerra, amb bones referències i pràctic, desitjaria administrar finques al 3 %. Esc. **La Humanitat.** Núm. 108.

JOVENET amb immillorables referències s'ofereix per a botiga o escriptori. Escriure a **La Humanitat.** Núm. 321.

S'OFEREIX mosso per a magatzem o despatx. Esc. a **La Humanitat.** Núm. 305.

10.000 pessetes, falten per a negoci editorial català. Escriure a **La Humanitat.** Núm. 104.

CATALA. Correcció d'originals i proves d'imprenta. Estil i ortografia. Preus mòdics. Escriure a **La Humanitat.** Núm. 105.

Idiomes «Chelja» Calàbria, 94, 1er. Francès - Anglès - Alemany - Abissini - Arab - vulgar

NOI, 15 anys, sap català, francès i castellà, s'ofereix per a meritori, sense pretensions. Esc. **La Humanitat.** Núm. 377.

CAMBRERA per a casa de banys, falta. Nou de la Rambla, 18.

MODISTA falten aprenentes. València, 263, 1er. 1ra, prop Passeig de Gràcia.

FALTA NOIA, apta per a tot, de 7 1/2 a 9, 50 ptes. mensuals. Aragó, 54, quart 1ra.

PORTERIA cedeixo junt Granvia, 500 duros. Rocafort, 31, botiga, de 3 a 5.

COMPTABLE s'ofereix a hores per a treballs d'oficina. Adreceu-vos a **La Humanitat.** Núm. 378.

Voleu fer-vos un esdevenidor? **TAXISTES:** Properes oposicions a Agents conductors 4.000 pts. Oposicions a oficials de Correus. Batxillerat abreujat. Peritatge mercantil. Secretaris d'Ajuntaments 3ra. categoria. Policies moltes places. Taquigrafia ràpida en català i castellà. **Salmeron, 87, 1er. ACADEMIA GRACIENCA**

S'OFEREIX per a traduccions del francès a l'espanyol o català, persona apta. Escriure a **La Humanitat.** núm. 300.

SENYOR CATALA de mitja edat que coneix la comptabilitat p. a. i pràctic en correspondència comercial i diversos idiomes, sol·licita col·locació sense pretensions. Dirigir-se a **La Humanitat.** Núm. 191.

JOVE, de 16 anys, desitja col·locació, bones referències. Adreçar-se a **La Humanitat.** Núm. 106.

AEROGRAFIA Necessito noia d'uns 15 a 16 anys que sàpiga el maneig de la pistola i preparar esmalts per pintar objectes de metall. Donar referències, capacitat i pretensions a **La Humanitat.** Núm. 375.

S'OFEREIX mosso carnisser. Coneix bé l'ofici. Edat, 26 anys. Escriure a **La Humanitat.** Núm. 374.

DISPESES

CASA PARTICULAR desitja 2 amics, tota pensió. Sant Pau, 15, pral. 1ra. (Junt Rambles).

PELAI, 5, 2on. 2na. Desitja dispeses, tot estar, magnífiques habitacions, preus econòmics, bany i tel.

HABITACIO tot estar o sols dormir. Manso, 1, 5è. 2na. Dutxa, asc. tel.

CASA PARTICULAR desitja dispeser amb o sense pensió. E. Granados, 91, 3er. 1ra.

CASA PARTICULAR desitja una o dues persones tot estar, bany, tel. preus econòmics. Jonqueres, 13, 1er. junt Pl. Urquinaona.

IDEAL PENSIO, la més céntrica i confortable, exc. menjar, pensió completa, des de 125 ptes. mes, diària des de 5 ptes. Escudillers, 6, pral. prop Rambles. Escala estanc.

SRA. sola cedeix habitació molt econòmica a senyor, dormir i roba neta. Badal, 95, 2on. 2a. (Sants).

30 $ TOT ESTAR bany, dutxa, telèfon, h. espléndida. Borrell, 148, 1er. 2na.

VIATGERS, sols habitació per 4 ptes. Confort, aigua corrent, tel. Aribau, 54, pral.

PENSIO de 7 i 9 ptes., fixos des de 150 ptes. tot confort. Pl. Macià, 18, pral.

PENSIO DEL CARME, prop Rambles. Alg. corrt. t. estar des de 150 ptes. Carme, 12. E.

4 PESSETES dia tot estar, 1'50 àpat, hab. independent. Dr. Dou, 12, entl. 2.ª

DISPESERS, 24 duros mes, balcó c., tracte familiar, casa im. Cecs Boqueria, 2, pral.

PLAÇA DE CATALUNYA — TURISTES — ESTIL HOTEL — CASA RESIDENCIAL — ASCENSOR — Telef.-20713 — Rda. UNIVERSITAT 22

COBERTS a 2'50, entreteniments i 3 plats a elegir a la carta, pa, vi i postres, tot superior. Ronda St. Pere, 11, pral.

FAMILIA CATALANA i d'esquerra desitja un o dos amics a tot estar o dormir. Angels, 6, 1er. 2a.

PENSIO «La Mundial», Hospital, 123, pral. Viatgers i hostes. Habitacions airejades, bany telèfon.

VALENCIA, 169, pral, entre Muntaner i Aribau. Habitacions aigua corrent; confort.

Pensió econòmica Menjar 25 ptes. setm. t. est. 30 set. Escudillers ent. Obradors, 2 i 4, 1er. 2na.

PROP RAMBLES, carrer St. Pau, 12, 2on. dos amics sols dormir.

ES DESITGEN joves o senyoretes a dormir. Tallers, 9, 2on. 1ra.

PROP RAMBLES, principal espaiós. Ptes. 125. Nova de St. Francesc, 18.

MUNTANER, 130, 2on. Sra. sola lloga habitació amb pensió a senyoreta o jove.

CEDEIXO dues sales, despatx o taller - estudi. Cucurulla, 9, 3er. 2na.

PARTICULAR cedeixo habitació amb o sense pensió. Freixures, 23, pral. 2na. prop Via Laietana.

FABRICA gel, es ven amb cambra 15 m. Producció 1 1/2 ton. Raó: Rosell, Maspons, 10. Granollers.

CAIXA registradora «Nationals», bon preu. Borrell, 165.

LLOGUERS

PISOS per a llogar des de 95 ptes. 4 dormitoris, galeria coberta amb safareig. Passatge Marimón, 18. Raó: Porteria.

CERQUEU PIS? PROPIETARIS ADMINISTRADORS Teniu pisos, botigues o torres desllogades? Voleu trobar ràpidament LLOGATERS? Telefoneu al 31614 CASA CARRERA Borrell, 132, xamfrà Diputació

PISOS A 70 I 75 PTES. Nous, compostos de 5 grans i luxoses habitacions, water, lavabo, dutxa, cuina econòmica, safareig, ascensor i telèfon, en el carrer de Paris, números 20, 22 i 24 (entre el de Tarragona i plaça d'Ernest Ventós, autobús lletra E).

MUDANCES AUTO - RECLAM

Francesc Layret, 150 (Paralel). Telèfon 30002

HABITACIO, lloc central, cedeixo a bon preu per a guardar-hi objectes. Escriure **La Humanitat.** Núm. 315.

BOTIGA a Sants, 12 duros, 3 habitacions, per taller o cotxes. Raó: Parlament, 55, entresol 2na.

GRAN principal amb jardí. Septimània, 23 (Josepets).

PIS céntric, 12 duros, poc traspàs. Raó: Bou Plaça Nova, 13, botiga.

BOTIGA magatzem, 23 duros. Aragó, 60, prop Metro, Rocafort i Calàbria.

ADVOCATS

TOMAS JORDI BLANC, advocat, Procurador dels Tribunals. Psg. de Gràcia, 47, 3r. 1.a Teléfon 76163 Barcelona.

JOSEP Ma. ESPANYA- Advocat Rosselló, 253.

J. TAULER PALOMARES. Advocat. Sant Pau, 74 Tel. 23449.

JOSEP RIERA, advocat. Casanova, 33, xamfrà c. Corts, 560.

E. LLINAS ROIG. Advocat. Balmes, 24. Tel. 20927. Barcelona.

LLEVADORES

TERESA ZURITA. Llevadora. París, 19. Tel. 35391.

GRACIA GARCIA. Llevadora. Consultes gratuites. Floridablanca, 99, entl. 4ta. Tel. 35747.

HIGINIA RUIZ. Llevadora cirurgiana. Consulta gratuïta. Tallers, 76, bis. Tel. 21845.

CONCEPCIO JOFRA DE CARBO. Llevadora cirurgiana. Rda. St. Antoni, 24. Tel. 23541.

METGES

MALALTS. Pulmons, Cor, Medicina general, Sífilis, Raigs X, Sol artificial. Dr. **Lluís Cuesta,** Urgell, 20, pral. Consulta de 3 a 6.

Dr. FRANCESC ORTES PARERA. Numerari de terna de l'Excm. Ajuntament de Barcelona, Especialista en malalties internes. Consulta de 4 a 5. Aragó, 224, pral. Tel. 10158.

DR. JOAN MIRANDA. Malalties dels nens. - P. de Gràcia, 4 - Tel. 12133. Barcelona.

Dr. Josep P. SAVE Medicina interna, infancia. Elisabets, 2 i 4, pral. (xamfrà Pl. Bon Succés) Visita de 3 a 5. Econòmica: Dimarts i dissabtes, de 6 a 7.

COMPRES

MAQUINES COSIR Compro. Clot, núm. 115.

COMPRO mobles, plsos complets, torres, pensions, caixes de cabals, màquines d'escriure, cosir, pianos, ràdios, etc. Pago bé comptat. Tel. 35293.

GRAN CAFE S'ARRENDA EL DE LA UNIO LIBERAL DE GRANOLLERS
EL MES IMPORTANT DE LA LOCALITAT
S'ADMETEN PROPOSICIONS FINS EL DIA 4 DE NOVEMBRE, A LES NOU DEL VESPRE
ES DONARAN TOTA MENA DE DETALLS I INFORMES CADA DIA DE VUIT A DEU DE LA NIT. TeLEF. 27

A LES TARDES Es necessita una taquimecanògrafa pràctica en català i taquigrafia. Preferible sàpiga el francès. Adreceu-vos a **La Humanitat.** No. 505

ANUNCIEU A LA HUMANITAT el diari popular — El de més tiratge de la premsa catalana

VENDES

5.000 camises popelin a 3'95 ptes. Pau Iglésies, 45.

MERCERIA a 5 minuta de la Rambla, preu de ganga, es ven per 6.000 ptes, gènere comprés, benefici 45 ptes. diàries, 30 duros de lloguer sense habitació. Tallers, 7, lleteria.

TRANSPORTISTES: Motors Hércules Diesel, americana, models especials per a camions. Preus econòmics. Almacoa. C. de Cent, 318. Barcelona.

CALDERES de vapor, líquido. Salvà, 30, int.

BOTIGA articles fusta blanca. Astúries, 37.

VENC quadros i objectes antics molt econòmics Raó; Carretes, 16, 1er. 3ra., de 4 a 6.

DISCOS nous, moderns des d'1 pta. Ronda Sant Pere, 14, pral., 2na. Telèfon 22685.

PIANO, propi per estudi o societat. Casa Font, Aragó, 213.

MAQUINA moldre ametlla, bona ocasió. Passeig República, 82.

QUEVIURES venc ganga, tracte directe. Urgell, 81, 2on. 2na.

BOTIGA de confecció, amb habitació, traspasso. Cervelló, 41 (Boqueria).

L'eficàcia d'un anunci va estretament lligada amb la difusió del diari

ORQUESTRINES: venc saxo i c-baix. Adreceu-vos a **La Humanitat.** Núm. 352.

CAÇADORS sabates, espardenyes per muntanya. Tallers, 32.

PERMUTO casa, dóna 150 duros al mes amb torre de 5 a 9 mil duros. Aribau, 48, 1er. 1ra.

Nuvis, l'ull viu!! Per no casar-me venc dormitori nou a bon preu. Últim model. Radas, 34, pral., 3a. (P. S.).

DIVERSOS

Canvi Carnet Xofer de 2na.i 1ra. classe. Presentació ràpida. Muntaner, 184, pral. 2na. De 4 a 7, llevat els dissabtes. Tel. 76561. Documentació - automòbils.

ESTUDIS universitaris, orientació i preparació eficaç. U. Prof. Balmes, 47.

MITING AZAÑA per 80 ptes. taxis «Fords» nous, direcció: Llibertat. Bar Vulcano, Tel 72671

SASTRE. Adoba - gira vestits. Nou de la Rambla, 10. prop Rambles.

ARTICLES per a viatge, els trobareu a l'acreditada casa Ramon Olivella, suc. de F. Castellitort. Hospital, 141 Telèfon 17365.

AGENCIA TRANSPORTS Josep Figueras, ex-ferroviari. Facturacions i recollida de mercaderies per ferrocarril, recaders i camions. Informes ferroviaris, marítims i aeris. Informació sobre viatges collectius per ferrocarril i auto-car. Pau Iglesias, 25. Tel. 11329.

CADIRES I TAULES lloguer. Cañellas. Desp. St. Eusebi, 3 (S. G.). Tel. 74692

ESPARDENYES cuir treneta bones i fortes? Exigiu sempre la «Sa» Tortellà (Girona).

HIPOTEQUES ràpides sobre cases renda, préstecs sobre terrenys i finques rústiques. Notariat, 7, entresol.

RESTAURANT MIRAMAR. Únic a Barcelona per la seva temperatura agradable que s'hi gaudeix. Salons especials per a bodes i banquets.

SALO per a senyores d'Alfons Pujol. Permanents perfectes 12 ptes. Salmeron, 114, pral. 1er. Tel. 71153. Barcelona.

LES MILLORS col·locacions són per als millors alumnes del **Liceu Daimau.** València, 245. Barcelona. Tel. 76352.

BALLS DE SALO cursos de 5 a 50 ptes. Orquestra, professor i professora. Petritxol, 12 baixos int.

JOSEP MOREY. Consignatari de vaixells.-Plata. 4 - Tel. 13836. Barcelona.

JAUME QUERA, constructor d'obres. Projectes pressupostos. Menéndez i Pelayo, 37. Tel. 74576. Barcelona.

L'ESCOCESA. Faixes cotilles ortopèdiques. Hospital, 133.

HIPOTEQUES, ràpides, sobre cases renda bones condicions. Notariat, 7, entrl. Tel. 22661.

TALLER de pedra artificial, dipòsits i mosaics, paviments i tots els derivats de la construcció. Francesc Borreda. Gavà, 37 i 39. Telèfon 30070.

DINER, pago més que els altres per «Papeletes Montepio», joies, màquines, etc. La casa més antiga. Fundada el 1888. Unió, 22, pral.

Tall i Confecció Academia, ensenyament ràpid i econòmic. Es tallen patrons. Martí Julià, 4, 2.on, 2.ª (prop Laietana).

JOSEP ORIOLA. Maletes metàlliques per a automòbils de tots els sistemes. Torrent Vidalet, 78. Tel. 77188. Barcelona.

MALALTS. Pulmons, Cor, Medicina general, Sífilis, Raigs X, Sol artificial. Dr. **Lluís Cuesta** - Urgell, 20, pral. Consulta de 3 a 6.

RETOLS I ETIQUETES de totes menes per a aparadors. Mercaders, 36.

MOBLES ALTABA, elegància, durada, economia. No compreu sense visitar aquesta casa. Jovellanos, núm. 2.

PORTES metàlliques Vilar. Maria Agulló, 56. Telèfon 53762.

NIGANOR SERRANO. Pintura i decoració. - R. Catalunya, 99 - Tel. 75419 Barcelona.

REPARACIONS en gas, aigua i electricitat. Casa Bachero. Carrer Gall, 70 postafranca.

INSTAL·LACIONS i reparacions: aigua, gas, electricitat. Josep Vila, Calabria, 185. Tel. 36432.

LLIBRES compro, de tota mena i biblioteques. Llibreria Mundial. Telèf 78908. Salmeron, 224.

SENYOR: Per vell que sigui el vostre vestit us quedarà nou, reparat a Ramelleres 2, 1er. 1a.

Totes les causes justes troben ressò en LA HUMANITAT

Dimecres, 16 d'octubre del 1935

la humanitat

Barcelona — Any IV — Número 1.136

FERRER I GUARDIA DAVANT EL PIQUET D'EXECUCIO

Els afusellaments del 1909

Actituds. -- La tremenda repressió de la revolta. -- El "carboneret". -- Ferrer, afusellat. -- Una carta de Lerroux

(Acabament)

L'ACTITUD DELS LERROUXISTES DE L'ANY 1909

Hom sap que la revolta fou vençuda per la covardia d'alguns polítics que abans del 26 de juliol publicaven encesos pamflets revolucionaris. Hi hagué «revolucionari» d'abans del dia 26, que estigué amagat a sota el llit o a l'Ajuntament, on hi anaren en qualitat de regidors.

Cedim la paraula al que aleshores era regidor de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Puig i Alfonso:

«Fora de l'Ajuntament hi havia petites reunions encaminades a trobar la manera de posar fi a aquella desgraciada situació. Una d'elles tingué lloc en el domicili d'En Verdaguer i Callís. Pocs eren els regidors reunits; un dels presents, **l'Emilia Iglésies, mort de por. Essent el qui més interès tenia perquè s'acabés aquell estat revolucionari, va proposar diferents solucions, totes elles molt conservadores, i que l'Alcalde anés a proposar-les al Capità General en nom de l'Ajuntament.**

Quan l'Emilià entrava a Casa la Ciutat per a reunir-se amb els altres companys i notificar a l'Alcalde els acords presos a casa d'En Verdaguer, un agent de policia el detingué i el portà a les Dressanes a disposició de l'autoritat militar.

En causà sorpresa aquesta detenció i esbrinat el seu fonament, encara més. S'acusava l'Emilià d'haver defensat una barricada (fusell en mà), en el carrer de Sant Pau, el dimarts d'aquella setmana, a les onze del matí.

Com que precisament, el mateix dimarts, de deu del matí a les dues de la tarda, va estar, com dic al principi, reunit amb alguns companys regidors i l'Alcalde en el despatx d'aquest, ens va semblar a tots que un deure de companyonia ens obligava a declarar espontàniament en la causa per a sostenir la veritat: això és, que mai no podia estar a les onze del matí actuant de revolucionari en el carrer de Sant Pau, quan a la referida hora exercia d'home d'ordre en el despatx de l'Alcaldia.

FERRER I GUARDIA afusellat el 13 d'octubre del 1909

La nostra declaració li va salvar la vida. Probablement hauria passat el que a En Ferrer i Guàrdia altres més o menys compromesos en els successos d'aquella célebre setmana, a conseqüència dels quals no es mirava gaire prim a enviar gent a l'altre barri.

Privadament em costa que ens agraïa la nostra intervenció en dit afer, però públicament no va ésser així, car quan més tard fou elegit diputat a Corts, en discutir-se els fets vandàlics en el Congrés, va fer el «tremendo» i vingué a suposar que era veritat que havia actuat de revolucionari d'una manera activa. Amb les manifestacions fetes per a quedar bé davant dels seus correligionaris venia a demostrar que els qui havíem declarat a favor seu erem uns solemnes mentiders.

Que l'Emilià Iglésies fes tals afirmacions en ple Parlament, no havia d'estranyar-nos, car, ja sabem que en determinades ocasions, la política obliga fins a prescindir de la cavallerositat i a faltar als més elementals deures de gratitud.

Si a l'home polític li podia ésser dispensada una conducta semblant, no podia ésser dispensada a un funcionari públic. Dic això perquè una volta liquidat tot el procés obert amb motiu dels diferents successos d'aquella tràgica setmana, l'Auditor de Guerra, en el seu dictamen publicat en dos grossos volums de caràcter oficial, s'expressa així:

«Que desde los primeros momentos de los sucesos y durante el curso de la causa, don Emiliano Iglesias preparó su «coartada» con la habilidad propia del letrado y acumuló contra aquellas manifestaciones, desvanecidas en parte por los mismos testigos de cargo, elementos de prueba a su favor y don Juan Coll y Pujol, don Francisco Puig y Alfonso, don Narciso Verdaguer, don Alfredo Ramoneda y don Trinidad Monegal, Alcalde y Concejales respectivamente del Ayuntamiento de Barcelona, pusieron su respetabilidad en favor del procesado, manifestando el primero que la actitud de éste fué contraria al movimiento de referencia y expresando los demàs que había estado en la Casa Consistorial las horas en que se le supuso en la barricada de la calle de San Pablo.»

Amb aquestes paraules, l'Auditor, afirmant que hi hagué «coartada» ens ve a tractar també de mentiders, ja que vàrem posar la nostra «respetabilidad» a favor del processat.

A més a més de l'Emilià Iglésies foren detinguts empresonats dos altres companys de Consistori: En Valentí Camp i En Santamaria. Ho varen ésser per boca-molls i res més. Altres emigraren o bé restaren amagats fins que fou passada la tormenta. Entre ells En Vinaixa, el qual en tornar de París, on passà una bona temporada, afirmava que no havia provat «el pan duro de la emigración», sinó els pollastres i les ostres de l'emigració.

Tots aquests elements pseudo-revolucionaris s'ho prengueren molt a la fresca, mentre uns quants infeliços, que ho van prendre seriosament anaren a parar a la presó i altres al cementiri. Alguns diaris i la fantasia popular varen incórrer en exageració en fer les estadístiques de les víctimes hagudes durant aquella tràgica setmana. Feien ascendir els morts a alguns centenars, però, en rigor de la veritat, no passaren de «vuitanta-quatre». Essent obligat el seu trasllat al Dipòsit judicial de l'Hospital Clínic, fou per a mi cosa fàcil poder-ho comprovar.

Uns mesos després tingué lloc el Consell de Guerra per a jutjar l'Iglésies i altres processats; En Ramoneda i jo fórem els únics regidors que vàrem assistir-hi. La ratificació de la meva declaració a favor de l'Iglésies fou absoluta. Aquest va quedar absolt i, per tant, completament lliure.

En el mateix banc dels acusats, al costat de l'Emilià, hi havia l'ex-regidor Zurdo de Olivares, que també fou absolt pel Tribunal militar. En Zurdo, que acabava d'ésser company meu de Consistori, era un revolucionari de bona fe. Fou processat i empresonat del fet d'anar carregat amb un fusell pels barris de Sant Martí de Provensals buscant companys de causa, per tal de cooperar a l'èxit de l'obra revolucionària començada el 26 de juliol. El seu intent fou estèril, car eren en més gran nombre els Sanxo Panzas que els Quixots.

Jo vaig alegrar-me que al pobre Zurdo no li passés res de mal. Enmig de tot era un bon home que somniava constantment i estava convençut de la necessitat d'una revolució que portés com a conseqüència un millorament social. Però, de la manera de pensar d'En Zurdo no n'hi havia gaires; la immensa majoria eren uns «ojalateros», que esperaven que la República vingués sense cap perill ni molèstia per a ells.

En veure asseguts de costat l'Iglésies i en Zurdo, jo em feia la consideració següent: heus aci dos homes processats per la mateixa causa i tan diferents pel que toca al procediment. La teoria del primer era: «tranquilitat i bons aliments». La del segon: revolució i mals aliments». Potser les exaltacions cerebrals d'aquest darrer obeien a una falta de bona alimentació. I així devia ésser, indubtablement. En els tres anys i mig que En Zurdo i jo fórem companys de Consistori, vaig tenir ocasió de comprovar-ho. Els dies de sessió, mentre s'estava discutejant, en arribar l'hora de sopar, En Zurdo no esperava que s'acabés la sessió. Instal·lat en el guarda-robes, obria la fiambrera i es posava a sopar. Aquest no podia ésser mes frugal ni més modest: un tall de bacalà, un tros de botifarra o bé un xorisso, amb el seu pa corresponent. Tot això acompanyat d'un porró de vi el més ple possible. Posades en una balança la part sòlida i la part líquida que destinava per a sopar, pesava molt més la part líquida que la sòlida, i això feia que s'alterés el seu organisme i com a conseqüència, la seva imaginació.

REPRESSIO I AFUSELLAMENTS.—CLEMENTE GARCIA

Vençuda la revolta, els que tenien vocació de policia en feren de les seves. Bastava un anònim per a fer condemnar a mort a qualsevol ciutadà. El cas de Baró, afusellat per una simple denúncia, n'es una prova. Baró no militava en cap organització política ni revolucionària, però algú l'acusà i fou condemnat a mort i afusellat.

Un altre cas: Ramon Clemente i Garcia, «el carboneret» del carrer d'en Roig; un noi de setze anys que no es mogué ni un sol moment de la carboneria, durant els successos. Però uns revolucionaris portaren al carrer d'en Roig unes mòmies tretes d'un convent, on, contra les ordenances municipals, hi enterraven els morts. Deixaren una mòmia davant de la carboneria on treballava en Clemente Garcia, d'aprenent, lligada amb cadenes. Eren els dies calorosos del mes de juliol i les mòmies feien una mala olor que empestava. L'amo de la carboneria i alguns veïns, demanaren «al carboneret» si volia apartar la mòmia. Així ho féu. Vençuda la rebellia del poble de Barcelona, Ramon Clemente Garcia fou denunciat com a profanador de sepulcres i incendiari i el condemnaren a mort essent afusellat el dia 4 d'octubre del 1909, malgrat que tota la ciutat i especialment els veïns del carrer d'en Roig, demanaven, imploraven l'indult.

FRANCESC FERRER I GUARDIA

El delicte de Ferrer fou precisament l'haver fundat a Barcelona l'Escola Moderna. Crear escoles racionalistes era considerat com un crim. Els successos de juliol fou un pretext. El clericalisme pot perdonar-ho tot menys que hom s'atreveixi a prendre'ls els infants. La religió catòlica volia i vol encara, el monopoli de l'ensenyament.

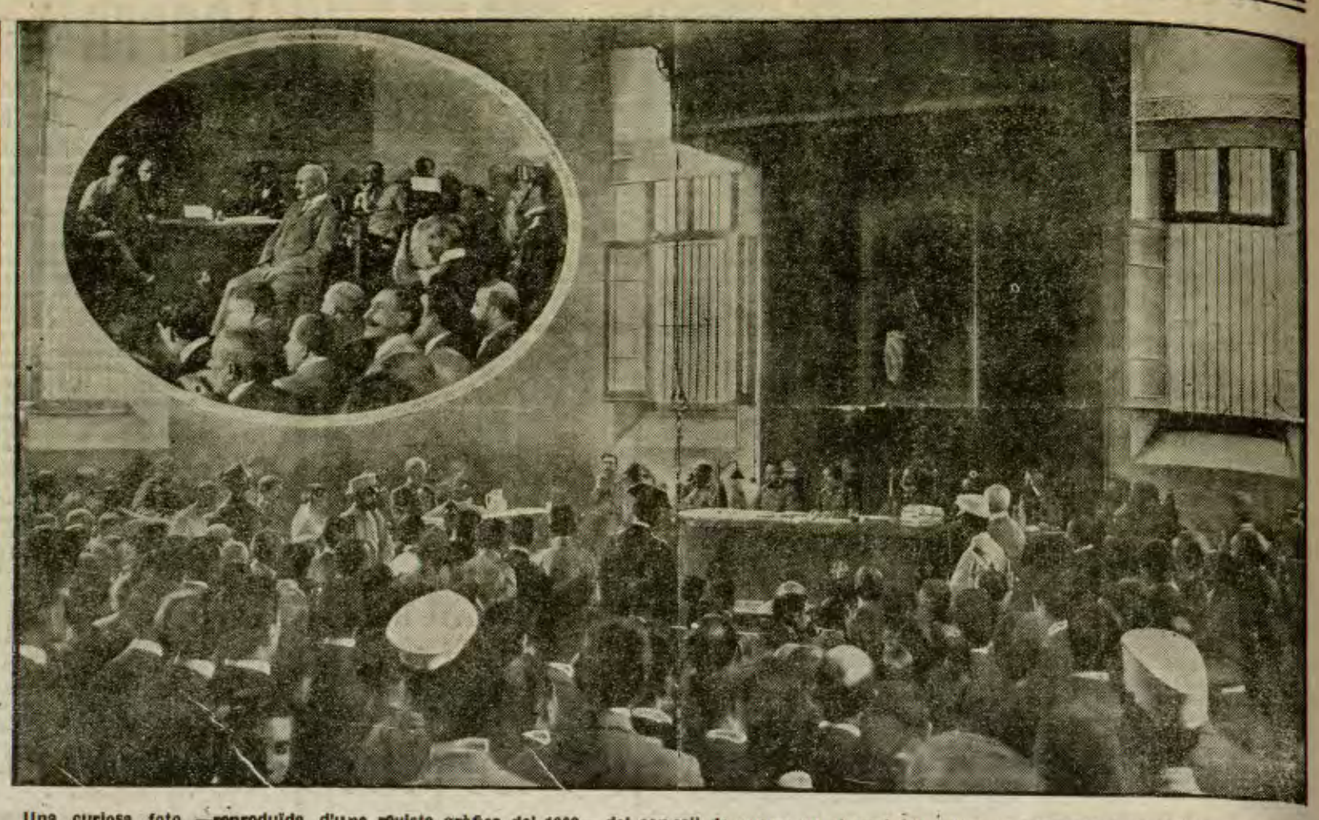

Una curiosa foto —reproduïda d'una revista gràfica del 1909— del consell de guerra en el qual fou jutjat i condemnat a mort Francesc Ferrer A l'oval: Ferrer, a la banqueta dels acusats (Foto Merletti.)

N. de la R. — La reproducció ha estat facilitada gentilment per un anònim lector de LA HUMANITAT

I la matinada del dia 13 d'octubre de l'any 1909, fou afusellat en el castell de Montjuic, Francesc Ferrer i Guàrdia. Diumenge, féu 26 anys.

Ferrer i Guàrdia, nasqué a Alella a l'any 1859. A l'any 1884 fou iniciat francmaçó. A l'any 1886 participà en la insurrecció republicana del general Villacampa. Emigrat a París, Ruiz Zorrilla el féu secretari seu i Ferrer actuà sempre al costat del gran conspirador desterrat, treballant per a implantar la República a Espanya.

Arreu del món civilitzat, es celebraren manifestacions contra la monarquia espanyola, abans del 13 d'octubre, demanant la llibertat del fundador de l'Escola Moderna, car era falsament acusat d'ésser el director de la crema dels convents, en la qual cosa Ferrer no hi tingué art ni part. A París, a Roma, a Londres, a Buenos Aires, etc., els manifestants creiaren la bandera monàrquica, davant les ambaixades d'Alfons XIII, després del crim de Montjuic.

UNA CARTA D'ALEXANDRE LERROUX, ABANS DELS SUCCESSOS I UNES PARAULES SEVES DESPRES DE LA TORNADA DEL «CAUDILLO», D'AMERICA A L'ANY 1910.

Amb data del 1 de setembre de l'any 1899, el senyor Lerroux adreçà una carta a Ferrer i Guàrdia, que fou reproduïda per la premsa, i que diu:

«Lo que hay que hacer, es propagar, con este o con el otro pretexto, mejor en el campo que en la ciudad; organizar, según los casos, ya comités, ya comisiones, ya sociedades, ya juntas y manteniéndose en relación con todos ellos, disponer de una especie de Federación tácita, sin pactos escritos, de todas las fuerzas revolucionarias. Y un día, aprovechando una ocasión, en tal o cual forma, a la calle» (1).

Hom sap que Lerroux tornava de Buenos Aires el mes de juliol, de l'any 1909, ignorant el que passava a Barcelona. En arribar a Canàries l'assabentaren dels esdeveniments. A Canàries mateix embarcà cap a Londres, des d'on anà a París i de París a Barcelona, l'any 1910, passada la repressió.

Barcelona li féu una gran rebuda. En arribar a la «Casa del Pueblo», del carrer d'Aragó, pronuncià un vibrant discurs, en el curs del qual, entre altres coses, digué:

«Al enterarme del gesto del pueblo de Barcelona me sentí orgulloso al igual que el maestro, de la obra de sus discípulos.»

EPILEG

L'epileg fou el «Delateu!, Delateu!» que els reaccionaris escamparen per tot Catalunya i els cinc afusellaments del castell de Montjuic: Baró, Malet, Hoyo, Clemente Garcia i Ferrer i Guàrdia, malgrat la protesta universal que provocà la sagnant repressió dirigida per la molt catòlica majestat del darrer Borbó, a més a més de milers de soldats morts al tràgic barranc d'«El Lobo».

F.

(1) «Barcelona, julio de 1909. Declaración de un testigo».—Angel Ossorio y Gallardo. Madrid, 1909.

D'esquerra a dreta: EUGENI DEL HOYO, afusellat el 13 de setembre del 1909. — El carboneret RAMON CLEMENTE I GARCIA, afusellat el 4 d'octubre a l'edat de 16 anys. — ANTONI MALET I PUJOL, afusellat el 28 d'agost del 1909. — BARO, un altre afusellat arran dels successos del 1909

SORTIRA EL DIVENDRES, DIA 18

Redacció i Administració: RONDA UNIVERSITAT, 25, PRAL.
Empresa Editora: EDITORIAL LLIBERTAT, S. A.

Focs de Bengala

DON JOAN COLOM

Amic linotipista, no em poseu colom, *amb majúscula, per favor. Podrien molestar-se els meus diversos amics i coneguts que es diuen Joan Colom, pensant que vull al·ludir-los. En realitat, m'adreço a un colom de debò, amb plomes i ales, que res no té a veure amb cap amic meu ni tan sols amb el senyor Joan Cristòfor Colom, aquell que, un dia que li vagava, va descobrir Amèrica.*

Es el cas que un colomista de no sé on — acaben de dir-m'ho però ja no ho recordo — posseeix un magnífic mascle, que té unes dots evidents, provades, de castigador. I el propietari treu partit d'aquestes qualitats trametent el seu colom a la recerca de colomes incautes, les quals, així que el veuen se'n senten vilipreses i el segueixen mansament al colomar de l'amo.

Així, en poc temps, conten que aquest s'ha fet seus tres-cents seixanta magnífics exemplars femenins, en detriment, està clar, de les cries alienes.

A hores d'ara m'asseguren que el desaprensiu colomista és a la presó. I podria molt ben ésser que el colom donjuanesc hagués acabat els seus èxits en una cassola d'arròs... I prou per avui. Perdoni el lector la intranscendència de l'episodi. Tinc privat del melge seguir-me ficant en llibres de cavalleria.

M. FRANCES

DE L'AGRESSIO AL DIPUTAT CATALA FRANCESC RIERA

La personalitat de l'agressor

Els nostres lectors coneixen algunes notícies —les que hem pogut facilitar— de l'agressió que fou víctima el diputat al Parlament Català senyor Francesc Riera, a la matinada del dissabte, dia 11, en el moment que es disposava obrir la porta de l'escala del seu domicili, Manresa, 4. Un individu, que sembla que l'esperava, l'agredí amb un bastó de ferro colpejant el senyor Riera al cap. Aquest, en intentar repel·lir l'agressió, es veié amenaçat amb una pistola que esgrimí l'autor de l'agressió.

Immediatament, fou detingut l'agressor —tal com dèiem en la nostra edició anterior— que és un propietari vei de Torrelles de Llobregat, nomenat Francesc Mas, i que sembla que actualment resideix a Barcelona, per tal com és funcionari de la Conselleria de Treball, regida pel senyor Torrents i Dalmau.

L'agressor, Francesc Mas, fou alliberat després de prestar declaració i a les tres hores d'haver comès l'agressió. I res més, car... no podem fer-hi els comentaris que nosaltres voldríem i que el fet requereix.

*

Llegiu avui i cada dia LA HUMANITAT, el vostre diari